

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ

СНОВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2021–2027 РОКИ

**Сновська міська територіальна громада
Чернігівська область**

Стратегія розроблена в рамках програми
"Децентралізація приносить кращі
результати та ефективність (DOBRE)",
яка фінансується USAID

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Жовтень 2021

Цей документ став можливим завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Фонду Розвитку Місцевої Демократії і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

This document is made possible by the generous support of the American people through the United States Agency for International Development (USAID). The content is the responsibility of Foundation in Support of Local Democracy and do not necessarily reflect the views of USAID or the United States Government.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Стратегія розроблена в рамках програми

"Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)"

стратегічною командою, що складається із лідерів і представників місцевої громади.

Роботу стратегічної команди координували експерти

Фонду Розвитку Місцевої Демократії (ФРМД)

- Роберт Жарковські та Володимир Бойко -

на підставі **Партисипативної Моделі Стратегічного Планування ФРМД.**

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Перелік скорочень

МТГ – міська територіальна громада
ТГ – територіальна громада
SWOT-аналіз – аналіз сильних, слабких сторін, а також сприятливих можливостей і загроз
ДФРР – Державний фонд регіонального розвитку
ПЗР – план заходів із реалізації
ВВП – валовий внутрішній продукт
ЄС – Європейський Союз
ГО – громадська організація
ЗМІ – засоби масової інформації
СОК – сільськогосподарський обслуговуючий кооператив
ЦНАП – Центр надання адміністративних послуг
ФОП – фізична особа-підприємець
ФАП – фельдшерсько-акушерський пункт
ЗОШ – загальноосвітня середня школа
ДНЗ – дошкільний навчальний заклад
ТОВ – товариство з обмеженою відповідальністю
СТОВ – сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю
МСП – малий і середній бізнес
МПО – місцева пожежна охорона
АПК – агропромисловий комплекс
ДП – державне підприємство
КП – комунальне підприємство
ПП – приватне підприємство
УМГ – управління магістральних газопроводів
ПВТП – приватне виробничо-торгівельне підприємство
ПрАТ – приватне акціонерне товариство
МТД – міжнародна технічна допомога
ЖКГ – житлово-комунальне господарство
ТПВ – тверді побутові відходи
КНП – комунальне некомерційне підприємство

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Зміст

1.	ПРОЦЕС СТВОРЕННЯ СТРАТЕГІЇ, ПОПЕРЕДНІ КОМЕНТАРІ	7
2.	АНАЛІЗ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ – НАЙВАЖЛИВІШІ ВИСНОВКИ	12
3.	РЕЗУЛЬТАТИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	23
4.	SWOT-АНАЛІЗ – ВИСНОВКИ	30
5.	БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ	37
6.	СТРАТЕГІЧНІ Й ОПЕРАЦІЙНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ	38
7.	ІНДИКАТОРИ ВПЛИВУ І РЕЗУЛЬТАТІВ ВТІЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ	4
8.	ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ МІЖ СТРАТЕГІЄЮ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ ТА ІНШИМИ СТРАТЕГІЧНИМИ ДОКУМЕНТАМИ	21
9.	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ - ІДЕНТИФІКАЦІЯ ДЖЕРЕЛ ДЛЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ І М'ЯКИХ ПРОЕКТІВ	29
10.	СИСТЕМА ВПРОВАДЖЕННЯ І МОНІТОРИНГУ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ, ПРИНЦИПИ ОНОВЛЕННЯ ДОКУМЕНТУ	34
11.	ДЕТАЛЬНИЙ ПЛАН ДІЙ (КОРОТКОСТРОКОВА І ДОВГОСТРОКОВА ПЕРСПЕКТИВА)	42
12.	ПРОЕКТИ СТРАТЕГІЧНОГО ХАРАКТЕРУ	73

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Дорогі земляки!

Сновська міська територіальна громада утворена 27 вересня 2016 року у відповідності до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад».

Громада об'єднала 24 сільських й 1 міську раду, куди входять 57 населених пунктів.

Будь-яка громада являє собою складний соціально-економічний механізм. Це одночасно і середовище функціонування, і спосіб життя, і можливості культурного, духовного, фізичного розвитку як окремої особистості, так і спільноти в цілому. Надати повний опис різнопланового та багатовекторного майбутнього розвитку дуже складно, але саме інтерес до майбутнього є головним стимулом до стратегічного планування. Позитивні зміни в громаді не настануть лише внаслідок будь-якого, хай і самого потужного та щирого бажання. Потрібні щоденні цілеспрямовані зусилля та кропітка системна робота у визначеному напрямі.

У результаті роботи зі стратегічного планування Сновська громада отримала адміністративний документ, завдяки якому зможе раціонально організувати свою діяльність та стратегічно розподілити ресурси. Наявність Стратегії розвитку громади дасть змогу об'єктивно оцінити соціально-економічний та ресурсний потенціали території та сформувати її інвестиційну привабливість

Стратегія служить базою для розробки проектів, програм. Основним завданням цього документу є досягнення довгострокових цілей розвитку громади. Також Стратегія – це інструмент покращення конкурентоспроможності громади, так як допоможе привернути увагу інвесторів та грантодавців. Це спільне бачення розвитку, на який не мають впливати зовнішні фактори. Наголошую, що найголовніший ресурс нашої громади – це люди. Саме розвиток людського потенціалу зробить її успішною.

Під час розробки Стратегії ми всіляко намагалися залучити якомога більшу кількість мешканців (представників адміністративних одиниць, що увійшли до складу Сновської міської територіальної громади, депутатів, представників підприємств, установ, незалежно від форм власності, приватних підприємців, громадських активістів, фахівців та посадових осіб органу місцевого самоврядування за експертної підтримки Програми «Децентралізація приносить кращі результати» («DOBRE»), адже розуміємо, що пріоритети розвитку має розділяти та підтримувати уся громада. Кожен мешканець повинен відчувати та зрозуміти свою участь та відповідальність у процесах планування, щоб в подальшому ми спільно могли працювати над реалізацією наших планів.

Основне завдання документу не лише в тому, щоб знайти кошти чи гранти на втілення тих чи інших заходів, а можливість показати шлях, по якому наша громада рухатиметься до благополуччя.

Коли вже чимало зроблено і є з чим порівнювати, можу впевнено заявити, що громада обрала правильний шлях розвитку, бо лише в об'єднанні є перспектива в невеликих округах.

Дякую учасникам, що працювали над створенням стратегічного плану розвитку нашої громади, всім, хто брав участь у засіданнях та роботі робочої групи з розробки та впровадження Стратегії!

Бажаю всім наполегливості в зміцненні громади і насади в її соціально-економічному розвитку!

**Сновський міський голова
Олександр МЕДВЕДЬОВ**

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

1. ПРОЦЕС СТВОРЕННЯ СТРАТЕГІЇ, ПОПЕРЕДНІ КОМЕНТАРІ

Стратегія Сновської громади – прогностичний та програмний документ її соціально-економічного розвитку. В основі методики створення – вимоги законодавства України, насамперед, законів України «Про засади державної регіональної політики», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про стимулювання розвитку регіонів». Під час її розробки враховані положення низки підзаконних нормативно-правових актів, а саме: постанови Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 931 «Порядок розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених Стратегії і плану заходів» (зі змінами), «Методичні рекомендації щодо формування і реалізації прогностичних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади» (затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30 березня 2016 року № 75).

Для створення Стратегії Сновської громади використаний інтегрований підхід, який передбачає поєднання секторальної (галузевої), територіальної (просторової) та управлінської складових. Враховувалися також екологічна складова (з огляду на її нинішній стан та існуючі загрози), гендерний підхід (зокрема, щодо бюджетування), інтереси людей з особливими потребами. Враховані п'ятнадцять із сімнадцяти Цілей сталого розвитку ООН 2015–2030 рр. (тобто всі за виключенням подолання голоду та збереження морських екосистем – через їх відсутність).

Стратегія Сновської громади визначає стратегічне бачення її розвитку, стратегічні та оперативні цілі, індикатори (показники) їх досягнення, завдання для її сталого економічного і соціального розвитку. Вона ґрунтується на результатах SWOT-аналізу, проведеного робочою групою та враховує залежності, виявлені під час складання SWOT-матриці.

Структура Стратегії Сновської громади поєднує вимоги до державної та обласної стратегій з вимогами до середньострокових планів (програм) соціально-економічного розвитку. Відповідно, вона складається зі вступу, аналітики, стратегічного бачення цілей розвитку, основних завдань, моніторингу (включно з індикаторами) та механізму внесення змін. Розглядаються фінансові джерела реалізації завдань Стратегії. Крім того, зроблено аналіз ступеня узгодженості Стратегії Сновської громади з відповідним обласним документом, а також іншими довгостроковими, середньостроковими та короткостроковими прогностичними та програмними документами.

Розробка Стратегії здійснювалася з дотриманням таких принципів:

- об'єктивності – використовувалися (за можливістю) дані органів державної статистики, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади та реальні індикатори (показники), які можливо оцінити;
- обґрунтованості та доцільності – документ розроблявся на основі чітко визначених цілей розвитку та економічно обґрунтованих завдань і проєктів, що сприяють їх досягненню із використанням світового досвіду у сфері програмування економічного і соціального розвитку;
- відкритості та прозорості – громадськості та підприємцям було забезпечено безперешкодний доступ до засідань робочої групи, вони залучалися до розробки

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

цілей та завдань Стратегії, інформувалися про досягнуті результати для планування власної діяльності;

- недискримінації та рівного доступу – під час розробки Стратегії дотримувалися права та враховувалися інтереси різних суб'єктів об'єднаної територіальної громади, в тому числі господарювання всіх форм власності;
- ефективності – визначення та забезпечення функціонування механізму досягнення цілей, виконання завдань, реалізації проєктних ідей у встановлені терміни;
- історичної спадкоємності – враховувалися та використовувалися позитивні надбання попереднього розвитку громад;
- етнокультурного розвитку – відродження етнічної самосвідомості та збереження духовної і матеріальної культури етнокультурних груп, що проживають на теренах громади, сприяння їх розвитку;
- сталого розвитку – забезпечення розвитку громади для задоволення потреб нинішнього покоління з урахуванням інтересів майбутніх поколінь.

У процесі підготовки в рамках проєкту DOBRE Стратегії розвитку Сновської територіальної громади на 2021–2027 роки (Стратегія) застосовано методику **Партисипативної Моделі Стратегічного Планування Фонду Розвитку Місцевої Демократії (FRDL)**, що на практиці означало проведення процесу згідно з такими принципами:

- залучення до роботи над стратегічним документом широкого представництва місцевого середовища (представників найважливіших установ, громадських організації, місцевих лідерів);
- прийняття перспективи сталого розвитку – аналітичні дослідження і рішення, які ухвалюються під час розробки стратегічних розв'язків, охоплюють чотири сфери: економічну, соціальну, екологічну та інфраструктурну;
- підготовку звіту про стан громади на основі аналізу наявних даних;
- проведення поглибленого соціального аналізу (що охоплює проведення соціологічних досліджень на репрезентативній вибірці мешканців - досліджень громадської думки про умови життя і якість публічних послуг у громаді);
- перевірку напрацьованих рішень у ході реальних і ефективних громадських консультацій;
- врахування думки більшості мешканців під час вибору пріоритетів розвитку (соціологічні дослідження і консультації);
- тісну співпрацю між суспільними та інституціональними зацікавленими сторонами, працівниками органу місцевого самоврядування і консультантами під час робіт над документом.

Процес підготовки Стратегії відбувався таким чином:

- Проведення діагностики в січні – березні 2021 р.
- Перша стратегічна майстерня (16.06.2021), під час якої призначено колектив у справах Стратегії, а також заплановано процес стратегічного планування і розпочато суспільні дослідження.
- Проведення соціологічного дослідження на пробі з 349 домогосподарств-респондентів, обраних випадково з числа мешканців об'єднаної громади.
- Друга стратегічна майстерня (20.07.2021) - презентація результатів дослідження і проведення SWOT-аналізу.
- Третя стратегічна майстерня (02.08.2021) – напрацювання та узгодження бачення розвитку й стратегічних цілей, а також погодження операційних цілей.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

- Четверта стратегічна майстерня (19.08.2021) - вироблено комплекс дій, конкретних проектів, які мають служити реалізації операційних і стратегічних цілей. Опрацьовано вступну версію документу Стратегії, яку винесено на громадські консультації.
- П'ята (01.10.2021) стратегічна майстерня – відбулись презентація документу Стратегії та підбиття підсумку перебігу партисипативного процесу підготовки стратегії, представлення результатів громадських консультацій, врахування зауважень з консультації, модифікація моделі впровадження, моніторингу і відповідальності за реалізацію стратегії в громаді, окреслення компетенції окремих груп, які братимуть участь в її наступних актуалізаціях.

Громадські консультації мали широкомасштабний характер. Документ був доступний на веб-сайті громади, в приміщенні закладів освіти, культури, бібліотек, клубів, старостатах, в адміністрації громади, щоб жителі мали легкий та прямий доступ до документу. Відбулись також консультативні зустрічі з мешканцями громади в населених пунктах: Сновськ (____), с.Тур'я (09.09.2021), с.Старі Боровичі (14.09.2021), _____ (____), _____ (____). Результати консультацій були передані колективу з розробки Стратегії, який впровадив їх у остаточний варіант документу, що також було результатом п'ятої стратегічної зустрічі.

Стратегія сталого розвитку Сновської територіальної громади була підготовлена в співробітництві з мешканцями згідно партисипативної моделі як декларація майбутнього стану громади, до якого прямуватимуть як її мешканці, так і місцеві органи влади, впродовж найближчих шести з половиною років. Цей документ порушує питання розвитку громади у вимірі стратегічних напрямків розвитку. Тобто йдеться про сценарій "майбутнього", досягти якого громада намагатиметься в рамках запланованих дій. Їхнім підсумка має стати зміна нинішньої ситуації.

Важливим елементом під час створення Стратегії сталого розвитку Сновської територіальної громади була попередня стратегія розвитку, розроблена у співпраці з **Програмою U-LEAD з Європою**. Вона була розрахована на 2018–2024 рр., а перший план заходів із реалізації на 2018–2020 рр. Закладені в документах завдання в переважній більшості випадків були виконані.

Наша Стратегія визначає стратегічні та операційні цілі, яких можливо досягти, і які будуть досягнуті за рахунок старанно підібраних та можливих для реалізації завдань і дій. Стратегія розвитку громади була створена з використанням методики партисипативної моделі зі значною участю влади громади, спільноти громади і усіх, хто мав ідеї і був готовий працювати над Стратегією. У роботі над нею брали участь:

№	ПІБ учасника робочої групи	Посада
	<i>Голова робочої групи:</i>	
1.	Медведьов Олександр Олександрович	Сновський міський голова
	<i>Перший заступники голови робочої групи</i>	
	Мірошніченко Павло Леонідович	перший заступник Сновського міського голови
	<i>Заступник голови робочої групи</i>	
2.	Мундурс Ірина Миколаївна	заступник начальника відділу економічного розвитку та інвестицій Сновської міської ради
	<i>Секретар робочої групи:</i>	
3.	Близнюк Наталія Юріївна	головний спеціаліст відділу економічного

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

№	ПІБ учасника робочої групи	Посада
		розвитку та інвестицій Сновської міської ради
	<i>Члени робочої групи:</i>	
4.	Терещенко Лілія Олександрівна	депутат Сновської міської ради
5.	Сергійко Вадим Анатолійович	депутат Сновської міської ради, член Молодіжної ради
6.	Матчана Світлана Михайлівна	головний спеціаліст відділу економічного розвитку та інвестицій Сновської міської ради
7.	Комісаренко Леонід Костянтинович	головний спеціаліст бюджетного сектору фінансового відділу Сновської міської ради
8.	Коваленко Олена Іванівна	начальник управління освіти, сім'ї, молоді та спорту Сновської міської ради
9.	Добненко Наталія Михайлівна	начальник відділу культури і туризму Сновської міської ради
10.	Дубина Лариса Олексіївна	директор Сновського вищого професійного училища лісового господарства
11.	Якубовська Ірина Володимирівна	медичний директор КНП «Сновська центральна районна лікарня»
12.	Хоменко Світлана Миколаївна	директор КУ «Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)»
13.	Скороход Олександр Михайлович	директор ДП «Сновськрайагролісгосп»
14.	Директор ДП «Сновськрайагролісгосп»	голова Ради ветеранів
15.	Гончаренко Олександр Олександрович	фізична особа підприємець, член Молодіжної ради
16.	Владимирова Тетяна Василівна	фізична особа підприємець
17.	Гордюк Володимир Григорович	депутат Сновської міської ради
18.	Полюшко Анна Олексіївна	депутат Сновської міської ради, спеціаліст локомотивного депо Сновськ
19.	Мартиненко Лариса Вікторівна	голова ГО «Українське покоління»
20.	Шакал Дмитро Миколайович	громадський діяч, спецкореспондент телеканалу Point-TV, член Молодіжної ради
21.	Добродій Борис Олександрович	староста Великошмельського старостинського округу
22.	Пищур Світлана Василівна	староста Гірського старостинського округу
23.	Ховпун Наталія Володимирівна	староста Жовідського старостинського округу
24.	Ларченко Андрій Михайлович	староста Займищанського старостинського округу
25.	Недвиг Олена Миколаївна	староста Кучинівського старостинського округу
26.	Шевченко Оксана Володимирівна	староста Низківського старостинського округу
27.	Сірий Анатолій Олександрович	староста Новоборовицького старостинського округу
28.	Щербина Віктор Олександрович	староста Новомлинського старостинського округу
29.	Деркач Марія Федорівна	староста Петрівського старостинського округу

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

№	ПІБ учасника робочої групи	Посада
30.	Мірошниченко Юрій Олександрович	староста Рогізківського старостинського округу
31.	Дворник Наталія Йосипівна	староста Смяцького старостинського округу
32.	Мороз Марія Іванівна	староста Сновського старостинського округу
33.	Шевардіна Алла Анатоліївна	староста Староборовицького старостинського округу
34.	Шмаровоз Микола Петрович	староста Староруднянського старостинського округу
35.	Кривошей Людмила Олексіївна	староста Суничнянського старостинського округу
36.	Бондаренко Анатолій Миколайович	староста Тихонвицького старостинського округу
37.	Артюшенко Олександр Анатолійович	староста Тур'янського старостинського округу
38.	Безручко Лариса Іванівна	староста Хотуницького старостинського округу
39.	Скотаренко Наталія Валеріївна	директор Сновського центру дитячої та юнацької творчості
40.	Сіренька Лариса Петрівна	директор Сновської дитячої музичної школи ім. Н.Г. Рахліна
41.	Мудрицький Євген Олексійович	директор дитячо-юнацької спортивної школи
42.	Булденко Тетяна Андріївна	завідуюча Сновським ДНЗ № 1
43.	Куриліна Наталія Миколаївна	практичний психолог, асистент вчителя в інклюзивному класі Сновської ЗОШ № 2
44.	Довбиш Ольга Федорівна	вчитель Сновської ЗОШ №1, голова громадського об'єднання «Майстри Сновщини»

Стратегія розвитку Сновської територіальної громади – це напрацьований за партисипативною методикою консенсус різних груп мешканців громади щодо напрямків, в яких ми прагнемо розвиватись, та негативних явищ, що спостерігаються в нашій громаді, яким ми маємо протидіяти. Наша стратегія полягає в забезпеченні рівних можливостей у всіх аспектах функціонування громади незалежно від раси, кольору, релігії, статі, національності, походження, громадянства, віку, сімейного стану, наявності інвалідності, стану здоров'я чи будь-якої іншої ознаки, захищеної законом.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

2. АНАЛІЗ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ – НАЙВАЖЛИВІШІ ВИСНОВКИ

Сновська територіальна громада утворена в 2016 році як перша громада в області, що об'єднала всі ради району. Розташована в північній частині Чернігівської області – межує з Російською федерацією (Брянська область), а відстань до кордону з Білоруссю (Гомельська область) становить 20 км. Відстань до Чернігова – 72 км, до Києва – 210 км.

Площа громади – 1282 км². З них 422,1 км² – ліси (32,9%), 690,7 км² – сільгоспугіддя (53,8%), у т. ч. 407,6 км² орних земель. Це 4% площі Чернігівської області.

Населення – 21903 осіб (2,3% населення області). Складається вона з 19 старостинських округів та м. Сновська, всього 57 населених пунктів. Сільське населення (51%) незначно перевищує міське. Характерна особливість – великі відстані між ними, що досягають навіть 80 км.

На теренах громади працює унікальний навчальний заклад – Вище професійне училище лісового господарства з сучасною освітньою інфраструктурою.

У Сновську розташована проміжна залізнична станція 2 класу Конотопської дирекції Південно-Західної залізниці на лінії Бахмач — Гомель. Це частина колишньої Лібаво-Роменської гілки залізниці, кінцевий пункт призначення якої – нинішня Латвія (транзитом через Литву).

Загальна довжина річок у громаді становить 243 км., в тому числі Снов (найбільша та найчистіша притока Десни) – 65,5 км. На теренах громади 65 водоймищ, площа дзеркала води яких складає 295,6 га. Також - 27 заповідних території, дві з яких – національного значення.

Громада – сільськогосподарська, за винятком міста Сновськ. Також працює спиртзавод у селі Нові Боровичі. Є значні обсяги деревообробки, корисні копалини місцевого значення – торф, пісок, глина. Близькість великих міських центрів Чернігова і Києва, а також зручне транспортне сполучення у громаді служать факторами для розвитку послуг, орієнтованих на туристів.

Історична довідка

Територія нинішньої Сновської громади – історична частина Чернігово-Сіверщини від князівської доби. Залишки городищ знаходили біля сіл Старі Боровичі, Тихоновичі, Хрінівка, Гірска. Та їх розвиток був перерваний – до козацької доби.

Адміністративний центр громади, місто Сновськ, виник як хутір Коржівка у другій половині XIX ст. Найімовірніше, назва йшла від слова корж – тобто відруб, хутір – тут утворилося робітниче

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

поселення під час будівництва Лібаво-Роменської залізниці. Первісно населений пункт належав до Великощимельської волості Городнянського повіту Чернігівської губернії. В 1873 р. почала працювати залізнична станція Сновськ та локомотивне депо. Вони мали вирішальний вплив, адже потребували значного числа кваліфікованих інженерних працівників та робітників. Серед перших домінували поляки, вимушені переїхати сюди через тиск царського уряду. Залізничні робітники – це євреї, українці, білоруси, росіяни. Вище середнього чисельність людей праці, що

вимагала гарної освіти, сприяла створенню в Сновську атмосферу своєрідного інтелектуального осередку. Саме місто було досить чітко розділено залізницею на єврейську частину (половина населення) та україно-білорусько-російську. Однак залізниця та депо міцно поєднувало обидві частини – спільні робітничі дружини не допускали погромів, наприкінці 1917 р. Сновська рада робітничих та солдатських депутатів відмовилася допомагати червоногвардійським загонам в їх боротьбі проти Української Центральної ради. Сновськ відомий як батьківщина командира Червоної армії Микола Щорса (син машиніста локомотива). Втім він був вбитий своїми через підозри в «українському націоналізмі».

У 1923 р. Сновськ стає центром району, 1935 р. перейменовано на місто Щорс (стару назву повернуто у 2016 році). За часів II світової війни нацисти утворили тут єврейське гетто, трагедія якого стала основою сюжету для книги (згодом – фільму) Анатолія Рибаківа «Тяжелый песок» (автор у дитинстві вісім років жив у Сновську). Сновськ – батьківщина відомих діячів культури: «Моцарта диригування» – диригента Натана Григоровича Рахліна, класика американського абстракціонізму Джулса Оліцкі (Jules Olitski).

Створення громади

Сновська територіальна громада була створена у 2016 р. Це була перша в області громада повністю створена на базі району. В основі була ідея максимального збереження існуючих управлінських структур із наступною заміною необхідних ланок. Вирішальний аргумент – крім Сновська іншого центру тяжіння немає. Зрештою всі 24 сільські ради та Сновська міська рада дали відповідну згоду.

Перші вибори відбулися 18.12.2016, у січні наступного року вона перейшла на прямі міжбюджетні відносини. Тоді до складу Сновської міської ради увійшло 57 населених пунктів, на базі колишніх сільських рад було утворено 24 старостинські округи з адміністративним центром у м.Сновськ. Наступні урядові рішення та місцеві вибори 25.10.2021 жодним чином не вплинули на межі громади. Але рішенням першої сесії Сновської міської ради 8 скликання 27.11.2020 № 8-1/VIII кількість старостинських округів була скорочена до 19.

Найбільший виклик для громади – це її розміри та низька щільність мешканців, їх розпорошеність серед невеликих сіл. До того ж, від свого попередника, району, громада перебрала не лише досвід, а й всі проблеми, насамперед, демографічну.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

За три наступні роки (2017–2020) в громаді було зроблено більше, ніж за попередні чверть століття. Абсолютна більшість успіхів належить до соціально-гуманітарної сфери та інженерної інфраструктури, чого не скажеш про виробничу сферу та підприємництво.

Демографічна та соціальна ситуація в громаді

Сновський громаді притаманні тривалі негативні демографічні процеси. Смертність перевищує народжуваність вдвічі. Причому населення сіл зменшується швидше, ніж міста. Щоправда, за останні десять років помітно збільшилася середня тривалість життя як у чоловіків, так і у жінок.

Вікова структура населення громади виглядає так: діти (0-13 років) – 2998 од. (13,4%), молодь (14-35 років) – 6007 од. (27%), середнє покоління (36-50 років) – 4361 од. (19,6%); 51 і старші – 8916 од. (40%).

В структура населення: 54,8 % – жінки, 45,2 % – чоловіки. Якщо в молодшому віці серед населення переважають чоловіки, то вже у віці 18 – 39 років – жінки. Зрештою у віці 60+ їх стає вдвічі більше, ніж чоловіків. Це вкрай негативні тенденції для громади, що відображають (в тому числі) й ризикований та нездоровий спосіб життя багатьох чоловіків. В результаті скорочується чисельність мешканців найбільш працездатного віку та зменшуються можливості громади для розвитку.

Чисельність Сновської громади помітно зменшується, але вона й досі володіє значними людськими ресурсами. Їхня особливість – традиційно вище середнього рівень освіти та, відповідно, запитів щодо культурних потреб. Це безпосередній довготривалий вплив залізниці, діяльність якої потребує значної кількості кваліфікованих кадрів із хорошим рівнем заробітної плати.

	Показник	Кількість осіб
Населення	Разом	21903
	Чоловіків	9968
	Жінок	11935
Віковий розподіл	Діти 0-13	2869
	Молодь 14 – 35	5867
	Середнє покоління 36 - 50	4399
	51 та старші	8768
Економічні фактори	Рівень міграції (%)	21 за 2020 р.
Рівень безробіття	Кількість безробітних (дані центру зайнятості), з них	409
	- жінок	221
	- чоловіків	188
	- молодь до 35 років	111
	Внутрішньо переміщені особи/Біженці	174
Вразливі групи	Люди з обмеженими можливостями	1291
	Пенсіонери	6903
	Ветерани (в тому числі АТО)	331
Етнічні групи в громаді	Українці, білоруси, росіяни	

Негативно на територіальну спільноту впливає середній рівень зарплати – наприкінці 2020 р. він становив 8794 грн. або ж 91,3 % показника по області. Це збільшує відтік активної частини працездатного населення за межі громади. Крім того, такому відтоку сприяє гірший, ніж у великих містах, стан місцевої інфраструктури.

За останні тридцять років значний негативний вплив на територіальну спільноту справив від'їзд переважної більшості єврейської частини населення. Ці людські, в сенсі галузевих фахівців,

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

втрата громада досі не компенсувала.

До позитивних чинників відноситься діяльність Сновського вищого професійно-технічного училища лісового господарства, де сконцентровані добре підготовлені викладацькі кадри та близько 400 активних молодих людей. Їхня присутність сприяє згуртованості громади (серед учнів – багато дітей із навколишніх сіл).

Кількість офіційно зайнятого населення громади становить 5,3 тис. чоловік. Лише 40% мешканців громади є працездатного віку. Середній вік населення серед жінок становить 44 роки, а серед чоловіків – 39 років. Офіційний рівень безробіття в громаді становить близько 2%. На ринку праці переважають професії, пов'язані з сільським господарством, переробкою сільгосппродукції, деревообробкою, залізницею. Основні роботодавці – залізниця – залізничне депо, та спиртзавод. Важливу роль в економіці громади відіграють мікро- і малі підприємства, які домінують у сфері послуг. Значну кількість робочих місць також створюють невеликі підприємства, які працюють у лісовому господарстві – вирубка лісів і обробка деревини (пилорами). Більшість мешканців громади опікується виключно власним господарством (самозайнятість).

Жінки працюють в основному в бюджетній сфері – освіті, культурі, охороні здоров'я, державному управлінні або у сфері надання послуг. Велика кількість жінок знайшли роботу в сільському господарстві та переробці. Офіційно безробітними в громаді нараховується 409 осіб, у тому числі жінки – 221 особа, або 54% (станом на 01.01.2021 р.). Значна частина мешканців мігрує на заробітки в інші держави, в тому числі до Польщі, Німеччини, Литви. Надалі привабливим місцем для працевлаштування є також Чернігів і Київ. Це стосується як жінок, так і чоловіків. Ці міграції зазвичай носять сезонний характер.

Серед національностей, які проживають на території громади, домінують українці, помітні національні меншини білорусів та росіян.

Економіка громади

Економіка району має сільськогосподарський характер, це основне джерело доходів її мешканців. Площа сільгоспугідь становить 690,7 кв. км. (53,8%), у т. ч. 407,6 кв. км. орних земель. Землі, що переважають на теренах Сновської громади, – це пісок та суглинок. Їх середній бал невисокий – 35. Вони більш придатні для різноманітних технічних культур, що відображається у спеціалізації сільського господарства. Спеціалізація – вирощування зернових (насамперед – кукурудзи), соняшника, сої, озимого та ярого ріпака з супутньою інфраструктурою (зберігання, обробка та ін.). Ця галузь останніми роками переживає підйом: до обробки повертаються орні землі, занедбані на початку 90-х рр. (щоправда, досі біля 10 тис га ріллі, або ж біля 15%, ще не використовується). Збільшуються врожаї, насамперед, зернових культур. Поширена також традиційна картопля (вирощується переважно дрібними домогосподарствами, так само – інші овочі). Натомість колись дуже поширене льонарство зникло (продукція не мала збуту).

Виробництвом сільгосппродукції займаються сформовані на засадах приватної власності на землю та майно сільськогосподарські формування – 30 сільськогосподарських підприємств, в т.ч. 12 фермерських господарств, а також 5,3 тис. домогосподарств населення.

В цілому, рослинництво переважає – насамперед, зернові культури, менше – овочі. Збільшення їхнього виробництва стимулювало появу низки нових невеликих елеваторів та двох значних за розмірами – в селі Камка (приватне сільськогосподарське підприємство «Яна Плюс») та Сновську (приватне виробничо-комерційне підприємство «Імпульс»). Останній – унікальний, працює на дровах (найбільший у Східній Європі елеватор такого типу). Підприємство розширюється: на 2021 р. заплановано будівництво двох елеваторних силосів (тепер – три).

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Є успішні приклади тваринництва. Ним займаються ПСП «Яна Плюс», СВК «Райдуга», ПСП ім. Ватутіна. Особливе місце серед приватних сільськогосподарських підприємств займає птахопідприємство ТОВ «МК Добробут», що знаходиться у Сновську та має гарну технічну базу.

Важливу роль у місцевій економіці відіграють також переробна промисловість та транспортна галузь. Найбільшими промисловими підприємствами, що діють на теренах громади є ПАТ «Щорський завод продовольчих товарів» (близько 200 робочих місць), ТОВ «Техсервіс», Новоборовицьке МПД ДП «Укрспирт», ТОВ «Меблева фабрика», ТОВ «Астра». Серед зазначених виділяється завод продтоварів, його вироби (кондитерські вироби та соки) стали брендовими (ТМ «ЕКО ФУД») та поширюються за межами області й України.

В цілому промисловість громади поступається у своєму розвитку сільському господарству. Час, коли вона пов'язувалася, насамперед, із залізницею, минув. Значення залізничного вузла (станція Сновськ, локомотивне депо, дистанція колії) явно зменшилося. Але й досі податкові надходження від нього та локомотивного депо складають 10% власних надходжень міського бюджету, в сумі тут є близько 400 робочих місць. Тобто залізниця й надалі продовжує відігравати важливу роль в житті громади – це досі найбільші платник податків та найбільший роботодавець у виробничій сфері. Суттєво на скорочення обсягів перевезень залізницею вплинув російсько-український збройний конфлікт на сході України. Втім є його інша сторона – не території громади збільшилася чисельність загону дежавної прикордонної служби, податкові надходження від нього перевищують 3,5 млн. на рік, тобто – близько 5% власних надходжень.

В громаді діють лісництва державних підприємств «Корюківський лісгосп» та «Городнянський лісгосп», дочірнє підприємство Облагролісгоспу. Очікується, що після реорганізації на території громади діятиме один держлісгосп – Корюківський. Наявність лісів сприяла розвитку деревообробки. В громаді працюють 14 приватних підприємців, що займаються лісообробкою (розпил і сушіння), переробкою деревини в широкому асортименті, зокрема пропонують відносно новий виріб – зруби. Водночас колись відома на Чернігівщині ТОВ «Щорська меблева фабрика» (регіональний бренд) значно зменшила обсяги, а головне – на тепер меблі не виробляє, лише нескладну продукцію на кшталт піддонів. Втім в останні два роки на території фабрики з'явилося нове приватне виробництво – пелетів із деревини.

Частково в виробництві задіяні потужності колись великого підприємства ВАТ «Щорський електромеханічний завод» (40 – 50 робочих місць). На тепер переважна більшість його площ не працює (підприємство визнано банкрутом). Але на частині потужностей ТОВ «Техсервіс» здійснює металообробку. Її специфіка – така робота вимагає високої фахової підготовки від робітників.

В Сновську доволі розвинута мережа внутрішньої торгівлі. Найбільшою торгуючою структурою є Сновське міське споживче товариство. Вагоме місце займають «АТБ-маркет», маркет «Седам».

Сновську притаманно різноманіття хорошої якості закладів громадського харчування: ресторан «Візит», кафе «Айсберг», «Вітамінка», «Левада», «Старий замок», «Айбари», «Едельвейс», «Арзу», «Лав'єр».

Також до сфери сервісу належать 8 перукарень, 3 ательє з ремонту та індопошиву одягу, манікюрні салони, фотостудія, майстерні з ремонту взуття, ремонту побутової техніки та теле-радіо-відеоапаратури тощо. Пасажирські перевезення забезпечують 3 приватні підприємці, 6 підприємців надають платні стоматологічні послуги.

В громаді розвинута сфера банківського обслуговування, але лише в адміністративному центрі. В Сновську діють філії найбільших в Україні банків: «Ощадбанк», «Приватбанк», відділення страхових компаній «Оранта», «Гарантія». В селах є лише касові термінали.

Найважливіший напрямок – сільське господарство. Частково – це наймана праця на

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

сільгосппідприємствах, але в переважній більшості випадків – праця на власних земельних ділянках, що передбачає виробництво сільгосптоварів на продаж.

На другому місці – бюджетна сфера, насамперед, освіта. Лише в останній задіяно понад 400 співробітників, а всього – понад 1 тис.

Помітна частина мешканців громади працює на залізничному транспорті. Разом із технічним персоналом тут працюють більше 700 працівників.

Промисловість не є значним напрямом економічної активності для мешканців громади. Натомість мешканців громади приваблює первинна обробка деревини.

Так само популярна робота у сфері сервісу – магазини, кафе, побутове обслуговування.

Адміністративні послуги

Адміністративні послуги надає ЦНАП (Центр надання адміністративних послуг) – це відділ у структурі апарату виконкому Сновської міської ради. Його створено наприкінці 2020 р. після ліквідації ЦНАПу райдержадміністрації з використанням того ж обладнання (потребує оновлення) в колишньому приміщенні міської ради (потребує ремонту зі зміною простору). Водночас структура була змінена – з врахуванням нових функцій. На тепер у складі ЦНАПу три сектори, а саме: надання адміністративних послуг (3 од.), соціальної політики (5 д.), з державної реєстрації та дозвольно-погоджувальних процедур (2 од.). Нині ЦНАП надає понад 130 послуг та планує довести їх число до 300.

Освіта

2020 року у Сновській громаді функціонувало 13 закладів освіти, із них: гімназія, 4 загальноосвітніх школи I-III ступенів, три навчально-виховні комплекси I-III ступенів, три НВК I-II ступенів, один НВК I ступеня, одна початкова школа. Крім того, на території громади працюють три окремі заклади дошкільної освіти (Сновський ДНЗ №1, Кучинівський та Гірський ДНЗ). Як і раніше не вирішеною проблемою в сфері освіти є доступ сільських дітей до дитячих садків.

В освітніх закладах у 2019-2020 навчальному році навчалось 2071 учень. У вересні 2020 року до першого класу початкової школи пішло 189 першокласників, що на 4% менше, ніж у попередньому році. Освітні установи в громаді дуже відрізняються з точки зору вартості утримання одного учня.

Найменша вартість утримання одного школяра у загальноосвітній школі № 1 (це найбільша школа в громаді, у який вартість утримання складає 19,3 тис. грн). Найвища вартість функціонування школи, яка припадає на одного учня, відноситься до Тихоновичької школи і складає 48,5 тис. грн. Проведені дослідження однозначно показують, що витрати на функціонування міських шкіл набагато нижчі, ніж сільських. Варто зазначити, що отримана освітня субвенція повністю покриває витрати на функціонування системи освіти в громаді і дозволяє поповнювати обладнання шкіл.

З точки зору оснащення та персоналу в кращому становищі перебувають міські заклади. У тому числі, перш за все, гімназія та ЗОШ №1. З сільських шкіл найкраща ситуація у Новоборовицького та Петрівського НВК. Третій рік у школах громади впроваджується новий стандарт початкової освіти (НУШ – нова українська школа). Міська рада кожного року виділяє з власного бюджету та залучає зовнішні ресурси для виконання необхідних ремонтів закладів освіти. За кошти державної субвенції для початкової школи закуповуються нові меблі, комп'ютерна техніка, дидактичні матеріали, музичні інструменти. Великою проблемою для громади було впровадження дистанційного навчання, яке вимагало інвестицій в обладнання та доступ до високошвидкісного інтернету.

Серед закладів освіти, не підпорядкованих міській раді, виділяється Вище професійне училище лісового господарства. Тепер воно поповнюється новими профілями навчання, пов'язаними

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

з охороною навколишнього середовища, екологічними культурами. Училище може стати основою для створення кластера лісового господарства.

Культура

Сновська громада належить до історико-географічного макрорегіону Полісся, тобто вона є часткою його традицій. Народний одяг дуже своєрідний – із мішаними українсько-білоруськими елементами візерунками. В повсякденні досі панує специфічна поліська говірка з вимовою, подібною до білоруської, але українською або ж російською лексикою. Мешканці інших регіонів України схильні сприймати її за білоруську мову. Насправді – це дуже давні мовні релікти, що збереглися тут з часів Київської Русі. Неповторна пісенна сіверська спадщина, що поєднує українські мотиви зі специфічними місцевими варіаціями та прононсом. Блюда місцевої кухні мало або зовсім непоширені на інших теренах України. Подекуди збереглися старовинні народні ремесла з характерними для цієї місцевості ознаками. Такі складові сильно відрізняють Сновську громаду від абсолютної більшості територій України.

Заклади культури в громаді представлені 52 установами. У їх числі музеї, 9 будинків культури, 17 сільських клубів, публічна бібліотека та 21 її філія. Візитівкою громади є Сновський історичний музей та Сновська дитячо-юнацька музична школа ім. Н. Рахліна. Проте обидва об'єкти вимагають підтримки щодо стану і якості наявної інфраструктури. Серед мешканців популярні також такі установи, як Центр дитячої та юнацької творчості та Станція юних техніків, число вихованців яких в два рази вище, ніж передбачалося на етапі створення установ.

Найбільшим закладом культури в громаді є Сновський Будинок культури, який є центром розвитку аматорського мистецтва Сновської громади. Однак будували його за традиційними технологіями. Будівля не є енергоефективною, відповідно вимагає проведення енергоаудиту та термомодернізації. Частина приміщень потребує реконструкції, зокрема – кіноконцертний зал, та достосування їх до очікувань сьогодення і можливостей. У сільських клубах працює 165 різновікових клубних формувань для дітей та молоді. Незважаючи на проведені ремонти, сільські клуби вимагають великих фінансових витрат для поліпшення умов, у яких вони функціонують.

Бібліотеки, які функціонують у громаді, об'єднані в одну публічну бібліотеку з більш ніж 20 філіями в різних населених пунктах громади.

Серед культурних заходів, що проводяться кожного року, слід відмітити рок-фестиваль "SNOV SUMMER FEST" та фольклорний фестиваль ім. В.Полевика.

Спорт

Спортивна інфраструктура Сновської громади налічує 61 спортивну споруду всіх типів. З них: 1 стадіон «Колос», футбольних полів – 17, майданчиків з тренажерним обладнанням – 11, ігрових спортмайданчиків зі штучним покриттям – 2 (збудовані в 2017–2019 рр.), майданчиків для гри в мініфутбол та інших спортмайданчиків – 30. Майже всі площинні споруди в сільській місцевості потребують капітального ремонту.

На території громади функціонує дві дитячо-юнацьких спортивних школи (ДЮСШ). Одна із них підпорядковується міській раді (відділу освіти), інша – обласній організації Всеукраїнського фізкультурноспортивного товариства «Колос».

Для оздоровлення школярів в літній період використовується стаціонарний дитячий оздоровчий табір «Дружба». Щозміни табір може приймати до 150 відпочиваючих. На території табору функціонує 2 спортивних майданчики та вищезгадана спеціалізована гімнастична зала.

Спортивна активність мешканців громади може збільшитися за наявності більшої кількості

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

спортивних об'єктів (спортивних зал, сучасних спортмайданчиків, басейну, тренажерних майданчиків).

Охорона здоров'я

В громаді діє один заклад із надання первинної медичної допомоги – комунальне некомерційне підприємство (КНП) «Сновський Центр первинної медичної допомоги». Він забезпечує управління первинною ланкою на всій території громади. До ЦПМД входять такі структурні підрозділи:

1. Амбулаторії загальної практики – сімейної медицини – 5 од. (м. Сновськ, с. Рогізки, с. Нові Боровичі, с. Петрівка, с. Тур'я);
2. Фельдшерські пункти – 21;
3. Фельдшерсько-акушерські пункти – 2 (с. Кучинівка, с. В.Щимель).

Найголовніша проблема цієї ланки – хронічний брак кадрів, що з часом лише посилюється.

Вторинну медичну допомогу здійснює комунальне некомерційне підприємство «Сновська центральна районна лікарня» Сновської міської ради.

Найбільша проблема лікарні – брак лікарів окремих спеціальностей та молодшого медичного персоналу. Крім того, головний корпус 1980 р. вже давно потребує ремонту. Щодо обладнання – кожного року воно купується за рахунок коштів міського бюджету, Національної служби здоров'я України та внесків благодійників, але існуючі потреби значно більші.

Найпоширенішими серед мешканців громади є хвороби органів дихання (хронічні або структурні захворювання легень, бронхіальна астма), системи кровообігу (ішемічна хвороба серця, цереброваскулярні захворювання) та хвороби органів травлення (виразки, гастрити). Досить високі показники онкозахворювань – кожного року виявляється 80 – 100 нових випадків, як правило, на більш пізніх стадіях (через брак діагностики). В останні роки збільшується захворюваність на туберкульоз. Серед специфічних хвороб виділяється ВІЛ – такий діагноз встановлений 80 мешканцям громади, друге місце в області.

Соціальний захист

Створена комунальна установа «Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» Сновської міської ради (далі – Терцентр). Вона надає соціальні послуги на всій території громади. Терцентр обслуговує майже три тисячі осіб. Послуги надаються на платній та безоплатній основі, в залежності від сімейного стану підопічних.

Інших подібних установ немає, але соціальну допомогу регулярно надає міжнародна благодіна організація Lets Help (одяг). Головним чином вона спрямована на відділення в Нових Боровичах. Споживачі соціальних послуг – переважно пенсіонери, які отримують мінімальну пенсію або ж таку, що не перевищує дві її величини, є також інваліди I та II груп.

Громадська безпека

Охорону громадського порядку здійснює Сектор поліцейської діяльності №1 (м. Сновськ) Корюківського районного відділу Національної поліції Чернігівській області. До 2021 р. діяло Сновське відділення Менського відділу поліції. Таке пониження статусу непокоїть мешканців громади, які стурбовані спроможністю нової структури забезпечити виконання своїх функцій.

Транспорт

До 90-х рр. XX ст. провідним перевізником було «Щорське АТП – 17446». Воно й далі існує як

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

приватне акціонерне товариство, але перевезень не здійснює, а велика територія підприємства на в'їзді до Сновська занедбана. Так само зник регулярний громадський транспорт, що колись обслуговував мешканців тогочасного Щорса та найближчих сіл.

На тепер всі пасажирські перевезення в межах та за межі громади здійснюють три ФОПи, з них два працюють на Чернігів, один – на Київ. Крім того, є транзитні рейси через Сновськ, які здійснює ДП «Пассервіс» (місце реєстрації – Чернігів). В цілому протягом дня це 7 – 8 рейсів до Чернігова та 1 – 2 – до Києва. На цих напрямках значну частку перевезень (20 – 30%) займає Бла-бла-кар.

У зв'язку з входженням Сновської громади до Корюківського району актуалізувалося питання запровадження регулярного рейсу до цього міста.

З врахуванням транзиту, лише 17 населених пунктів громади охоплені регулярним транспортним сполученням.

Давнішня проблема громади – в Сновську фактично немає автостації. Її приміщення свого часу було придбано підприємцями для інших потреб та занедбано. Тепер відправлення рейсів відбувається просто з відомого місцевим мешканцям місця в центрі Сновська.

Комунальні послуги та інфраструктура

На теренах Сновська одночасно діє два підприємства, які надають послуги водопостачання населенню. Більшу частину міста обслуговує приватне підприємство ПрАТ "Комунальник" (близько 4,5 тис. абонентів). Другу частину міста обслуговує ПАТ "Укрзалізниця" (близько 1,3 тис. абонентів).

Проблемою є відсутність планів водогонів, що ускладнює їх обслуговування. У сільських районах системи центрального водопостачання мешканцям не існує. Лише у семи селах функціонують місцеві водогони. Громада взяла їх собі на баланс, однак обслуговувати їх складно через низький рівень оплати мешканцями за постачання води. Лише 30% мешканців громади мають доступ до води з водопроводу.

Більше половини інфраструктури водогонів у Сновську зношені та потребують заміни. У сільських районах ступінь зношеності водопровідної інфраструктури ще вищий. Відсутність доступу до водопровідної мережі змушує мешканців використовувати місцеві криниці, в яких якість води не контролюється.

Проблема також в немодернізованих очисних спорудах, які функціонують у Сновську. Вони забирають нечистоти з усієї території міста, а їх обладнання потребує ремонту, модернізації та заміни на нове.

Існує необхідність створення комунальної системи збору і переробки відходів, якою повинні бути охоплені всі мешканці громади. Зокрема, це стосується проблеми складування сміття. Полігон твердих побутових відходів у Сновську переповнений, а його розширення, яке розпочалося у 2010 році, досі незавершене.

Просторове планування

Завершилася розробка нового Генерального плану міста Сновськ з зонінгом. Інші населені пункти таких нових документів не мають. Існує також потреба розробки комплексного просторового плану розвитку території громади.

Стан навколишнього природного середовища, екологія

Територія Сновської громади є частиною природного та географічного краю українського Полісся, якому притаманна висока вологість, лісиста та болотиста місцевість з розгалуженою мережею малих річок. Ліси в громаді становлять 422,1 кв. км. (32,9% площі), із них 24107 належить до

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

державного лісового фонду, 16075 використовується місцевим районним лісовим господарством. Основні породи дерев – сосна, береза. Сновська громада складає значну частину "смарагдового поясу" України.

Загальна довжина річок – 243 км, в тому числі Снов (найбільша притока Десни) – 65,5 км. На теренах громади 65 водоймищ, площа яких складає 295,6 га. За останні два десятиліття спостерігається падіння рівня ґрунтових вод. Це пов'язується як із кліматичними змінами, так і непередуманими меліоративними роботами з осушування болот у радянський період.

Існує явище безвідповідального використання землі та її хіміко-біологічного забруднення. Це, в першу чергу, стосується фермерських господарств та їхнього безвідповідального використання хімічних речовин. Те ж саме стосується лісових ресурсів, які знаходяться в розпорядженні державного підприємства. У даний час наслідком неналежного контролю є незаконне і безкарне зберігання сміття в лісах на території громади. Відбуваються пожежі на звалищах. Відбувається загоряння місцевих торфовищ. Також відчутне забруднення повітря під час опалювального сезону.

Громадська активність

На території громади зареєстровано понад 20 громадських об'єднань та формувань, із них дієвих 12.

Крім того, на початку 2020 р. створена Молодіжна рада як консультативно-дорадчий орган при міському голові (без формальної реєстрації).

Є організації молоді (в тому числі – учнівські), жінок, ветеранів, фермерів, підприємців, соціальні, спортивні, професійні (мода), національно-патріотичного спрямування. Водночас цьому переліку відсутні кілька ключових соціальних груп – освітян, охорони здоров'я, а спортивна організація лише одна.

Як правило громадські організації діють на теренах Сновська, залучаючи мешканців старостинських округів до себе.

Переважна більшість мешканців громади досі залишається осторонь громадської діяльності, обмежуючись пасивною участю в окремих заходах. Але в останні роки рівень громадянської активності збільшується. Серед ідей громадськості, що пропонуються, – створення підлітково-молодіжного простору в Сновському будинку культури, об'єднання народних майстрів, скейт-парку, низки атракціонів в гідропарку, а також створення зони для променаду.

В цілому, ключові фактори, що впливають на якість життя в громаді, такі:

Ключові фактори, які впливають на якість життя в територіальній громаді

	Позитивні фактори	Негативні фактори
Інфраструктура і просторове планування	- Майже всі вулиці Сновська і на половину в селах освітлені - Швидкісне та зручне сполучення гарним автошляхом з Черніговом (1 год.), Києвом (3 год.) - В громаді є території, які можна використовувати для нових інвестицій	- Поганий стан доріг між селами, з більшістю немає регулярного транспортного сполучення, немає приміщення автовокзалу - Відсутність комунальних послуг у селах (водопостачання, каналізація) - Висока собівартість послуг на водопостачання, особливо водовідведення - У прикордонних селах великі проблеми з мобільним зв'язком

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Економіка	- Локомотивне депо, як важливий місцевий роботодавець - Працюють три лісові господарства, кілька деревообробних підприємств і десятки пилорам - Зростання галузі сільського господарства та сільськогосподарської переробки - Формування місцевих і регіональних брендів, пов'язаних з громадою (харчова промисловість) - Зростаючий сектор малого і середнього підприємництва	- Брак робочих місць - Низька якість сільськогосподарських земель - Зношеність промислової інфраструктури - Частина працюючих підприємств сплачує ПДФО за межами громади - Низька купівельна спроможність мешканців громади через низькі зарплати - Кордон з Росією – загроза
Навколишнє середовище і туризм	- Оригінальна поліська культура - 30% площі громади займають ліси - Чисте повітря, річка Снов – найчистіша невелика низинна річка в Україні з безпрецедентно високим вмістом йоду - Якість води - Щорічні рок-фестиваль "SNOV SUMMER FEST" та фестиваль В.Полевика - Відомі постаті, родом з громади: Джулс Оліцкі (Jules Olitski), диригент Натан Рахлін	- Періодичні загорання торф'яних родовищ - Відсутність туристичної інфраструктури - Засміченість повітря внаслідок спалювання твердого палива (низька емісія) - Очисні споруди в Сновську працюють неефективно - Проблеми з міським сміттєзвалищем - Забруднення ґрунтів в результаті сільськогосподарської діяльності
Суспільство, людський капітал	- ДПТНЗ "Сновське вище професійне училище лісового господарства" – унікальний освітній заклад регіону - Модернізований спортивний комплекс ДЮСШ у Сновську - Відома за межами громади музична школа ім. Натана Рахліна - Оптимізована мережа середніх шкіл, розвинуті установи позашкільля - Активно діюча молодіжна рада - Інтерес молоді до здорового способу життя - Добре налагоджена система надання соціальних послуг	- Негативні демографічні показники, в результаті одна з найнижчих в області густоти мешканців - Відсутність фахівців на місцевому ринку праці - Відсутність спеціальних медичних транспортних засобів і застаріла логістична база в медичних установах - Відсутність спортивної інфраструктури в сільській місцевості - Бракує місць для організованого молодіжного відпочинку
Орган самоврядування	- Управлінський досвід, успадкований від Сновського району - Міська рада має досвід залучення міжнародних проектів - Реалістичне планування – переважна більшість завдань стратегії громади реалізовані згідно з графіком - Прозорість діяльності міської ради та її виконавчих структур (електронні	- Застаріле матеріально-технічне забезпечення ЦНАПу - Відсутність швидкісного Інтернету в більшості старостинських округів - Цифризація управлінських процедур на низькому рівні - Відсутність постійних контактів із органами місцевого самоврядування інших країн

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

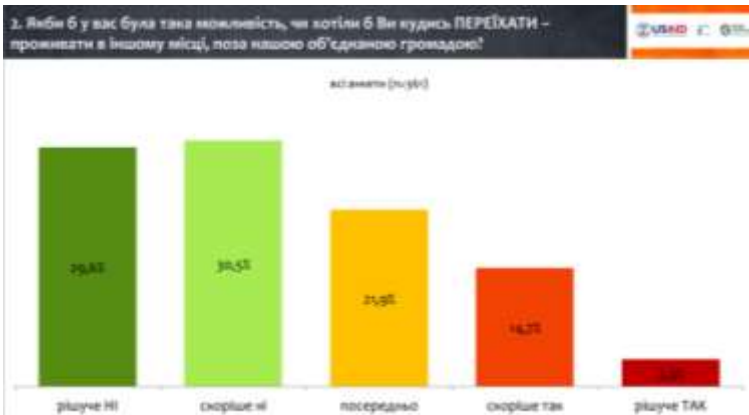
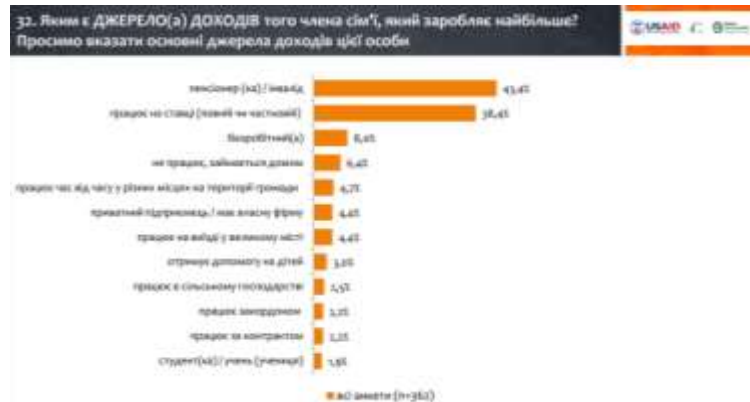
	петиції, запитання до влади, громадський бюджет тощо) до мешканців	
--	--	--

Джерело: власні напрацювання

3. Результати соціологічного дослідження

Соціологічне дослідження якості життя мешканців

У червні – липні 2021 р. в Сновській громаді, за підтримки програми DOBRE, проводилось дослідження думки мешканців громади щодо умов життя та якості послуг, що надаються на її теренах. Досліджувалися уявлення мешканців про чинники, що впливають на якість життя в громаді та про послуги, що надаються інституціями місцевого самоврядування на території. Дослідження проводилося за

анкетою, яка розроблена Фондацією розвитку місцевої демократії (FRDL), Польща. Одиниця опитування – домогосподарство, шляхом випадкової вибірки. Таким чином було опитано 362 домогосподарства. Особливість – передбачалося, що анкета заповнюється родиною. Кількість анкет розподілялася між населеними пунктами громади пропорційно їхньої чисельності. Похибка вимірювання становила 5%, ймовірний рівень довіри – 95%. За змістом в анкеті виділяються

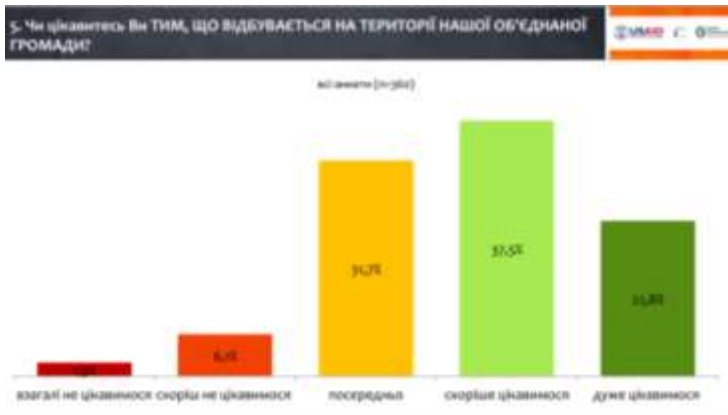
дві частини – 1) ставлення жителів до своєї громади, її інституцій; 2) оцінка умов життя та якості громадських послуг.

Ставлення жителів до своєї громади, її інституцій.

Переважно більшість мешканців (48,2%) позитивно ставляться до факту свого проживання в громаді, ще 42,3% посередньо, негативно – менше 10%. Що це дійсно так підтверджує наступне питання – понад 60% не мають намірів кудись переїжджати, майже 22% ставляться до такої перспективи посередньо, лише близько 18% розглядають таке рішення як реальне. Водночас у випадку оцінки громади, як місця проживання, переважає оцінка «посередньо» - 59%.

Понад 60% респондентів скоріше або ж дуже цікавиться тим, що відбувається на теренах громади. Це високий показник, що засвідчує значний інтерес мешканців до суспільних подій. Посередньо реагують майже 32%, не цікавляться лише 8%.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Але з активною участю ситуація значно гірша – так чи інакше беруть участь у публічних заходах, святах, фестивалях та ін. лише чверть опитаних, майже 48% не беруть, а 26% про це не знають. Причому частка тих, хто не бере ніякої участі переважає навіть серед респондентів, які працюють на повній ставці та молоді. Тобто ступінь залучення мешканців громади до її життя в активних формах замала. Ще один показник: лише 6,4% опитаних брали участь у діяльності

громадської організації, ще менше (5%), чули, що громадська організація реалізує якісь заходи на теренах громади.

Найпопулярніший засіб, до якого звертаються опитані в пошуках інформації – місцеві ЗМІ (газета «Промінь»), на другому місці – збори представників ради, депутатів з мешканцями громади, новітні засоби, офіційна сторінка міської ради, соціальні мережі, на третьому та четвертому місцях. Далі – дошки оголошень. Тобто мешканці громади в цілому (без виокремлення міста та старостинських округів) віддають перевагу традиційним засобам отримання інформації.

Майже половина опитаних (біля 49%) вважає, що влада громади дуже добре або скоріше добре інформує мешканців про свою діяльність, на думку 36% - посередньо, близько 16% дотримуються негативної думки. Переважна більшість останніх не цікавиться подіями на теренах громади. А серед тих, хто цікавиться, позитивних оцінок рівня інформування втричі більше.

Реальний вплив мешканців громади на рішення місцевої влади оцінений критично – 37% вважають, що такого впливу не мають, 42% - він посередній, на думку 21% респондентів – вони впливають. Серед тих, хто схильний вважати, що впливає: більше представників домогосподарств із добрим достатком; тих, хто цікавиться життям громади та більш інформованих про нього; тих, хто вважає громаду хорошим місцем проживання; родини, де є родичі, які працюють за межами громади.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

49% опитаних нічого не змогли сказати, як влада сприяє громадській активності мешканців, чи не проявляє зацікавленості. 39% дотримуються позитивної думки, 12% - негативної. При цьому абсолютна більшість позитивно налаштованих мешканців вважають, що влада їх інформує, а більшість негативно налаштованих дотримується протилежної точки зору.

Дуже тривожними є такі відповіді: 32,2% вважають, що серед мешканців громади переважає недовіра, обережність, приватний інтерес, на думку 17% - почуття солідарності, турбота про спільне благо, а 50,7% ухилилися від відповіді (фактично, це приховані м'якіші негативні відповіді). Ці показники засвідчують низький рівень суспільної довіри – не до влади, а один до одного.

На думку сновчан громада – доволі безпечне місце, в сенсі перебування в публічних місцях. Так вважає майже половина опитаних. Протилежної думки дотримується 6%, а майже 45% оцінили безпеку посередньо. Причому більш безпечною громада є для респондентів, які вважають її хорошим місцем для життя.

Понад 61% опитаних протягом року не розв'язували жодних питань у міській раді. Так чи інакше зверталися лише 23%. Втім лише 18% нічого не знає про адміністративні послуги, а 46% оцінили рівень їх надання позитивно. Протилежної думки дотримується лише трохи більше 3%, 33% вважають, що їх якість посередня. Подібна тенденція спостерігалась і під час оцінки роботи службовців міської ради, але тут дещо зростає кількість негативних відповідей (майже 11%), зменшується позитивних (34%), збільшується нейтральних (55,4%). При цьому в оцінці ставлення службовців до відвідувачів явно переважають позитивні оцінки – 47%. При цьому кількість позитивних відповідей зростає в разі, якщо мешканець звертався до міської ради протягом року кілька разів, а також, якщо респондент цікавиться життям громади. Зворотнє теж вірно.

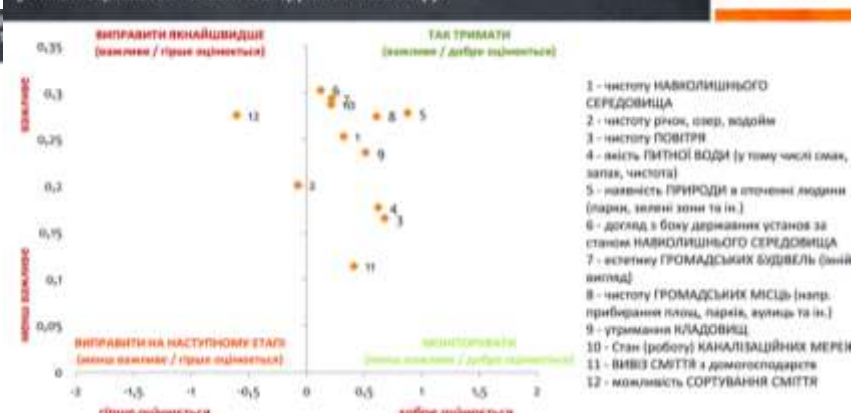
Оцінка умов життя та якості громадських послуг.

Ця частина складалася з

34. Як, на Ваш погляд, змінюються відносини між людьми в нашій об'єднаній громаді: підозра, обережність та приватний інтерес з однієї сторони та турбота про загальне благо з іншої?

19. Як Ви оцінюєте у нашої об'єднаній громаді:

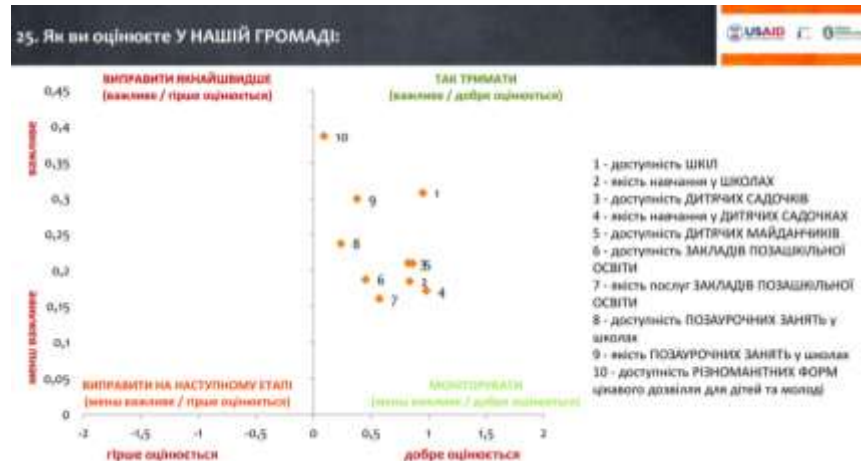

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

кількох блоків питань, перший стосувався стану навколишнього середовища, громадських місць та комунальних послуг. Тут лише 2 фактори з 10 оцінені негативно. Але один із них, можливість сортування сміття, є дуже важливим, до того ж з оцінкою приблизно -0,7, що багато. Оцінка чистоти річок, озер – це важливий фактор, оцінка якого близька до нейтральної. Інші фактори сприймаються позитивно. Найважливіші: догляд з боку державних установ за станом навколишнього середовища, наявність природи в оточенні людини та стан каналізаційних мереж. Але їхня оцінка тяжіє до нейтральної, що свідчить про наявність у мешканців питань. Найбільше балів набрав фактор наявності природи в оточенні людини. Одночасно – він є дуже важливим. Також дуже позитивно сприймається чистота громадських місць. Далі за низхідною за значимістю з деякими коливаннями щодо оцінок: чистота навколишнього середовища, утримання кладовищ, якість питної води, чистота повітря. Найменшим за значенням є вивіз сміття з домогосподарств. Втім позитивне сприйняття свідчить скоріше про позитивне розв'язання цього питання в громаді.

Другий блок питань стосувався громадського транспорту та доріг – факторів, що сприймаються позитивно тут немає. Найбільш важливий (максимальний ступінь) - можливість скористатися послугами громадського транспорту на теренах громади. Дещо як менш важливе, але з більшим негативом, сприймається якість доріг та доступність велосипедних маршрутів. Близька до останніх оцінка якості наявного громадського транспорту на теренах громади. Менш важлива, але так само негативна громадська думка про наявність транспортного сполучення між населеними пунктами громади. Безпека на дорогах та утримання доріг у зимовий період важливі, але викликають менше роздратування. В цьому сенсі більш нагальним є питання придатності доріг для пішоходів.

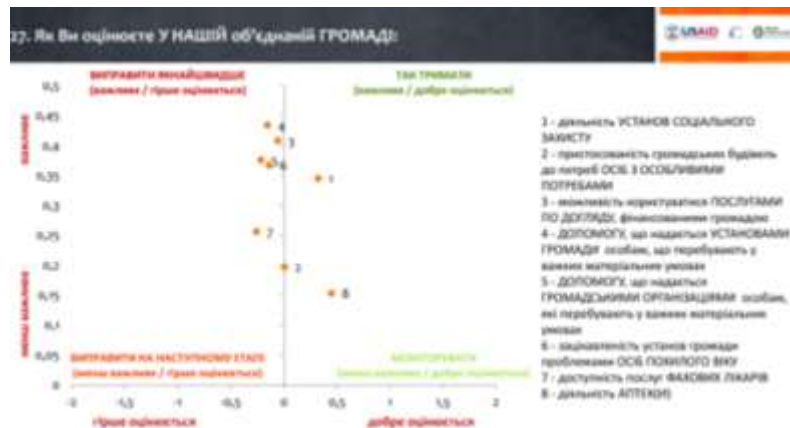
Третій блок питань – це освіта. Освітні фактори оцінені виключно позитивно, причому найбільше – доступність шкіл. Втім найважливішими виявився не він, а доступність різноманітних форм цікавого дозвілля для дітей та молоді, оцінка цього фактора близька до нейтральної, що означає існування певних проблем, на нього треба звернути увагу. Наступна за значимістю якість та доступність позаурочних занять у школах. Відносна стриманість в оцінках може свідчити, що попит на

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

ці послуги перевищує наявні можливості. Добре, але менш важливо сприймається доступність дитячих садочків та дитячих майданчиків. Близькі щодо значення та оцінки якості навчання в школах і дитячих садочках. З дещо меншим позитивом оцінені доступність закладів позашкільної освіти та їхні послуги.

Четвертий блок питань стосувався доступності робочих місць та розвитку підприємництва.

Досліджувалися лише чотири чинники – всі вони оцінені негативно або дуже негативно. Причому всі мають велике значення з точки зору опитаних. Найзначущим є чинник підтримки підприємців, яку надає громада. А найкритичніше оцінена доступність робочих місць. Щоправда, стосовно важливості

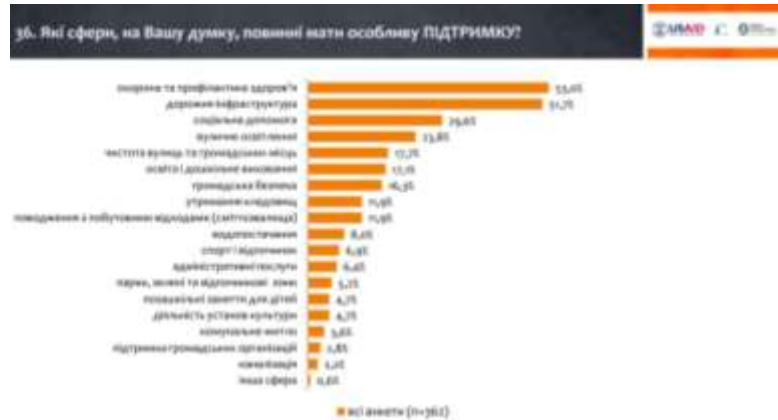
цей фактор розташувався на четвертому місці – поступившись діяльності організацій із підтримки бізнесу та можливості заснування власного бізнесу. Тобто за всієї гостроти проблеми нестачі робочих місць не вона, на думку респондентів, є головною.

П'ятий блок питань стосувався сфери соціальних послуг та охорони здоров'я. З восьми досліджених чинників два оцінені позитивно: діяльність установ

соціального захисту та аптек. Перший фактор – дуже важливий, другий так не сприймається. Водночас найбільш позитивна оцінка – саме у нього. Ще один фактор, пристосованість громадських будівель для людей із особливими потребами, сприймається нейтрально. Всі інші – в більшому чи меншому ступені негативно. Найзначущі серед них – допомога, що надається установами громади особам, які перебувають у важких матеріальних умовах, та можливість користуватися послугами по догляду, що фінансуються громадою. Надалі за низхідною – допомога, що надається ГО-ми особам, які перебувають у важких матеріальних умовах, зацікавленість установ громади проблемами осіб похилого віку та доступність послуг фахових лікарів. Останній фактор сприймається найбільш негативно з усіх вище наведених.

Децентралізація приносить країні результати та ефективність (DOBRE)

Шостий блок питань стосувався сфери культури та відпочинку. Всі 10 факторів оцінені позитивно. Найвищу оцінку (але не значення) отримала діяльність бібліотек. А найбільше значення (з дуже позитивною оцінкою) має доступ до місць відпочинку та відновлення. Також як дуже важливий фактор сприймається доступність місць, де дорослі можуть проводити свій вільний час поза межами дому, а також можливість брати участь у різноманітній громадській діяльності. Надалі за низхідною розташувалася низка факторів з близькими оцінками щодо їх сприйняття: діяльність будинків культури, можливість брати участь у культурному житті як глядач, можливість участі в спортивних заходах, активно займатися спортом, брати участь у культурно-мистецькій діяльності. Дещо стриманіше оцінена доступність Інтернету.

другому з незначною різницею – дорожня інфраструктура. Інші сфери здобули значно меншу увагу, це соціальна допомога, вуличне освітлення, чистота вулиць, освіта, громадська безпека. На останньому місці з запропонованого переліку – каналізація. Це свого роду рейтинг громадських очікувань.

Перед тим, як перейдемо до висновків звернемо увагу ще на одне питання – оцінка мешканцями громади матеріальної ситуації власного домогосподарства. Лише близько 14% вважає її доброю, тоді як поганою 34% – поганою, а 43,5% – середньою. Такі настрої значно вплинули на зміст відповідей під

сфери, на Вашу думку, повинні мати особливу підтримку?». Щоправда зазначимо таке: в переліку надалі наведених чинників не було економічних, розглядалася виключно соціально-гуманітарна, управлінська та комунально-природоохоронна сфери. Тому для визначення завдань стратегії отримані результати варто розглядати разом із відповідями щодо розвитку підприємництва та наявності робочих місць. На першому місці охорона та профілактика здоров'я, на

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

час анкетування.

Висновки:

хоча серед мешканців громади домінують посередні оцінки її як місця для життя, насправді переважна більшість цінують її як місце свого проживання та схильні пов'язувати з нею своє майбутнє, що потребує зусиль не лише з якості життя, а й підтримки локального патріотизму;

в громаді замала частка мешканців, які залучені до її діяльності в активних формах, що відбивається на її оцінках в цілому, тож нагальне завдання – збільшити залучення громадян до справ громади, їхні контакти з місцевим самоврядуванням у будь-якій зручній формі;

фундаментальна проблема громади – дуже низький рівень довіри мешканців один до одного; це ускладнює громадську та підприємницьку активність, гальмує розвиток громади в цілому; тож вкрай важливою є діяльність, спрямована на формування атмосфери довіри;

серед питань навколишнього середовища та комунальних привертає увагу негативна оцінка відсутності можливості сортування сміття – з точки зору громадської думки питання необхідно розв'язати;

снєвчани дуже цінують наявність природи в своєму оточенні, тож збереженню довкілля громада має приділити першочергову увагу;

дещо контраверсійна ситуація з громадським транспортом та дорогами – брак регулярного сполучення між населеними пунктами є важливою проблемою, водночас більш гостро сприймається якість доріг та брак умов для руху велосипедистів, чому має бути приділена першочергова увага;

хоча сфера освіти виглядає дуже позитивно опитування засвідчило відчуття браку послуг із позашкільної освіти, організації позашкільної як такого;

найбільші проблеми громади концентруються у сфері зайнятості та економічної активності мешканців; причому підтримка розвитку підприємництва більш важлива, ніж робочі місця як такі, що є завданням для стратегії;

найгостріша проблема в соціальній сфері – це брак галузевих лікарів, їх залучення, створення необхідних умов для професійної діяльності, вочевидь, одне з завдань стратегії;

сфери культури та спорту виглядають як такими, що знайшли свої напрями та стиль роботи; потребують підтримки ініціативи, що добре себе проявили;

в цілому, на тепер три перші пріоритети для мешканців громади такі: охорона та профілактика здоров'я, дорожня інфраструктура, соціальна допомога.

Результати опитування формують основні напрямки при розробці Стратегії розвитку Сновської територіальної громади, що є головним документом в залученні інвестицій та її розвитку в цілому.

Повний звіт із соціологічного дослідження розміщено в додатку до Стратегії.

4. SWOT-АНАЛІЗ – ВИСНОВКИ

За підсумками стратегічного аналізу та соціологічного дослідження в процесі партисипативного стратегічного планування й роботи над стратегією Сновської територіальної громади було проведено SWOT-аналіз. Його результати отримані за допомогою кількох сполучених способів. Перший – експертного опрацювання соціально-економічної діагностики громади за п'ятьма напрямками секторами):

- органи місцевого самоврядування;
- інфраструктура та просторове планування;
- економіка;
- навколишнє середовище та туризм;
- суспільство, людський капітал.

Результатом став секторальний SWOT-аналіз.

Наступний етап наступив під час стратегічного планування – після проведення соціологічного дослідження якості життя та послуг, що надаються на теренах громади. Цього разу працювали фокус групи в складі робочої групи з розробки стратегії розвитку Сновської територіальної громади. Його результатом стало уточнення попередньо триманих даних.

Третій етап – зведення раніше отриманих даних. Це експертна робота, що передбачала роботу в чотирьох сферах:

- економіки - де визначено слабкості й потенціали місцевої економіки, шанси і бар'єри розвитку і їх визначники, можливості створення нових можливостей і ресурсів.
- суспільна - задоволення суспільних потреб, процеси і суспільні проблеми, публічна безпека, суспільні послуги (освіта, охорона здоров'я, культура), активність і інтеграція суспільства.
- комунальних послуг (цивілізаційній) - комунальні послуги, доступність і якість адміністративного обслуговування, житловий фонд, якість життя і доступність послуг.
- зовнішніх відносин - співробітництво з інституційними партнерами (адміністраціями різних рівнів, іншими місцевими органами влади, громадськими організаціями, підприємствами) та мешканцями.

Зміст та вага виявлених факторів уточнювалися на основі як даних соціально-економічного аналізу, так соціологічного дослідження. Формулювання були уточнені, а прорейтинговані. Ті, що зайняли найнижчі місця – видалені з матриці SWOT-аналізу як несуттєві.

Отже, процес підготовки SWOT-аналізу проходив у кілька етапів за участю представників неурядових організацій, підприємств, різноманітних комунальних інституцій, а також мешканців громади. На підставі результатів ідентифіковано сильні та слабкі сторони громади, а також шанси та загрози.

РЕЗУЛЬТАТИ СЕКТОРАЛЬНОГО SWOT-АНАЛІЗУ СНОВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Органи місцевого самоврядування

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Управлінський досвід; 2. Управлінська структура, що дозволяє виконувати весь обсяг визначених функцій; 3. Прозорість діяльності міської ради та її виконавчих структур (електронні петиції, запитання до влади тощо) до мешканців; 4. Усі штатні працівники апарату виконавчого комітету ради протягом року беруть участь у тренінгах для підвищення кваліфікації; 5. Міська рада набула досвіду з залучення зовнішніх коштів; 6. Реалістичне планування – переважно більшість завдань стратегії розвитку громади виконується згідно з графіком	1. Брак сучасного обладнання та інфраструктури ускладнює роботу міської адміністрації. 2. Брак швидкісного Інтернету в більшості старостинських округів 3. Цифровізація управлінських процедур міської ради на низькому рівні (програмні комплекси не запроваджені) 4. Брак контактів із колегами з європейських країн 5. Відсутність доступу до спеціалізованого програмного забезпечення, яке покращить якість і комфорт роботи службовців.
Шанси	Загрози
1. Розвиток в Україні новітніх електронних комплексів управління; 2. Значні зовнішні можливості для підвищення рівня професійної компетентності кадрів; 3. Доступність інформації про ефективні управлінські рішення, які використовуються в інших громадах;	1. Брак нового законодавства про роботу в органах місцевого самоврядування; 2. Перекладання державою багатьох обов'язків на місцеве самоврядування; 3. Складний процес створення структур Корюківського району – приєднання до нього низки структур державної влади; 4. Законодавча неврегульованість відносин між радами базового рівня та органами влади субрегіонального

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Інфраструктура та просторове планування

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Майже всі вулиці Сновська і частини сіл освітлені; 2. Швидке і зручне дорожнє сполучення з Черніговом (1 година), Києвом (3 години); 3. Вільні інвестиційні майданчики в громаді; 4. Затверджений генерального план м. Сновськ	1. Поганий стан доріг між селами; 2. Між більшістю сіл немає регулярного транспортного сполучення; 3. Відсутність автовокзалу в Сновську; 4. Існуючого підрозділу ДСНС недостатньо для гарантування пожежної безпеки на теренах громади; 5. Брак комунальних послуг у селах: лише сім мають доступ до водогону; 6. Відсутність системи збору комунальних відходів в цілому по громаді; 7. Немає водопроводу та каналізації в сільській місцевості; 8. Висока вартість послуг водопостачання та водовідведення у Сновську; 9. Великі відстані між населеними пунктами громади; 10. Відсутність велосипедної інфраструктури; 11. У прикордонних селах не працює український мобільний зв'язок.
Шанси	Загрози
1. Проект "Велике будівництво" щодо об'єктів інфраструктури, зокрема – доріг; 2. Міжнародна технічна допомога, спрямована на розвиток інфраструктури ТГ; 3. Співпраця з громадами, які мають подібні проблеми;	1. "Ручне" управління коштами ДФРР, іншими ресурсами державної допомоги, спрямованими на громади; 2. Безкарне використання доріг транзитним транспортом; 3. Потенційно висока вартість робіт із комплексного просторового планування; 4. Доступна теле-радіо інфраструктура не забезпечує стійкого прийому українського сигналу на значній території громади.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Економіка

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Наявність унікального Сновського локомотивного депо; 2. Добре розвинений деревообробний сектор; 3. Є низка працюючих підприємств сільськогосподарської галузі, продукція ПрАТ "Щорський завод продтоварів" стала регіональним брендом. 4. Зростаючий сектор малого і середнього підприємництва; 5. Зростання сільськогосподарського виробництва – колись закинуті землі повертаються до виробництва, врожаї зростають; 6. Сновську притаманне відносно різноманіття закладів громадського харчування.	1. Брак робочих місць; 2. Частина працюючих підприємств сплачує податок за межами громади; 3. Низька якість сільськогосподарських земель; 4. Промисловість старого типу, значна зношеність основних фондів; 5. Якість комунальних послуг, які надаються на теренах громади, не задовольняють потреб її мешканців; 6. Купівельна спроможність мешканців громади нижче за середню по області; 7. Брак візуальної ідентифікації громади.
Шанси	Загрози
1. Міжнародні та вітчизняні проекти, які спрямовані на підтримку малого бізнесу в Україні; 2. Підвищення попиту на сільськогосподарську продукцію та з деревини; 3. Можливість безмитного (в рамках квот) постачання сільгосппродукції на ринок ЄС.	1. Обмеження на діяльність малого бізнесу через пандемію; 2. Оптимізація ДП «Укрзалізниця» своїх підрозділів у Сновську; 3. Системна корупція в державі; 4. Кордон з Росією відлякує потенційних інвесторів; 5. Кордон з Білоруссю фактично закритий для руху; 6. Тенденція до зростання цін на будівельні матеріали (до 300% за останні чотири роки); 7. Постійні зміни в законодавстві щодо ведення господарської діяльності; 8. Запровадження низки відтермінованих норм Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпеки та якості харчових продуктів»

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Навколишнє середовище та туризм

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Перші малі підприємства спеціалізованого туризму (агротуристичні господарства, зелений туризм) 2. Поширена оригінальна поліська субкультура з дуже давніми елементами: особлива вимова, пісні, кухня, побутові речі тощо; 3. 30% площі громади займають ліси; 4. Чисте повітря, яке використовується для лікування захворювань верхніх дихальних шляхів; 5. Річка Снов – найчистіша рівнинна річка в Україні, вода якої містить безпрецедентно високий вміст йоду; 6. Щорічний рок-фестиваль "SNOV SUMMER FEST" та фестиваль ім. В.Полевика; 7. Сновськ – батьківщина кількох відомих діячів культури: класика американського абстракціонізму Джулса Оліцкі (Jules Olitski), диригента Натана Рахліна («Моцарт диригування»)	1. Періодичні загорання родовищ торфу; 2. Засміченість повітря внаслідок спалювання твердого палива та зеленої маси; 3. Очисні споруди в Сновську розраховані на значно більшу кількість стічних вод, тому працюють неефективно; 4. Будівництво нового міського сміттєзвалища було розпочато, але не завершено, об'єкт руйнується і становить небезпеку для навколишнього середовища; 5. Забруднення навколишнього середовища препаратами, які використовують сільгоспвиробники.
Шанси	Загрози
1. Державна програма "Велика реставрація" та подібні програми міжнародних донорів; 2. Очікувана компенсація громадам за об'єкти природоохоронного фонду на їх території; 3. Зростання інтересу до подієвого та активного туризму; 4. Новітні технології створення інтерактивних музейних просторів; 5. Наявність технологій віртуального 3D відновлення історичних пам'яток.	1. Скорочення кількості залізничних маршрутів; 2. Фактична заборона ДП "Укрзалізниця" на використання Сновського локомотивного депо як екскурсійного об'єкту; 3. Загальнонаціональні та регіональні обмеження через пандемію; 4. Низка нормативних обмежень у сфері культури, які гальмують використання її спадщини для розвитку туризму; 5. Відсутність зацікавлення власників модернізацією підприємств, що спрямована на зменшення відходів; 6. Неефективний державний контроль за діяльністю сільгоспвиробників щодо дотримання ними екологічних норм.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Суспільство, людський капітал

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Сновське вище професійне училище лісового господарства – як навчальний заклад, де здобувають освіту спеціалісти лісового господарства; 2. Модернізований спортивний комплекс ДЮСШ у Сновську; 3. Відома за межами громади музична школа ім. Натана Рахліна; 4. Численні творчі колективи, які функціонують у громаді і зберігають культурні традиції української півночі; 5. Оптимізована мережа середніх шкіл, розвинуті заклади позашкільної освіти; 6. Активно діюча Молодіжна рада; 7. Добре налагоджена система надання соціальних послуг на всій території громади.	1. Негативні демографічні показники з середини 70-х рр. XX ст.; 2. Одна з найнижчих в області щільність населення; 3. Брак низки галузевих фахівців на місцевому ринку праці; 4. Брак спеціальних медичних транспортних засобів і застаріла логістична база в сфері охорони здоров'я; 5. Відсутність сучасних спортивних споруд у сільській місцевості; 6. Брак місць відпочинку для молоді.
Шанси	Загрози
1. Держава виділяє значні кошти на запровадження НУШ, обладнання медичних закладів, нові санітарні автомобілі для надання екстренної медичної допомоги; 2. Підтримка міжнародними партнерами України реформ, які проводяться.	1. Непередбачувані дії уряду; 2. Конкуренція з боку великих міст в області залучення співробітників; 3. Вплив пандемії COVID-19 на інтенсивність і якість соціального спілкування.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Загальний SWOT-аналіз Сновської територіальної громади

СИЛЬНІ СТОРОНИ

1. Управлінський досвід та управлінська структури, що дозволяє виконувати весь обсяг визначених функцій;
2. Сновське вище професійне училище лісового господарства, де здобувають освіту спеціалісти лісового господарства;
3. Наявність унікального Сновського локомотивного депо;
4. 30% площі громади займають ліси; добре розвинений деревообробний сектор;
5. Міська рада набула досвіду з залучення зовнішніх коштів
6. Швидке і зручне дорожнє сполучення з Черніговом (1 година), Києвом (3 години);
7. Розробка генерального плану Сновська завершується.
8. ПрАТ "Щорський завод продтоварів" стала регіональним брендом
9. Зростання сільськогосподарського виробництва, а також секторів малого і середнього підприємництва
10. Майже всі вулиці Сновська і частини сіл освітлені;
11. Поширена оригінальна поліська субкультура з дуже давніми елементами: особлива вимова, пісні, кухня, побутові речі тощо;
12. Річка Снов – найчистіша рівнинна річка в Україні, вода якої містить безпрецедентно високий вміст йоду;
13. Чисте повітря, яке використовується для лікування захворювань верхніх дихальних шляхів;
14. Модернізований спортивний комплекс ДЮСШ у Сновську

СЛАБКІ СТОРОНИ

1. Негативні демографічні показники з середини 70-х рр. XX ст., одна з найнижчих в області щільність населення;
2. Брак робочих місць;
3. Купівельна спроможність мешканців громади нижче за середню по області
4. Значна зношеність основних фондів промисловості;
5. Низька бальність сільськогосподарських земель;
6. Поганий стан доріг між селами
7. Брак комунальних послуг у селах, висока вартість послуг водопостачання та водовідведення в Сновську;
8. Між більшістю сіл немає регулярного транспортного сполучення
9. Цифризація управлінських процедур місьради на низькому рівні, в старостинських округах бракує швидкісного Інтернету
10. Будівництво нового міського сміттєзвалища було розпочато, але не завершено, об'єкт руйнується
11. Брак місць відпочинку для молоді.
12. В Сновську немає приміщення автовкзалу
13. У прикордонних селах не працює український мобільний зв'язок
14. Періодичні загорання родовищ торфу

ШАНСИ

1. Розвиток в Україні новітніх електронних комплексів управління;
2. Проєкт "Велике будівництво" щодо об'єктів інфраструктури, зокрема – доріг;
3. Низка спеціальних державних субвенцій - НУШ, спортивна, ЦНАПи та ін.;
4. Підвищення попиту в світі та зростання цін на сільськогосподарську продукцію та з деревини;
5. Міжнародна технічна допомога, спрямована на розвиток інфраструктури громад, підприємництва, захист довкілля...
6. Значні зовнішні можливості для підвищення рівня професійної компетентності кадрів;
7. Державна програма "Велика реставрація" та подібні програми міжнародних донорів;
8. Співпраця з громадами, які мають подібні проблеми;
9. Можливість безмитного (в рамках квот) постачання сільгосппродукції на ринок ЄС
10. Очікувана компенсація громадам за об'єкти природоохоронного фонду на їх території;
11. Зростання інтересу до подієвого та активного туризму;

ЗАГРОЗИ

1. Системна корупція в державі;
2. Конкуренція зі сторони великих міст щодо залучення робітників
3. Брак нового законодавства про роботу в органах місцевого самоврядування та засад їхньої діяльності
4. "Ручне" управління коштами ДФРР, іншими ресурсами державної допомоги, спрямованими до громад
5. Постійні зміни в законодавстві щодо ведення господарської діяльності
6. Складний процес створення структур Корюківського району – приєднання до нього низки структур державної влади
7. Доступна теле-радіо інфраструктура не забезпечує стійкого прийому українського сигналу на значній території громади
8. Оптимізація ДП «Укрзалізниця» своїх підрозділів у Сновську;
9. Кордон з Росією відлякує потенційних інвесторів, з Білоруссю - закрит для руху;
10. Запровадження низки відтермінованих норм Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпеки та якості харчових продуктів»
11. Фактична заборона ДП "Укрзалізниця" на використання Сновського локомотивного депо як екскурсійного об'єкту;
12. Обмеження через пандемію COVID-19

Інформація, здобута за результатами SWOT-аналізу, була використана для кращого розуміння ситуації, що на тепер склалася в Сновській громаді. Вона є важливою з точки зору визначення порівняльних переваг, викликів та ризиків, що стоять перед новою територіальною спільнотою. В підсумку ця інформація стала базовою для визначення оперативних цілей, а також (меншою мірою) завдань, які належить реалізувати для успішного впровадження стратегії розвитку.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

5. БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Стратегічне бачення спирається, насамперед, на систему цінностей мешканців громади та на домінуючі прагнення. Його серцевина – базові функції, які виконуватиме громада в регіоні країни. В баченні також відображені риси впізнаваності громади, як вираз локальної ідентичності.

Бачення сформульовано не академічним шляхом, а за допомогою участі активних мешканців громади, які брали участь у засіданнях робочої групи. Насамперед, були обговорені дані соціально-економічного аналізу та результати дослідження якості життя та послуг, що надаються на теренах громади, виявлені головні проблеми. В залі експонувалася виставка малюнків дітей «Сновська громада майбутнього», чії візуалізації відібрані на конкурсі. Бачення розвитку громади виникло в процесі партисипативного стратегічного планування, до участі в якому були запрошені представники різних груп місцевої спільноти, влади та експерти. Дві фокус-групи сформулювали власні варіанти бачення, потім на їх основі, шляхом консенсусу, створено одне такого змісту:

Сновська громада – ошадлива для довкілля, приваблива для життя територіальна спільнота активних людей на берегах цілющої річки Снов.

Самодостатня громада, відома сприятливими умовами для розвитку технологічного аграрного та лісового господарств, індустрії відпочинку та оздоровлення, поширенням кооперації серед малих товаровиробників, а також якісними та доступними послугами. Громада цікавого дозвілля, що спирається на унікальні традиції українського Полісся та відкрита до новітніх тенденцій

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

6. СТРАТЕГІЧНІ Й ОПЕРАЦІЙНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ

Стратегічні цілі – основа механізму реалізації стратегії розвитку громади. Тому розробники виходили з того, що в баченні «зашиті» стратегічні цілі. Тобто вони сформульовані з огляду на основні складові бачення. Стратегічні цілі – бажаний результат «цілеспрямованої» діяльності для досягнення стратегічного бачення з оптимальним використанням часу та ресурсів. Це те, чого громада прагне.

Структура стратегічних та операційних цілей сформульована на основі процесу цілепокладання, тобто постановки цілей із різним терміном реалізації та вибору засобів для їхнього досягнення. При цьому операційні цілі розумілися як такі, що показують як необхідно проводити зміни (не менше двох до кожної стратегічної цілі). Операційні цілі – це те, чого треба прагнути.

До кожної операційної цілі розроблялися конкретні завдання – проекти (не менше двох до кожної цілі). Тобто набір дій, спрямованих на досягнення чітко й конкретно сформульованих цілей у певних часових та бюджетних рамках. Для визначення останніх розробники ідентифікували ключові проблеми в різних сферах життя громади, а саме:

- **Соціальна сфера** – старіюча спільнота, мала громадянська активність, пануючі настрої взаємної недовіри, значні трудові міграції.
- **Сфера інфраструктури** – моральна та фізична зношеність наявної інженерної інфраструктури, її нестача в старостинських округах, брак містобудівної документації.
- **Сфера екології і туризму** – брак пропозиції послуг щодо розвитку туристично-рекреаційного потенціалу громади та його промоції, періодичні загорання торфу, переважно споживацьке ставлення до довкілля.
- **Економічна сфера** – брак робочих місць, переважно сировинний характер економіки, нестача інноваційних рішень, незначний відсоток залучення мешканців громади до легальної підприємницької діяльності, особливо серед молоді.

Завдання (проекти) мають на меті розв'язання зазначених конкретних проблем. Завданням притаманна висока ступінь конкретизації – це маленькі цілеспрямовані кроки для досягнення бачення.

В цілому йдеться про побудову цілей за принципом «від загального до конкретного», коли розкриваємо зміст стратегічних цілей в оперативних, а зміст операційних цілей – у завданнях.

Під час формування плану діяльності також враховувалися положення та пріоритети стратегій вищого порядку – державної та регіональної, а також терміни їх реалізації. Це зроблено з метою синхронізації стратегічного планування Сновської громади та стратегічного планування розвитку територій у державі в цілому. Важливий аспект – можливість отримання додаткових джерел фінансування з державного бюджету. Зокрема, йдеться про програми, що спрямовані на розвиток сільських територій в несприятливих умовах, прикордонні регіони, природоохоронні території

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

(особливо ті, що належать до Смарагдової мережі).

Стратегічні цілі розвитку Сновської міської територіальної громади

Стратегічна ціль 1. Інноваційний розвиток пріоритетних галузей економіки: технологічного аграрного та лісового господарств, індустрії туризму, відпочинку та оздоровлення

Стратегічна ціль 2. Громада, де надаються якісні послуги для мешканців та мешканок з охорони здоров'я та забезпечується активний захист навколишнього природного середовища

Стратегічна ціль 3. Інтегрована громада: розвиток людського капіталу на засадах громадської активності, забезпечення доступу до соціальних послуг, хорошого врядування, міжкультурної та міжгендерної передачі традицій сіверського Полісся

Стратегічна ціль 4. Підвищення комфорту життя мешканців та мешканок громади

Стратегічна ціль 5. Громада, приязна для молодих мешканців та мешканок шляхом вдосконалення системи сучасної освіти, виховання, дозвілля, розвитку спорту та рівного доступу до них для різних груп молоді

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Стратегічна ціль 1. Інноваційний розвиток пріоритетних галузей економіки: технологічного аграрного та лісового господарств, індустрії відпочинку та оздоровлення	Стратегічна ціль 2. Громада, де надаються якісні послуги для мешканців та мешканок з охорони здоров'я та забезпечується активний захист навколишнього природного середовища	Стратегічна ціль 3. Інтегрована громада: розвиток людського капіталу на засадах громадської активності, забезпечення доступу до соціальних послуг, хорошого врядування, міжкультурної та міжгендерної передачі традицій сіверського Полісся	Стратегічна ціль 4. Підвищення комфорту життя мешканців та мешканок громади	Стратегічна ціль 5. Громада, приязна для молодих мешканців та мешканок шляхом вдосконалення системи сучасної освіти, виховання, дозвілля, розвитку спорту та рівного доступу до них для різних груп молоді
Ціль орієнтована на розвиток економіки громади, яким користуються всі мешканці та мешканки громади. Головна її особливість – поєднання сільського господарства з лісовою промисловістю та прекрасними умовами для відпочинку та оздоровлення. Відповідно має на меті скористатися зазначеними перевагами. Зокрема, модернізувати дрібнотоварне аграрне виробництво, створити лісовий кластер, розвинути рекреаційні потенціали. Такого роду діяльність супроводжуватиметься	Ціль спрямована на забезпечення здоров'я мешканців та мешканок в різних вікових групах та їх життя в здоровому навколишньому середовищі. Громада має стати місцем, де різні групи мешканців мають рівний доступ до високоякісних медичних послуг. Нинішній стан системи охорони здоров'я викликає нарікання її мешканців. З пандемією COVID-19 та зростанням навантаження на медичні заклади ситуація погіршилася. Це вимагає збільшення зусиль громади для подолання проблем галузі, що	Ціль орієнтована на розвиток людини, її активізацію як чинника розвитку та, водночас, підтримку локальної самобутності, а саме: транскордонних традицій мешканців та мешканок, їх культурної ідентифікації. Цим обумовлено поєднання відразу кількох людиноцентричних напрямів – освіти, культури, охорони здоров'я, спорту, історичної пам'яті. Це невиробнича сфера, однак її якість надзвичайно важлива. Зрештою, ключова проблема	Ціль полягає в тому, аби зробити громаду привабливою для життя, в тому числі для людей із обмеженими можливостями, де кожен мешканець, незалежно від статусу, походження, статі, мобільності, має рівний і необмежений доступ до високоякісних послуг, що надаються громадою. Інженерна інфраструктура, що використовується в громаді, фізично та морально застаріла, а комунальні послуги, що	Ціль спрямована на те, аби молодь залишалася в громаді. На час складання стратегії частка молоді серед мешканців громади мала стійку тенденцію, до зменшення. До того ж молоді люди їдуть із громади на заробітки. Одна з причин – брак можливостей для розкриття власних потенціалів. Тому першочергова увага приділятиметься забезпеченню умов для здобуття якісної, в т.ч.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

підтримкою розвитку мікро- та малого бізнесу як головного генератора розвитку території. Це дозволить побудувати диверсифіковану, отже стабільну економіку, що спиратиметься, насамперед, на власні ресурси. В результаті реалізації цілі мають зрости офіційна зайнятість та чисельність середнього класу, збільшитися власні надходження до міського бюджету.	накопилися, на забезпечення якісних послуг з охорони здоров'я. Однак для досягнення цілі відремонтувати заклади, оснастити їх обладнанням, залучити кадри замало. Необхідно забезпечити здорове довкілля. Нинішнє середовище громади за базовими показниками виглядає доволі привабливо: чиста цілюща вода та повітря, великі красиві простори. Однак відчутна тенденція до погіршення, яку необхідно подолати та зберегти природні принади Сновщини.	Сновської громади – це депопуляція. Передумови для її розв'язання - це побудова управління на принципах хорошого врядування, формування локальної ідентичності на основі місцевих історико-культурних особливостей, створення атмосфери довіри між мешканцями громади, ріст їхньої громадської зокрема та соціальної активності вцілому, гарна освіта та просування здорового способу життя. Це толерування ситуації, коли знання та традиції передаються між поколіннями та культурами, у яких живуть мешканці.	надаються, обмежені за кількістю та географічно. Тому неможливо задовольнити сучасні уявлення про комфорт та безпеку в широкому сенсі. Обираючи зазначену ціль як стратегічну, громада спиралася на концепцію побудови неоднакових, але рівноцінних зі значними містами умов життя та діяльності. Ціль покликана змінити ситуацію – створити нову якість інженерної інфраструктури, ощадливої, безпечної, приязної до людини без огляду на вік та національність у прикордонній громаді	спеціалізованої, освіти, формуванню відповідей, спрямованих на задоволення специфічних потреб молоді в дозвіллі, розвитку, спорті, отже – здоровому, способі життя. Місце для розвитку різноманітних талантів серед молодих мешканців та мешканок, піклування про молодь з обмеженими можливостями, де дівчата та хлопці мають рівний та необмежений доступ до високоякісних послуг, що надаються інституціями освіти, спорту, культури.
--	--	---	--	---

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Таблиця 1. Стратегічні та операційні цілі розвитку Сновської міської територіальної громади

Стратегічна ціль 1. Інноваційний розвиток пріоритетних галузей економіки: технологічного аграрного та лісового господарств, індустрії туризму, відпочинку та оздоровлення

Операційна ціль 1.1. Інкубація місцевих економічно-сільськогосподарських ініціатив

Операційна ціль 1.2. Розвиток несільськогосподарського підприємництва

Операційна ціль 1.3. Підтримка в організації та пошуку зовнішніх ринків збуту для малих сільськогосподарських товаровиробників

Операційна ціль 1.4. Розробка та поширення інвестиційної пропозиції громади

Операційна ціль 1.5. Діяльність щодо відновлення зелених територій, збільшення зелених насаджень

Операційна ціль 1.6. Уможливлення швидкого початку підприємницької діяльності шляхом створення інвестиційних зон, обладнаних необхідною інфраструктурою, інших видів підтримки

Операційна ціль 1.7. Сприяння професійній підготовці та підвищенню кваліфікації підприємців та фермерів у сфері виробництва, охорони довкілля, збуту своєї продукції та послуг

Операційна ціль 1.8. Побудова хорошого іміджу громади як привабливого місця для активного відпочинку, в т.ч. на воді та на велосипедах

Стратегічна ціль 2. Громада, де надаються якісні послуги для мешканців та мешканок з охорони здоров'я та забезпечується активний захист навколишнього природного середовища

Операційна ціль 2.1. Підвищення якості медичної допомоги та охорони здоров'я різних груп мешканців

Операційна ціль 2.2. Модернізація інфраструктури та системи охорони здоров'я

Операційна ціль 2.3. Поширення використання енергозберігаючих технологій у комунальному господарстві громад

Операційна ціль 2.4. Промоція відповідального ставлення до здоров'я різних груп мешканців, пов'язана зі ставленням до способу життя та освітою про громадське здоров'я

Операційна ціль 2.5. Покращення системи протипожежної безпеки, підтримка добровольчого руху, школа пожежників

Стратегічна ціль 3. Інтегрована громада: розвиток людського капіталу на засадах

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

громадської активності, забезпечення доступу до соціальних послуг, хорошого врядування, міжкультурної та міжгендерної передачі традицій сіверського Полісся

- Операційна ціль 3.1. Формування громадянських компетентностей та підтримка неурядових організацій Сновської громади
- Операційна ціль 3.2. Збереження місцевої історичної та культурної ідентичності
- Операційна ціль 3.3. Побудова системи включення осіб з інвалідністю в життя громади, їх суспільно-професійної реінтеграції та реабілітації
- Операційна ціль 3.4. Покращення надання соціальних послуг для різних груп мешканців

Стратегічна ціль 4. Підвищення комфорту життя мешканців та мешканок громади

- Операційна ціль 4.1. Забезпечення доступності систем водопостачання та каналізації
- Операційна ціль 4.2. Підвищення якості доріг та системи комунікацій
- Операційна ціль 4.3. Впровадження системи екологічного управління комунальними відходами
- Операційна ціль 4.4. Покращення доступності громадських послуг для різних груп мешканців
- Операційна ціль 4.5. Створення системи реєстрації та управління земельними ресурсами, а також територіального планування
- Операційна ціль 4.6. Поліпшення громадської безпеки
- Операційна ціль 4.7. Модернізація інфраструктури сфери культури
- Операційна ціль 4.8. Створення нової пропозиції культурних заходів для різних груп жителів
- Операційна ціль 4.9. Удосконалення системи управління громадою та підвищення компетентності кадрів
- Операційна ціль 4.10. Транскордонне, міжнародне співробітництво та просування громади
- Операційна ціль 4.11. Покращення транспортної доступності та мобільності місцевої громади шляхом модернізації доріг
- Операційна ціль 4.12. Інвестиції у відновлювані джерела енергії та енергозбереження
- Операційна ціль 4.13. Створення та розвиток цифрових ресурсів громади та популяризація використання цифрових технологій, подолання «цифрового виключення»
- Операційна ціль 4.14. Модернізація вуличного освітлення

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Стратегічна ціль 5. Громада, приязна для молодих мешканців та мешканок шляхом вдосконалення системи сучасної освіти, виховання, дозвілля, розвитку спорту та рівного доступу до них для різних груп молоді

- Операційна ціль 5.1. Модернізація матеріально-технічної бази закладів середньої загальної освіти та забезпечення дотримання стандартів якісної освіти**
- Операційна ціль 5.2. Організація вільного часу підлітків та молоді**
- Операційна ціль 5.3. Модернізація спортивних споруд для юнаків та юнок**
- Операційна ціль 5.4. Осучаснення системи позашкільної освіти громади, покращення її оснащеності та доступності**
- Операційна ціль 5.5. Модернізація матеріально-технічної бази закладів дошкільної освіти**

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

7. ІНДИКАТОРИ ВПЛИВУ І РЕЗУЛЬТАТІВ ВТІЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ

Індикатори впливу

Успішність реалізації стратегії розвитку громади визначається за допомогою індикаторів. Це параметри, за допомогою яких можна найкращим чином оцінити або виміряти очікуваний результат діяльності. В стратегії – це показники, за допомогою яких здійснюється моніторинг та визначається рівень прогресу щодо виконання бачення, стратегічних та операційних цілей, завдань (проектів) та досягнення очікуваних результатів. Індикатори описують досягнуті результати в вимірюваних величинах.

Загальні вимоги до індикаторів, що застосовуються такі: ідентичність (зрозумілий та не двозначний); доступність (розумна вартість); доречність (має відповідати предмету розгляду та бути тісно пов'язаним із цілями, що відслідковуються); адекватність (забезпечує достатню основу для оцінки діяльності); контрольованість (підлягає незалежній перевірці).

Джерело для розробки системи індикаторів – набір доступних для громади офіційних статистичних даних, а також власні документи.

В стратегії застосовуються кілька типів індикаторів. Насамперед, кількісні та якісні індикатори:

кількісні (статистичні) – показники, що мають кількісний вираз і позначаються такими формулюваннями, як число, частота, відсоток, частка тощо. Кількісними індикаторами можна описати, наприклад, частоту зустрічей та чисельність учасників, рівень зростання економіки, рівень цін тощо;

якісні – показники, що не мають кількісного виразу й позначаються такими формулюваннями: наявність, відповідність, якість, ступінь, рівень, задоволеність, обізнаність тощо. Наприклад, ставлення зацікавлених сторін і споживачів до того чи іншого факту, рівень їхнього задоволення, здатність до прийняття рішення та самооцінки, зміна поведінки тощо (скажімо, збільшення довіри людей до влади – як часто люди звертаються до неї, яким чином і з якими питаннями).

Також застосовуються прямі та непрямі індикатори:

прямі – застосовуються в тому разі, якщо ми можемо безпосередньо помітити та спостерігати зміни, яких прагнемо;

непрямі – використовуються замість прямих лише в тому випадку, коли досягнення результатів (зміни) не можна зафіксувати та виміряти безпосередньо; коли вартість вимірів надто дорога; коли виміряти можна, але лише значно пізніше після завершення проекту.

Перевага віддається прямим індикаторам, як більш точним.

Для моніторингу результатів, як правило, використовується кілька індикаторів (два – три, рідше – більше). Запропоновані індикатори відображають інтереси різних зацікавлених сторін. Крім того, запропонована система моніторингу передає можливість перегляду індикаторів – в разі виникнення такої необхідності.

Індикатори підібрані таким чином, аби вони відображали зміни, що відбуваються в процесі реалізації стратегії, та досягнуті конкретні результати. На етапі моніторингу та оцінки

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

використовуватимуться такі види показників:

1. Показники продукту:

- які визначають безпосередній результат реалізованої інвестиції/завдання
- вимірюють ступінь виконання оперативних цілей
- відносяться до вимірювання ефективності та дієвості
- стосуються виключно періоду реалізації стратегії, відповідають безпосереднім та негайним ефектам, які виникають внаслідок реалізації цієї дії

2. Показники результату:

- які надають інформацію про безпосередні зміни, що відбулися як результат реалізації конкретних дій Стратегії (вони можуть мати вигляд натуральних або фінансових показників)
- відносяться до вимірювання ефективності та дієвості результатів реалізації Стратегії відразу після реалізації

3. Показники впливу:

- які служать для демонстрації постійних змін, що є результатом реалізації Стратегії
- відносяться до наслідків реалізації завдань для місцевої спільноти
- вимірюють довготермінові наслідки реалізації Стратегії, перевірені та представлені після завершення реалізації Стратегії або її етапів, по відношенню до ситуації в громаді до початку її реалізації, та показують вплив на соціально-економічну ситуацію у певний період після завершення (н-д, зростання % безробітних, які беруть участь у тренінгах)

Також в стратегії застосовується термін «значення індикатора» - це його вимірювальна величина у вказаних одиницях виміру.

Основна мета системи моніторингу Стратегії – перевірка ефективності дій, визначених в рамках стратегічних та оперативних цілей. Моніторинг реалізації Стратегії враховуватимуть сукупні показники продуктів, результатів та впливів в розрізі окремих стратегічних цілей, але водночас – з «прив'язкою» до конкретних завдань. Індикатори, що застосовуються в стратегії, покликані допомогти визначити чи досягнуті, а якщо досягнуті – якою мірою досягнуті поставлені цілі, отже, наскільки громада наблизилася до реалізації стратегічного бачення.

Індикатори, на які спирається моніторинг реалізації Стратегії, щодо стратегічних та операційних цілей (останні – в розрізі завдань), наведені далі.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Таблиця 2. Індикатори впливу відповідно до стратегічних цілей Стратегії

Стратегічна ціль 1: Інноваційний розвиток пріоритетних галузей економіки: технологічного аграрного та лісового господарств, індустрії туризму, відпочинку та оздоровлення

1. обсяги фактичних доходів місцевого бюджету на одного мешканця
2. обсяги фактичних видатків місцевого бюджету на одного мешканця
3. чисельність суб'єктів підприємницької діяльності
4. частка підприємців у загальній чисельності зайнятого населення
5. чисельність найманих працівників
6. кількість працюючих на тисячу мешканців
7. рівень зайнятості населення
8. середня місячна заробітна плата
9. середній наявний дохід
10. кількість домогосподарств, що використовують новітні аграрні технології
11. обсяг інвестицій в основний капітал
12. загальний обсяг експорту
13. кількість новостворених робочих місць
14. кількість діючих туристичних об'єктів
15. кількість місць у готелях, хостелах, мотелях тощо
16. кількість нових інвесторів, що залучені громадою
17. кількість внутрішніх та іноземних туристів, що відвідали громаду протягом року
18. кількість створених туристичних продуктів

Стратегічна ціль 2: Громада, де надаються якісні послуги з охорони здоров'я та забезпечується активний захист навколишнього природного середовища

1. кількість нових та відремонтованих об'єктів сфери охорони здоров'я
2. % оснащення медичних закладів обладнанням від нормативів
3. % забезпеченості медичним персоналом від потреб
4. обсяг видатків на один ФАП (в середньому за рік)
5. рівень захворюваності мешканців громади протягом року
6. рівень поширеності наркоманії
7. питома вага побутових відходів, які переробляються
8. показник забрудненості атмосферного повітря
9. показники забрудненості поверхневих води
10. показники якості питної води
11. кількість оновлених парків, скверів, зелених зон, зон біля водойм
12. площа лісів та лісистість території
13. площа орних земель у загальній площі території

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

14. площа сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей та пасовищ) та їх частка у загальній площі території
15. вміст органічного вуглецю (гумусу) у ґрунтах сільськогосподарських угідь
16. площа відновлених земель та екосистем, площа рекультивованих земель та земель, на яких проводяться заходи з консервації
17. площа території національної екологічної мережі
18. кількість територій та об'єктів природно-заповідного фонду, площа земель територій та об'єктів природно-охоронного фонду, їх частка у загальній площі території

Стратегічна ціль 3: Інтегрована громада: розвиток людського капіталу на засадах громадської активності, забезпечення доступу до соціальних послуг, хорошого врядування та традицій сіверського Полісся

1. кількість сервісів е-врядування в міській раді
2. кількість громадських організацій
3. % мешканців громади, що беруть участь у діяльності громадських організацій та органів самоорганізації
4. кількість реалізованих місцевих ініціатив протягом року
5. кількість проєктів, реалізованих за допомогою та за ініціативою громадських організацій
6. кількість учасників волонтерських заходів
7. кількість громадських рад, що взаємодіють із місцевими органами влади
8. кількість та обсяги адміністративних послуг, які надає ЦНАП
9. середній час, витрачений на отримання адміністративної послуги
10. кількість та обсяги соціальних послуг, що надаються протягом року
11. показники рівня довіри мешканців громади один до одного
12. рівень задоволеності мешканців громади своїм життям на її теренах

Стратегічна ціль 4: Підвищення комфорту життя мешканців громади

1. довжина капітально відремонтованих доріг на території громади
2. частка капітальних видатків у загальних видатках бюджету громади
3. довжина нових та відремонтованих тротуарів
4. протяжність велодоріжок
5. довжина відремонтованих водопровідних мереж
6. рівень втрати води у системі водопостачання
7. рівень втрати тепла у системі тепlopостачання
8. обсяг введеного до експлуатації житла
9. кількість населених пунктів громади, охоплених регулярним транспортним сполученням
10. кількість об'єктів соціально-побутового призначення
11. площа теплоізольованих зовнішніх стін будівель

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

12. встановлена потужність світлодіодних ламп для вуличного освітлення
13. довжина каналізаційної мережі
14. питома вага побутових відходів, які переробляються
15. кількість об'єктів, пристосованих для старших осіб та осіб з особливими потребами

Стратегічна ціль 5: Громада, приязна для молоді шляхом вдосконалення системи сучасної освіти, виховання, дозвілля, розвитку спорту

1. якісні результати ЗНО
2. кількість переможців всеукраїнських та міжнародних учнівських та студентських олімпіад, наукових конкурсів
3. кількість модернізованих та побудованих спортивних об'єктів
4. обсяги коштів, що вкладаються в інфраструктуру масового спорту
5. % молодших дітей, охоплених дошкільною освітою
6. % учнів, охоплених позашкільним
7. % молоді, яка бере участь у діяльності громадських об'єднань
8. кількість стипендій для обдарованих дітей та молоді
9. % підприємців та фермерів віком до 35 років
10. обсяг житлової площі для молодих кваліфікованих спеціалістів
11. кількість молодіжних ініціатив, підтриманих міською владою
12. наявність молодіжного центру та поширеність його мережі

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Таблиця 3. Індикатори результатів втілення стратегії

Стратегічна ціль 1: Інноваційний розвиток пріоритетних галузей економіки: технологічного аграрного та лісового господарств, індустрії туризму, відпочинку та оздоровлення				
Операційна ціль 1.1. Інкубація місцевих економічно-сільськогосподарських ініціатив				
Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
1.1.1.	Розроблена і запроваджена в дію Програма молодого фермера	0	Кількість створених фермерських господарств протягом року	3
1.1.2.	Працюють цехи на базі пустуючих будівель (таких, як по виготовленню квашених овочів, грибна та перепелина ферми)	0	Кількість створених сільськогосподарських виробництв	3
1.1.3.	Цех по переробці побутового пластику, виготовлення тротуарної плитки та садових меблів працює	0	Кількість нових виробництв	1
Операційна ціль 1.2 Розвиток несільськогосподарського підприємництва				
Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
1.2.1.	Працює Центр підтримки підприємництва	0	Кількість видів послуг, що надаються	Більше 10-ти
1.2.2.	Кілька юридичних осіб різних форм власності та напрямів діяльності залучено, кластер деревообробки сформовано	0	Кількість взаємопов'язаних організацій, од.	2-3
1.2.3.	Відкрито заклад громадського харчування «Кухня сіверського полісся»	0	Середня кількість відвідувачів на рік, осіб	15000-18000
1.2.4.	Відкрито дитяче кафе	0	Середня кількість відвідувачів на рік, осіб	7000-8000
1.2.5.	Створено кемпінгове містечко	0	Середня кількість відпочиваючих на рік, осіб	400
Операційна ціль 1.3 Підтримка в організації та пошуку зовнішніх ринків збуту для малих сільськогосподарських товаровиробників				
Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
1.3.1.	Діючий при ЦНАПі консультативно-дорадчий пункт для мікро- та малих сільськогосподарських товаровиробників	0	Кількість звернень за наданням консультації протягом року	12-20
1.3.2.	Діючі технічно оснащені сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи (СОКі)	0	Кількість об'єднаних в СОКах дрібних домогосподарств	10-15
1.3.3.	Здійснено промоцію продукції малих сільськогосподарських	0	Кількість учасників програми	8

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

	виробників за програмою «Місцевий продукт»			
Операційна ціль 1.4 Розробка та поширення інвестиційної пропозиції громади				
	Індикатори продукту	Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
1.4.1.	Інвестиційні пропозиції підготовлені, перекладені англійською мовою та поширені за допомогою промопродукції	0	Кількість підготовлених інвестиційних пропозицій	6
Операційна ціль 1.5 Діяльність щодо відновлення зелених територій, збільшення зелених насаджень				
	Індикатори продукту	Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
1.5.1.	Облаштовані парки відпочинку в місті Сновськ та центрах старостатів	0	Кількість облаштованих парків	15
Операційна ціль 1.6 Уможливлення швидкого початку підприємницької діяльності шляхом створення інвестиційних зон, обладнаних необхідною інфраструктурою, інших видів підтримки				
	Індикатори продукту	Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
1.6.1.	Вільні земельні ділянки несільськогосподарського призначення комунальної форми власності відповідають потребам потенційних інвесторів	0	Кількість та площа задіяних інвесторами земельних ділянок	4
Операційна ціль 1.7 Сприяння професійній підготовці та підвищенню кваліфікації підприємців та фермерів у сфері виробництва, охорони довкілля, збуту своєї продукції та послуг				
	Індикатори продукту	Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
1.7.1	Проведено цикл навчань діючих фермерів з питань кращої організації виробництва, збуту продукції та захисту довкілля	0	Кількість фермерів, які пройшли спеціалізоване навчання	5
Операційна ціль 1.7 Сприяння професійній підготовці та підвищенню кваліфікації підприємців та фермерів у сфері виробництва, охорони довкілля, збуту своєї продукції та послуг				
	Індикатори продукту	Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
1.8.1	Інформаційно-туристичний центр створено	0	Кількість видів послуг, що надаються	10-15
1.8.2	Облаштована зона відпочинку з відповідною інфраструктурою для бізнесу, в тому числі на річці Снов та інших водоймах	0	Кількість створених робочих місць для бізнесу	25
1.8.3	Готель працює, а інформація про нього поширена	0	Збільшення туристів в громаду, %	15

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

1.8.4	Інтерактивна карта діючих туристичних маршрутів громади розроблена, розміща в Інтернеті, а інформація про неї поширена	0	Кількість переглядів інтерактивної карти діючих туристичних маршрутів громади протягом року	1000
1.8.5	Інформація про принади відпочинку вихідного дня на річці Снов серед цільової аудиторії поширена	20	Кількість відпочивальників на річці Снов із інших громад протягом року	50
1.8.6	Реконструйований гідропарк з облаштованими місцями для бізнесу	0	Кількість створених робочих місць для бізнесу	5
1.8.7	Створені та облаштовані стоянки для водного туризму	0	Кількість облаштованих стоянок / кількість громадян, які ними скористалися протягом року	2/500
1.8.8	Інфраструктура туристичних маршрутів, в т.ч. – велосипедних, облаштована	0	Кількість облаштованих туристичних маршрутів / кількість громадян, які ними скористалися протягом року	5/200
1.8.9	Працюючий інтерактивний музей залізничної ретротехніки та побуту	0	Кількість осіб, які відвідали музей протягом року	200
1.8.10	Працюючий пункт прокату та ремонту велосипедів у м. Сновськ	0	Кількість осіб, які скористалися послугою протягом року	500
1.8.11	Проведено чистку ставка та зони відпочинку біля нього в селах Суничне, Тихоновичі, Хотунічі	0	Кількість розчищених ставків	3

Стратегічна ціль 2. Громада, де надаються якісні послуги для мешканців та мешканок з охорони здоров'я та забезпечується активний захист навколишнього природного середовища

Операційна ціль 2.1 Підвищення якості медичної допомоги та охорони здоров'я

Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
2.1.1.	Впровадження додаткових сервісних послуг. Облаштування додаткових зручностей в медичних закладах.	0	Кількість видів сервісних послуг, що надаються	3
2.1.2.	Впровадження системи мотивації персоналу КНП «Сновський центр ПМД»	0	Кількість придбаних квартир для медичних працівників	3
	Підвищення кваліфікації медичних працівників у застосуванні інноваційних методів лікування	0	Кількість медперсоналу, що пройшли підвищення кваліфікації	3

Операційна ціль 2.2 Модернізація інфраструктури та системи охорони здоров'я різних груп мешканців

Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
2.2.1	Відремонтовані приміщення Сновського дитячого закладу	25	% проведених ремонтних робіт	85

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

	оздоровлення та відпочинку «Дружба» для активного відпочинку та оздоровлення			
2.2.2	Обладнані та оснащені згідно стандартів медичні кабінети по закладах освіти ТГ	50	% оснащення медичних кабінетів згідно стандартів	90
2.2.3	Відремонтовані приміщення, оновлено обладнання, впроваджені енергозберігаючі технології закладів охорони здоров'я	40	% модернізації та оновлення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я	60
2.2.4	Виділення соціального житла (компенсації) для молодих спеціалістів	3	Кількість спеціалістів забезпечених житлом	6
2.2.5	Оновлення комп'ютерного та офісного обладнання, впровадження медичних програмних продуктів, охоплення мережею Інтернет структурних підрозділів КНП «Сновський центр ПМД»	40	% охоплення мережею Інтернет структурних підрозділів КНП «Сновський центр ПМД»	100
2.2.6	Проведено ремонт сільських ФПів	30	Відсоток відремонтованих ФП, %	50
2.2.7	Реанімобіль придбано та працює	1	Кількість реанімобілей в громаді	2

Операційна ціль 2.3 Поширення використання енергозберігаючих технологій у комунальному господарстві громад

Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Показник оцінювання результату діяльності
2.3.1	Термосанація приміщень, що знаходяться в комунальній власності громади, проведена	16	% будівель, що пройшли термосанацію	40
2.3.2	Створено ОСББ. Надана підтримка для проведення ремонтних робіт багатоквартирних житлових будинків	0	Кількість створених ОСББ	1

Операційна ціль 2.4 Промоція відповідального ставлення до здоров'я різних груп мешканців, пов'язана зі ставленням до способу життя та освітою про громадське здоров'я

Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Показник оцінювання результату діяльності
2.4.1	Інформація про важливість скринінгу жіночих онкологічних захворювань викладена в доступній формі та поширена	32	% кількості збільшення мешканок громади, які протягом року зробили скринінг	50

Операційна ціль 2.5 Покращення системи протипожежної безпеки, підтримка добровольчого руху, школа пожежників

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
2.5.1	Обладнано пожежною сигналізацією та блискавкозахистом освітні заклади громади	0	Кількість обладнаних освітніх закладів	12
2.5.2	Облаштовані пожежні пункти в селах Гірськ, Петрівка, Кучинівка та Тихоновичі	0	Кількість облаштованих пожежних пунктів	4
Стратегічна ціль 3. Інтегрована громада: розвиток людського капіталу на засадах громадської активності, забезпечення доступу до соціальних послуг, хорошого врядування, міжкультурної та міжгендерної передачі традицій сіверського Полісся				
Операційна ціль 3.1 Формування громадянських компетентностей та підтримка неурядових організацій Сновської громади				
Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
3.1.1.	Встановлені біг-борди для розміщення соціальної реклами	0	Кількість встановлених біг-бордів	3
3.1.2.	Створено громадських простір для людей поважного віку в сільській місцевості. Розвиток Простору активного довголіття в м.Сновськ	3	Кількість (од.) та якість нових напрямків діяльності	7
3.1.3.	Система міні-грантіну для громадських організацій розроблена та запроваджена	1	Кількість організацій, що скористалися міні-грантіном протягом року	5
Операційна ціль 3.2 Збереження місцевої історичної та культурної ідентичності				
Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
3.2.1.	Проведено культурно-мистецького свята «Арт-резиденція Джулі Оліцкі (Jules Olitski)»	0	Кількість відвідувачів арт-резиденції, осіб	300
3.2.2.	Фестивалі поліської культури та мистецтва Сіверщини проведено	0	Кількість учасників фестивалів, осіб	400
3.2.3.	Літературні конкурси ім. Л.Тереховича проведені	35	Кількість авторів, які подали свої твори на конкурс (за підсумками року)	100
Операційна ціль 3.3 Побудова системи включення осіб з інвалідністю в життя громади, їх суспільно-професійної реінтеграції та реабілітації				
Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
3.3.1	Створено інклюзивно-ресурсний центр у м.Сновськ	0	% дітей з особливими потребами, які скористалися послугами інклюзивного центру протягом	80

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

			року	
3.3.2	Всі громадські місця на території громади доступні особам із інвалідністю та іншим маломобільним групам населення	40	% доступних громадських місць для осіб із особливими потребами на теренах громади	80

Операційна ціль 3.4 Покращення надання соціальних послуг для різних груп мешканців

Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
3.4.1	Терцентр надання соціальних послуг оснащено новим обладнанням	Потреба в новому обладнанні	Підвищення якості надання соціальних послуг	Створені умови надання соціальних послуг для малозахищених громадян та осіб, які належать до вразливих груп населення
3.4.2	Придбавно та працює спеціалізований автомобіль соціальних послуг у старостинських округах	0	Кількість осіб, що скористалися послугою на території старостинських округів протягом року	3000

Стратегічна ціль 4. Підвищення комфорту життя мешканців та мешканок громади

Операційна ціль 4.1 Забезпечення доступності систем водопостачання та каналізації

Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
4.1.1.	Система водопостачання та водовідведення оновлюється	24(10)/3968	Довжина(км) проведених мереж водопостачання (водовідведення)/ кількість підключених абонентів, осіб	33(10)/4668
4.1.2.	Проведено реконструкцію очисних споруд в м. Сновськ	Очисні споруди потребують реконструкції	Підвищення якості стану очисних споруд	Недопущення виникнення надзвичайної екологічної ситуації
4.1.3.	Свердловини в населених пунктах громади збудовані	8	Кількість збудованих свердловин, од.	9

Операційна ціль 4.2 Підвищення якості доріг та системи комунікацій

Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
4.2.1.	Проведено капітальний ремонт (будівництво) доріг та вулиць комунальної власності	0	Довжина відремонтованих доріг протягом року, км	2

Операційна ціль 4.3 Впровадження системи екологічного управління комунальними відходами

Децентралізація приносить країні результати та ефективність (DOBRE)

Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
4.3.1.	Система збору і утилізації твердих побутових відходів поширена на всі населені пункти громади	5/30	Кількість придбаних одиниць спецтехніки / контейнерів для сміття	8/45
4.3.2.	Облаштовані місця і встановлені смітєві баки для роздільного збору сміття на всій території громади	16	Кількість встановлених смітєвих баків	20
4.3.3.	Облаштовані смітєзвалища для вивозу твердих побутових відходів у старостиських округах	50	% облаштованих смітєзвалищ	80
Операційна ціль 4.4 Покращення доступності громадських послуг для різних груп мешканців				
Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
4.4.1.	Закуплена мототехніка та спецтехніка для благоустрою населених пунктів громади	0	Кількість придбаних одиниць спецтехніки. Чисті вулиці, чисте довкілля та задоволеність мешканців	12
Операційна ціль 4.5 Створення системи реєстрації та управління земельними ресурсами, а також територіального планування				
Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
4.5.1.	Виготовлено комплексний просторовий плану території Сновської МТГ	0	Кількість проданих та наданих в оренду земельних ділянок, од.	10
4.5.2.	Технічна документація на земельні ділянки для об'єктів водопостачання та водовідведення оформлена	0	Кількість оформлених об'єктів, од.	8
4.5.3.	Технічна документація на земельні ділянки під смітєзвалища оформлена	0	Кількість оформлених об'єктів, од.	12
Операційна ціль 4.6 Поліпшення громадської безпеки				
Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
4.6.1	Встановлені біля пішохідних переходів елементи дорожньо-вуличного обладнання школярі-блокувальники	0	Кількість встановлених елементів дорожньо-вуличного обладнання, од	12
4.6.2	Облаштовані відеоспостереженням місць масового скупчення людей	5	Кількість встановлених камер відеоспостереження, од	10
4.6.3	Реконструйоване приміщення під поліцейську станцію в с.Кучинівка	0	Зниження злочинності (%), безпека мешканців	25

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Операційна ціль 4.7 Модернізація інфраструктури сфери культури

Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
4.7.1	Реконструйоване приміщення для забезпечення навчання на музичних інструментах	60	Підвищення енергоефективності, %	90
4.7.2	Відремонтоване приміщення Будинку культури в с.Нові Боровичі для організації дозвілля, розвитку творчості	Умови перебування потребують покращення	Підвищення якості наданих послуг	Створені комфортні умови для організації дозвілля, розвитку творчості
4.7.3	Відремонтоване приміщення Будинку культури в м. Сновськ для організації дозвілля, розвитку творчості	Умови перебування потребують покращення	Підвищення якості наданих послуг	Створені комфортні умови для організації дозвілля, розвитку творчості
4.7.4	Оснащені сучасними технічними засобами, меблями, мережею інтернет заклади культури	40	% оснащення необхідними засобами	60
4.7.5	Модернізовані приміщення для організації дозвілля, розвитку творчості Тихоновичського БК, Кучинівсько с/к, Кучинівського б/ф, Хотуницького БК, Займищанського с/к	50	Підвищення енергоефективності, %	70

Операційна ціль 4.8 Створення нової пропозиції культурних заходів для різних груп жителів

Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
4.8.1	Музичні фестивалі по селах започатковано	0	Кількість населених пунктів, які взяли участь у фестивалі	19
4.8.2	Парк на воді створено	0	Середня чисельність жителів, які скористалися зоною відпочинку протягом року	7000

Операційна ціль 4.9 Удосконалення системи управління громадою та підвищення компетентності кадрів

Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
4.9.1	Віддалені робочі місця ЦНАП забезпечені комп'ютерним обладнанням	0	Кількість забезпечених місць комп'ютерною технікою, од.	12
4.9.2	Створення фронт-офісу у відділі «ЦНАП»	0	Функціональність ЦНАПу	Забезпечення доступу жителів

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

				громади до зручного отримання кількох послуг одночасно
4.9.3	Вивчення потреб жінок та чоловіків різних груп населення в отриманні публічних послуг за рахунок місцевого бюджету Перерозподіл бюджетних коштів з урахуванням потреб жінок та чоловіків різних цільових груп Формування гендерно-чутливих програм, проектів, бюджету	0	Кількість програм, які враховують інтереси та потреби жінок та чоловіків; сума бюджетних коштів, спрямованих на забезпечення гендерної рівності	Забезпечено прозорість розподілу бюджетних коштів Залучено широке коло зацікавлених осіб до управління в громаді та використання бюджетних коштів
4.9.4	Матеріально-технічне забезпечення відділу ЦНАП модернізоване	Застаріле матеріально-технічне забезпечення	Економія часу для відвідувачів на отримання послуг	Створені комфортні умови для відвідувачів та його працівників
4.9.5	Програмне забезпечення «Електронна черга» у відділі ЦНАП запроваджено	0	Кількість відвідувачів, що скористалися даною послугою протягом року	5000

Операційна ціль 4.10 Транскордонне, міжнародне співробітництво та просування громади

Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
4.10.1	Брендбук громади розроблено та поширено	0	Чисельність згадок про брендбук громади в мережі Інтернет протягом року	200
4.10.2	Договір із громадою, що представляє країну ЄС, укладено	0	Проведення спільних заходів	Узгоджено та скоординовано діяльність за напрямками, що становлять спільний інтерес

Операційна ціль 4.11 Покращення транспортної доступності та мобільності місцевої громади

Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
4.11.1	Придбано автобуси	0	Кількість придбаних пасажирських автобусів	3
4.11.2	Зупинки громадського транспорту відремонтовано та облаштовано	12	Кількість облаштованих зупинок громадського транспорту	24

Операційна ціль 4.12 Інвестиції у відновлювані джерела енергії та енергозбереження

Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
---------------------	--	---------------------	---------------------	-----------------------------

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

4.12.1	В громаді запроваджена та діє система енергоменеджменту	Витрати бюджетних коштів	зменшення споживання енергії в приміщеннях комунальної власності	Зменшення витрат бюджетних коштів на утримання приміщень комунальної власності
Операційна ціль 4.13 Створення та розвиток цифрових ресурсів громади та популяризація використання цифрових технологій, подолання «цифрового виключення»				
Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
4.13.1	Геопортал відкритих даних громади розроблено та працює, а інформаційну базу занесено	0	Кількість відвідувань геопорталу відкритих даних громади протягом року	5400
4.13.2	Електронна система погосподарського електронного обліку встановлена на необхідну кількість робочих станцій, а база даних заведена	0	Зменшення робочого часу, що витрачається для підготовки необхідної інформації	Дані погосподарського обліку систематизовані та легкодоступні
Операційна ціль 4.14 Модернізація вуличного освітлення				
Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
4.14.1	Населені пункти громади освітлені	23	Кількість освітлених населених пунктів, од.	30
4.14.2	Автономні ліхтарі вуличного освітлення на сонячних батареях встановлені	5	Кількість освітлених населених пунктів ліхтарями на сонячних батареях, од.	12
Стратегічна ціль 5. Громада, приязна для молодих мешканців та мешканок шляхом вдосконалення системи сучасної освіти, виховання, дозвілля, розвитку спорту та рівного доступу до них для різних груп молоді				
Операційна ціль 5.1 Модернізація матеріально-технічної бази закладів середньої загальної освіти та забезпечення дотримання стандартів якісної освіти				
Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
5.1.1	Їдальня Сновської гімназії працює	103	Кількість дітей, що харчуються, ос.	245
5.1.2	Обладнані та оснащені згідно стандартів їдальні по закладах освіти ТГ	1	Кількість шкільних їдалень, що обладнані згідно нового Санітарного регламенту, од.	5
5.1.3	Проведено капітальний ремонт Сновської ЗОШ І-ІІІ ст. №1	Освітній простір потребує покращення	Забезпеченість учнів освітніми послугами	Розбудова сучасного освітнього простору, що задовольняє потреби дітей
5.1.4	Оновлений фасад Сновської ЗОШ №2 згідно сучасних вимог	Фасад ЗОШ № 2	Економія енергоносіїв протягом опалювального періоду	Економія 15%

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

		потребує оновлення		
5.1.5	Оснащені сучасними технічними засобами, меблями, мережею інтернет заклади освіти	5	Кількість закладів освіти, що покращили матеріально-технічну базу протягом навчального року, од.	12
5.1.6	Нові сучасні шкільні автобуси придбано	5	Кількість придбаних автобусів, од.	8
Операційна ціль 5.2 Організація вільного часу підлітків та молоді				
	Індикатори продукту	Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
5.2.1	Організовано та проведено щорічно рок-фестиваль у Сновську	10	Кількість музичних колективів, що запрошені до участі, од.	20
5.2.2	Виділено кошти з міського бюджету на функціонування Молодіжного простору	0	Кількість проведених заходів та залученої молоді протягом року	30
5.2.3	Проведено цікаві навчальні тренінги для молоді громади на базі Молодіжного простору із залученням тренерів (експертів)	0	Кількість проведених тренінгів, од.	6
5.2.4	Забезпечено виплату заробітної плати з міського бюджету одному молодіжному працівнику, який працює у Молодіжному просторі	Простір працює на громадських засадах	Ефективна робота Молодіжного простору	Забезпечення подальшого розвитку Молодіжного простору
5.2.5	Шкільна молодь громади бере участь в програмі ЄС eTwinning та Еразмус+	2/18	Кількість залучених навчальних закладів / учнів	5/56
5.2.6	Створено молодіжний центр на базі залізничного клубу	0	Кількість видів послуг, що надаються, од.	7
Операційна ціль 5.3 Модернізація спортивних споруд для юнаків та юнок				
	Індикатори продукту	Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
5.3.1	Новий спортивний майданчик Сновської ЗОШ I-III ступенів №1, що відповідає всім сучасним вимогам створено	597 Спортивний майданчик потребує оновлення	Кількість учнів, що скористалися майданчиком, осіб	597 Створені сучасні умови для занять фізичною культурою
5.3.2	Відремонтоване приміщення спеціалізованої гімнастичної спортивної зали Сновського дитячого закладу оздоровлення та відпочинку «Дружба» для тренувань гімнастів різних рівнів	Спортивна зала потребує оновлення	Залучення більшої кількості спортивних колективів на змагання різних рівней	Створення комфортних умов для тренувань гімнастів різних рівнів
5.3.3	Облаштовані сучасні спортивні майданчики по закладах освіти ТГ:	744 Спортивні	Кількість осіб, що скористалися спортивним майданчиком, осіб	744 Створені сучасні

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

	ЗОШ №2, Петрівський НВК, Новоборовицький НВК, Сновський НВК Іст.	майданчик и потребують оновлення		умови для занять фізичною культурою учнів
5.3.4	Збудовано скейтмайданчик у м.Сновськ	0	Кількість осіб, що скористалися скейтмайданчиком протягом року, осіб	22000
5.3.5	Встановлено спортивні майданчики в старостинських округах	0	Кількість осіб, що скористалися майданчиком протягом року	19
5.3.6	Спортивні секції байдарочників та каное створено	0	Кількість осіб, що займаються в секціях	10
Операційна ціль 5.4 Осучаснення системи позашкільної освіти громади, покращення її оснащеності та доступності				
Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Планове значення індикатора
5.4.1	Реконструкція будівлі Сновської станції юних техніків проведена. Матеріально-технічна база модернізована	0	Підвищення енергоефективності, %	20
5.4.2	Інструменти для музичного розвитку дітей та молоді придбано	Музичні інструменти потребують оновлення	Кількість придбаних музичних інструментів, од.	10
Операційна ціль 5.5 Модернізація матеріально-технічної бази закладів дошкільної освіти				
Індикатори продукту		Значення індикатора	Показник результату	Ппланове значення індикатора
5.5.1	Оновлені приміщення Сновського ДНЗ №1 (комплексна термомодернізація)	Існуючі приміщення потребують ремонту	Розбудова сучасного освітнього простору, що задовольняє потреби дітей	Створення комфортних та безпечних умов
5.5.2	Відремонтовані приміщення будівлі ДНЗ Сновського НВК «ДНЗ - СЗНЗ І ст.» згідно нових ДБНів	173	Кількість дітей закладу, охоплених освітніми послугами	200

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

8. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ МІЖ СТРАТЕГІЄЮ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ ТА ІНШИМИ СТРАТЕГІЧНИМИ ДОКУМЕНТАМИ

В процесі створення Стратегії сталого розвитку Сновської територіальної громади на 2021–2027 роки був дотриманий принцип узгодженості зі стратегіями вищого рівня – Державною стратегією регіонального розвитку на 2021–2027 роки (затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695), стратегією розвитку Чернігівської області на період до 2027 року (затверджена рішення двадцять першої сесії обласної ради сьомого скликання 18.12.2019 № 4-21/VII зі змінами, внесеними 28.10.2020 № 43-25/VII).

Узгодженість із Державною стратегією регіонального розвитку

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 рр. включає три Стратегічні цілі:

1. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах.
2. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів.
3. Розбудова ефективного багаторівневого врядування.

В усіх зазначених випадках спостерігається повне (понад 50% оперативних цілей) або часткове (менше 50% оперативних цілей) співпадіння зі змістом цілей Стратегії розвитку Сновської громади до 2027 року.

Стратегічна ціль 1 «Інноваційний розвиток пріоритетних галузей економіки: технологічного аграрного та лісового господарств, індустрії туризму, відпочинку та оздоровлення» безпосередньо кореспондується з ціллю № 2 Державної стратегії.

Стратегічна ціль 2 стратегії розвитку громади «Громада, де надаються якісні послуги з охорони здоров'я та забезпечується активний захист навколишнього природного середовища» частково кореспондується з № 1 Державної стратегії.

Стратегічна ціль 3 стратегії розвитку громади «Інтегрована громада: розвиток людського капіталу на засадах громадської активності, забезпечення доступу до соціальних послуг, хорошого врядування та традицій сіверського Полісся» частково кореспондується з першою та третьою цілями Державної стратегії.

Стратегічна ціль 4 стратегії розвитку громади «Підвищення комфорту життя мешканців громади» частково співвідноситься з ціллю №1 Державної стратегії.

Так само Стратегічна ціль 5 «Громада, приязна для молоді шляхом вдосконалення системи сучасної освіти, виховання, дозвілля, розвитку спорту» частково кореспондується з ціллю № 1 Державної стратегії.

Узгодженість зі Стратегією розвитку Чернігівської області

Стратегії розвитку Чернігівської області на період до 2027 року включає п'ять стратегічних цілей:

1. Розвиток людського потенціалу.
2. Комфортні та безпечні умови для життя.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

3. Підвищення конкурентоспроможності регіональної економіки.
4. Прискорений інноваційний розвиток пріоритетних сфер економічної діяльності.
5. Ефективне багаторівневе врядування та управління територіальним розвитком.

Стратегія розвитку Сновської територіальної громади безпосередньо спирається на вимоги Стратегії розвитку Чернігівської області на період до 2027 року, вона містить відповідні зазначеному документу цілі – стратегічні та оперативні, а також завдання, що передбачають спільні дії центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування. Водночас Стратегія розвитку Сновської громади враховує унікальність громади та її потреби в розвитку, отже містить власні цілі та завдання розвитку громади. Це наочно видно з такої таблиці:

Узгодженість стратегічних цілей Стратегії розвитку Сновської громади із цілями Стратегії розвитку Чернігівської області на період до 2027 р.

Стратегічні цілі (область)	Стратегічні цілі Сновської територіальної громади				
	1. Інноваційний розвиток пріоритетних галузей економіки: технологічного аграрного та лісового господарств, індустрії туризму, відпочинку та оздоровлення	2. Громада, де надаються якісні послуги для мешканців та мешканок з охорони здоров'я та забезпечується активний захист навколишнього природного середовища	3. Інтегрована громада: розвиток людського капіталу на засадах громадської активності, забезпечення доступу до соціальних послуг, хорошого врядування, міжкультурної та міжгендерної передачі традицій сіверського Полісся	4. Підвищення комфорту життя мешканців та мешканок громади	5. Громада, приязна для молоді шляхом вдосконалення системи сучасної освіти, виховання, дозвілля, розвитку спорту
1. Розвиток людського потенціалу	x	x	X		X
2. Комфортні та безпечні умови для життя		X	x	X	x
3. Підвищення конкурентоспроможності регіональної економіки	X				
4. Прискорений інноваційний розвиток пріоритетних сфер економічної діяльності	X				
5. Ефективне багаторівневе врядування та управління		x	x		x

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

територіальним розвитком					
-----------------------------	--	--	--	--	--

Примітка: Велика літера "X" означає більшу узгодженість/зв'язок, аніж маленька "x".

Таким чином, стратегічна ціль 1 «Інноваційний розвиток пріоритетних галузей економіки: технологічного аграрного та лісового господарств, індустрії туризму, відпочинку та оздоровлення», безпосередньо пов'язана з третьою та четвертою цілями Стратегії розвитку Чернігівської області, опосередковано – з першою.

Стратегічна ціль 2 «Громада, де надаються якісні послуги з охорони здоров'я та забезпечується активний захист навколишнього природного середовища» прямо співвідноситься з першої ціллю регіональної стратегії, опосередковано – з першою та п'ятою.

Стратегічна ціль 3 «Інтегрована громада: розвиток людського капіталу на засадах громадської активності, забезпечення доступу до соціальних послуг, хорошого врядування та традицій сіверського Полісся» прямо кореспондується з першою та частково – з другою та п'ятою цілями Стратегії розвитку Чернігівської області.

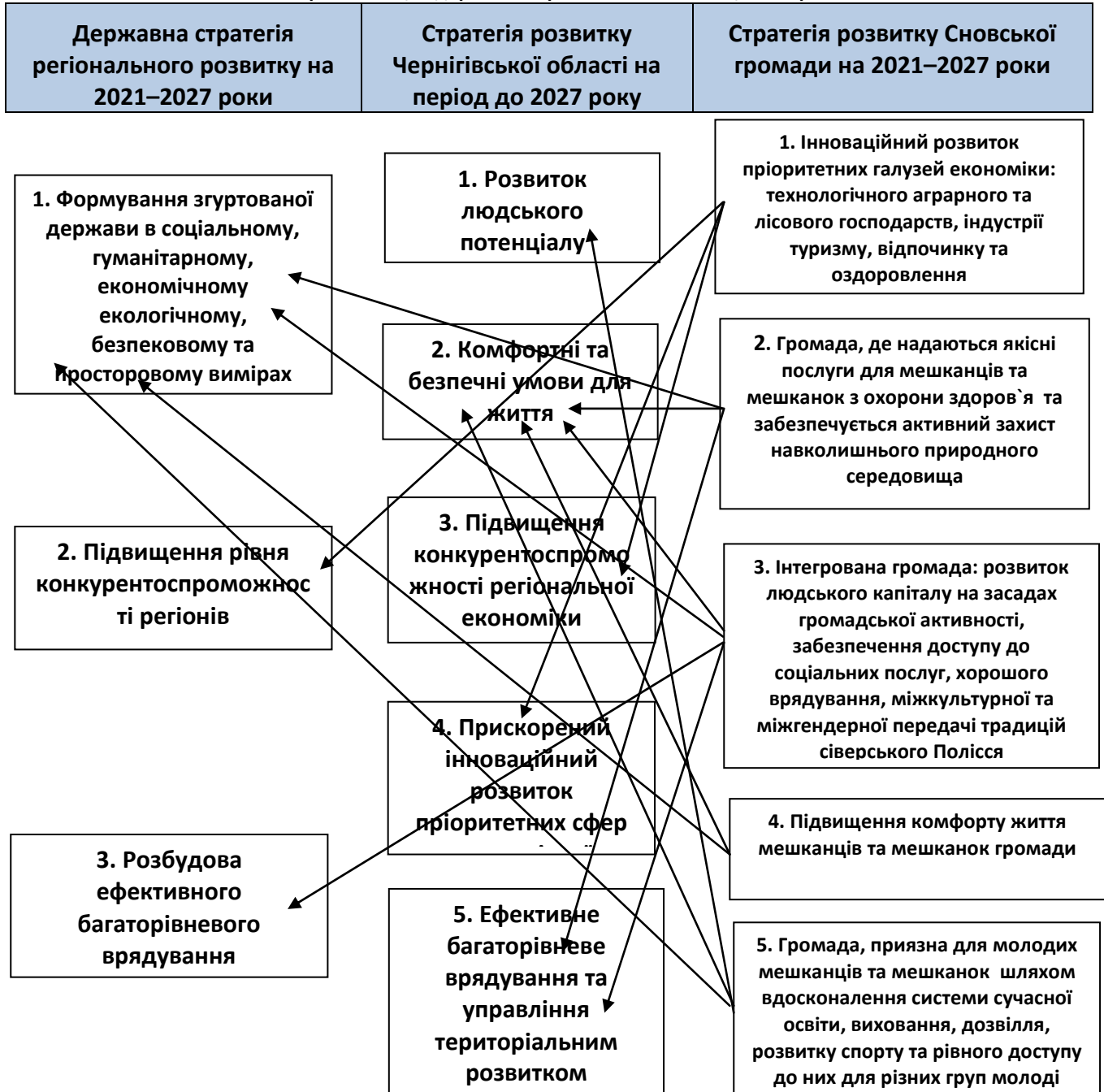
Стратегічна ціль 4 «Підвищення комфорту життя мешканців громади» безпосередньо пов'язана з ціллю стратегії області.

Стратегічна ціль 5 «Громада, приязна для молоді шляхом вдосконалення системи сучасної освіти, виховання, дозвілля, розвитку спорту» прямо співвідноситься з першою та частково – з другою та п'ятою цілями регіональної стратегії.

Наступна таблиця демонструє окремі взаємозв'язки між стратегічними цілями державної, регіональної та місцевої стратегій:

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Стратегічні цілі державної, регіональної та місцевої стратегій

Щодо оперативних цілей, то спостерігається співпадіння у понад 50% випадках між цілями Стратегії Сновської територіальної громади та Чернігівської області. В цілому співвідношення між ними відображено у таблиці:

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

ОБЛАСНА СТРАТЕГІЯ

- 1.1. Забезпечення умов для отримання якісної освіти 1.7, 3.1, 4.9, 4.13, 5.1, 5.4, 5.5
- 1.2. Створення умов для підтримки та формування здорового населення 2.1, 2.2, 2.4, 5.3
- 1.3. Розвиток сфери культури і мистецтва та збереження історико-культурної спадщини 1.8, 3.2, 4.7, 4.8
- 1.4. Забезпечення соціального захисту населення та гендерної рівності 3.3, 3.4
- 1.5. Підвищення якості та конкурентоспроможності людських ресурсів 1.7, 3.1, 4.9, 4.13, 5.1, 5.3, 5.4, 5.5
- 2.1. Розвиток транспортної інфраструктури 4.2, 4.11
- 2.2. Ефективне планування територіального розвитку 1.4, 4.5, 4.9, 4.13
- 2.3. Підвищення якості надання населенню житлово-комунальних послуг. Енергозбереження 2.3, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4
- 2.4. Захист екосистем і збереження довкілля на засадах сталого розвитку 2.3, 2.5, 4.3
- 3.1. Реалізація регіонального інвестиційного потенціалу, нарощення обсягів інвестиційних надходжень 1.2, 1.2, 1.3, 1.4, 1.6, 1.7, 1.8, 2.3, 4.6
- 3.2. Сталий розвиток агропромислового комплексу 1.1, 1.3, 1.7, 4.5
- 3.3. Розвиток високотехнологічного промислового виробництва 1.2, 1.4, 1.6
- 3.4. Стимулювання розвитку малого і середнього підприємництва 1.3, 1.6, 1.7
- 3.5. Підвищення ефективності використання рекреаційних ресурсів області 1.8, 4.3, 3.2, 4.7, 4.10, 4.13
- 4.1. Нарощування виробництва якісної сільгоспсировини та розвиток її поглибленої переробки 1.1, 1.2, 1.6, 1.7
- 4.2. Розвиток «зелених» технологій та біоекономіки 1.5, 1.7, 2.3, 4.3
- 4.3. Розвиток інформаційних, інформаційно-комунікаційних технологій та їх впровадження у різних сферах життєдіяльності і виробництва 1.7, 4.9, 4.13
- 5.1. Посилення можливостей територій із особливими проблемами розвитку 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.6, 1.7, 1.8
- 5.2. Цифрова трансформація регіону 4.13
- 5.3. Розбудова системи ефективного публічного багаторівневого врядування 3.1, 4.5, 4.9, 4.10, 4.13
- 5.4. Підвищення ефективності діяльності інститутів громадянського суспільства 2.5, 3.1, 4.13, 5.2
- 5.5. Покращення доступу громадськості до інформації 3.1, 4.9, 4.13

СТРАТЕГІЯ ГРОМАДИ

- 1.1. Інкубація місцевих економічно-сільськогосподарських ініціатив
- 1.2. Розвиток несільськогосподарського підприємництва
- 1.3. Підтримка в організації та пошуку зовнішніх ринків збуту для малих сільськогосподарських товаровиробників
- 1.4. Розробка та поширення інвестиційної пропозиції громади
- 1.5. Діяльність щодо відновлення зелених територій, збільшення зелених насаджень
- 1.6. Уможливлення швидкого початку підприємницької діяльності шляхом створення інвестиційних зон, обладнаних необхідною інфраструктурою, інших видів підтримки
- 1.7. Сприяння професійній підготовці та підвищенню кваліфікації підприємців та фермерів у сфері виробництва, охорони довкілля, збуту своєї продукції та послуг
- 1.8. Побудова хорошого іміджу громади як привабливого місця для активного відпочинку, в т.ч. на воді та на велосипедах
- 2.1. Підвищення якості медичної допомоги та охорони здоров'я
- 2.2. Модернізація інфраструктури та системи охорони здоров'я різних груп мешканців
- 2.3. Поширення використання енергозберігаючих технологій у комунальному господарстві громад
- 2.4. Промоція відповідального ставлення до здоров'я різних груп мешканців, пов'язана зі ставленням до способу життя та освітою про громадське здоров'я
- 2.5. Покращення системи протипожежної безпеки, підтримка добровольного руху, школа пожежників
- 3.1. Формування громадянських компетентностей та підтримка неурядових організацій Сновської громади
- 3.2. Збереження місцевої історичної та культурної ідентичності
- 3.3. Побудова системи включення осіб з інвалідністю в життя громади, їх суспільно-професійної реінтеграції та реабілітації
- 3.4. Покращення надання соціальних послуг для різних груп мешканців
- 4.1. Забезпечення доступності систем водопостачання та каналізації
- 4.2. Підвищення якості доріг та системи комунікацій
- 4.3. Впровадження системи екологічного управління комунальними відходами
- 4.4. Покращення доступності громадських послуг для мешканців для різних груп мешканців
- 4.5. Створення системи реєстрації та управління земельними ресурсами, а також територіального планування
- 4.6. Поліпшення громадської безпеки
- 4.7. Модернізація інфраструктури сфери культури
- 4.8. Створення нової пропозиції культурних заходів для різних груп жителів
- 4.9. Удосконалення системи управління громадою та підвищення компетентності кадрів
- 4.10. Транскордонне, міжнародне співробітництво та просування громади
- 4.11. Покращення транспортної доступності та мобільності місцевої громади шляхом модернізації доріг
- 4.12. Інвестиції у відновлювані джерела енергії та нерозбережені
- 4.13. Створення та розвиток цифрових ресурсів громади та популяризація використання цифрових технологій, подолання «цифрового виключення»
- 5.1. Модернізація матеріально-технічної бази закладів середньої загальної освіти та забезпечення дотримання стандартів якісної освіти
- 5.2. Організація вільного часу підлітків та молоді
- 5.3. Модернізація спортивних споруд для юнаків та юнок
- 5.4. Осучаснення системи позашкільної освіти громади, покращення її оснащеності та доступності
- 5.5. Модернізація матеріально-технічної бази закладів дошкільної освіти

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Узгодженість із іншими планами розвитку Сновської громади

Основним короткостроковим документом громади є План (Програма) соціально-економічного розвитку Сновської міської територіальної громади на 2021-2023 роки. Вона була затверджена рішенням сьомого сесії Сновської міської ради 8 скликання від 27 травня 2021 року № 2-7/VIII. Цей План (Програма) спирається на План заходів із реалізації у 2021–2023 рр. Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року та на Державну стратегію регіонального розвитку на 2021 – 2027 рр.

Стратегічні цілі Стратегії та пріоритетні напрями, визначені Планом (Програмою) соціально-економічного розвитку Сновської міської територіальної громади на 2021-2023 роки, є близькими.

Узгодженість стратегічних цілей Сновської громади з напрямками, визначеними Планом (Програмою) соціально-економічного розвитку Сновської територіальної громади на 2021-2023 рр.

Стратегічні цілі Сновської територіальної громади	Цілі (напрями) Плану (Програми) соціального-економічного розвитку Сновської територіальної громади на 2021-2023 роки		
	<i>I. Створення умов для сталого розвитку місцевої економіки</i>	<i>II. Створення сучасного комфортного простору громади</i>	<i>III. Розвиток людського потенціалу громади, активності мешканців, їх локальної ідентичності</i>
1. Інноваційний розвиток пріоритетних галузей економіки: технологічного аграрного та лісового господарств, індустрії туризму, відпочинку та оздоровлення	X		
2. Громада, де надаються якісні послуги для мешканців та мешканок з охорони здоров'я та забезпечується активний захист навколишнього природного середовища	X	X	X
3. Інтегрована громада: розвиток людського капіталу на засадах громадської активності, забезпечення доступу до соціальних послуг, хорошого врядування, міжкультурної та міжгендерної передачі традицій сіверського Полісся			X

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

4. Підвищення комфорту життя мешканців та мешканок громади		X	x
5. Громада, приязна для молодих мешканців та мешканок шляхом вдосконалення системи сучасної освіти, виховання, дозвілля, розвитку спорту та рівного доступу до них для різних груп молоді			X

Примітка: Велика літера "X" означає більшу узгодженість/зв'язок, аніж маленька "x"

Співпадіння стратегічних пріоритетних цілей Плану (Програми) та Стратегії каже про попередньо правильно обраний вектор розвитку, сумісність обох документів.

Також в Сновській територіальній громаді діє кілька галузевих програм, а саме:

Відповідність між завданнями Стратегії громади та її галузевими програмами

№	Назва програми	Рішення сесії міської ради	Відповідність
1.	Програма підтримки молодіжної політики на території Сновської територіальної громади на 2021 - 2023 роки	№ 1-6/VIII від 23.04.2021	X
2.	Програма з оздоровлення та відпочинку дітей Сновської міської територіальної громади на 2021 – 2023	№ 3-4/VIII від 25.01.2021	X
3.	Програма розвитку фізичної культури та спорту по Сновській територіальній громаді на 2021 - 2024 роки	№ 2-4/VIII від 25.02.2021	X
4.	Програма забезпечення пожежної безпеки на території Сновської міської територіальної громади на 2021-2025 роки	№ 3-3/VIII від 28.01.2021	X
5.	Програма «Безпечне місто та профілактика правопорушень на 2021 рік»	№ 3-3/VIII від 28.01.2021	X
6.	Програма забезпечення розроблення містобудівної документації Сновської міської територіальної громади Корюківського району Чернігівської області на 2021-2025 р.р.	№ 1-3/VIII від 28.01.2021	X
7.	Програма управління майном комунальної власності територіальної громади в особі Сновської міської ради Корюківського району Чернігівської області на 2021-2023 роки	№ 21-2/VIII від 24.12.2020	X

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

8.	Програма забезпечення житлом лікарів Сновської територіальної громади на 2021-2023 роки	№ 12-2/VIII від 24.12.2020	X
9.	Програма з благоустрою Сновської міської ради на 2021 рік	№ 10-2/VIII від 24.12.2020	X
10.	Програма охорони навколишнього природного середовища на території Сновської міської ради на 2021 – 2022 роки	№ 11-2/VIII від 24.12.2020	X
11.	Програма підтримки малого і середнього підприємництва Сновської міської територіальної громади на 2021-2027 роки	№ 12-1/VIII від 10.12.2020	X
12.	Програма підтримки та розвитку вторинної медичної допомоги у Сновському районі на період 2020 -2022 роки	№ 1-46/VII від 27.03.2020 (зміни від 15.05.2020 №2-47/VII; від 28.08.2020 № 4-50/VII; від 29.09.2020 № 2-51/VII)	X
13.	Програма місцевих стимулів для медичних працівників КНП «Сновська ЦРЛ»	№ 4-42/VII від 20.12.2019 (зміни №1-45/VII від 18.02.2020; №8-48/VII від 23.06.2020, № 5-4/VIII від 25.02.2021, № 4-8/VIII від 06.07.2021)	X
14.	Програма розвитку, фінансової підтримки та поповнення статутного фонду комунального підприємства «Щорська ЖЕД» Сновської міської ради на 2019-2021 роки	№ 1-35/VII від 30.05.2019	X

Примітка: велика літера “X” означає більшу узгодженість/зв’язок, ніж маленька “x”.

Можна зробити висновок, що цільові програми відповідають стратегічним цілям та враховують бачення майбутнього.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

9. ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ - ІДЕНТИФІКАЦІЯ ДЖЕРЕЛ ДЛЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ І М'ЯКИХ ПРОЕКТІВ

Основне джерелом фінансування реалізації Стратегії розвитку Сновської територіальної громади – це власні надходження до міського бюджету, а також зовнішні джерела (у тому числі цільові субвенції, кредити). Джерело отримання державних цільових субвенцій – це урядові програми, що реалізуються за посередництвом профільних міністерств (Мінрегіон, Міносвіти, Мінкультури та ін.). Також, в окремих випадках, можуть залучатися кошти обласного бюджету (через облдержадміністрацію та її структурні підрозділи – відповідальні за реалізацію тих чи інших регіональних програм).

Державний бюджет це:

- субвенція на соціально-економічний розвиток;
- галузеві державні програми (НУШ, спортивна, розвитку мережі ЦНАПів, «велика реставрація», для поширення Інтернет та ін.);
- кошти ДФРР;
- секторальна бюджетна підтримка (за рахунок коштів ЄС);
- інші державні субвенції на виконання інвестиційних програм.

Очікується, що через кілька років зникне субвенція на соціально-економічний розвиток території. Натомість зазначені кошти концентруватимуться в ДФРР для стимулювання регіонального розвитку.

Також очікується, що триватиме секторальна бюджетна підтримка України зі сторони ЄС – у рамках реалізації Угоди про асоціацію. Імовірно збільшення коштів, що виділятимуться із бюджету ЄС та розподілятимуться на конкурсних засадах в Україні.

Відповідно до законодавства України та змісту Стратегії Сновської територіальної громади ці кошти переважно використовуватимуться для:

Джерела фінансування діяльності та проектів Стратегії розвитку

Операційні цілі	Державна субвенція на соціально-економічний розвиток	Державні галузеві програми	ДФРР, секторальна бюджетна підтримка ЄС	Обласний бюджет	Міжнародна технічна допомога
Стратегічна ціль 1. Інноваційний розвиток пріоритетних галузей економіки: технологічного аграрного та лісового господарств, індустрії туризму, відпочинку та оздоровлення					
1.1. Інкубація місцевих економічно-сільськогосподарських ініціатив		X	X		X
1.2. Розвиток несільськогосподарського підприємництва		X	X		X
1.3. Підтримка в організації та пошуку зовнішніх ринків збуту для малих сільськогосподарських товаровиробників					X

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

1.4. Розробка та поширення інвестиційної пропозиції громади					
1.5. Діяльність щодо відновлення зелених територій, збільшення зелених насаджень	X	X	X	X	X
1.6. Уможливлення швидкого початку підприємницької діяльності шляхом створення інвестиційних зон, обладнаних необхідною інфраструктурою, інших видів підтримки		X	X		X
1.7. Сприяння професійній підготовці та підвищенню кваліфікації підприємців та фермерів у сфері виробництва, охорони довкілля, збуту своєї продукції та послуг		X			X
1.8. Побудова хорошого іміджу громади як привабливого місця для активного відпочинку, в т.ч. на воді та на велосипедах		X			X
Стратегічна ціль 2. Громада, де надаються якісні послуги для мешканців та мешканок з охорони здоров'я та забезпечується активний захист навколишнього природного середовища					
2.1. Підвищення якості медичної допомоги та охорони здоров'я	X	X	X		X
2.2. Підвищення якості медичної допомоги та охорони здоров'я	X	X	X		X
2.3. Поширення використання енергозберігаючих технологій у комунальному господарстві громад	X	X	X		X
2.4. Промоція відповідального ставлення до здоров'я, пов'язана зі ставленням до способу життя					X

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

2.5. Покращення системи протипожежної безпеки, підтримка добровольчого руху, школа пожежників	X	X			X
Стратегічна ціль 3. Інтегрована громада: розвиток людського капіталу на засадах громадської активності, забезпечення доступу до соціальних послуг, хорошого врядування, міжкультурної та міжгендерної передачі традицій сіверського Полісся					
3.1. Формування громадянських компетентностей та підтримка неурядових організацій Сновської громади					X
3.2. Збереження місцевої історичної та культурної ідентичності		X	X		X
3.3. Побудова системи включення осіб з інвалідністю в життя громади, їх суспільно-професійної реінтеграції та реабілітації	X	X	X		X
3.4. Покращення надання соціальних послуг	X	X			X
Стратегічна ціль 4. Підвищення комфорту життя мешканців та мешканок громади					
4.1. Забезпечення доступності систем водопостачання та каналізації	X	X	X	X	X
4.2. Підвищення якості доріг та системи комунікацій		X			
4.3. Впровадження системи екологічного управління комунальними відходами	X		X	X	X
4.4. Покращення доступності громадських послуг для мешканців	X	X	X		X
4.5. Створення системи реєстрації та управління земельними ресурсами, а також територіального планування		X			X
4.6. Поліпшення громадської безпеки	X	X			

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

4.7. Модернізація інфраструктури сфери культури	X	X	X		X
4.8. Створення нової пропозиції культурних заходів для різних груп жителів		X			X
4.9. Удосконалення системи управління громадою та підвищення компетентності кадрів				X	X
4.10. Транскордонне, міжнародне співробітництво та просування громади					X
4.11. Покращення транспортної доступності та мобільності місцевої громади шляхом модернізації доріг		X			
4.12. Інвестиції у відновлювані джерела енергії та нергозбереження	X	X	X	X	X
4.13. Створення та розвиток цифрових ресурсів громади та популяризація використання цифрових технологій		X	X		X
Стратегічна ціль 5. Громада, приязна для молодих мешканців та мешканок шляхом вдосконалення системи сучасної освіти, виховання, дозвілля, розвитку спорту та рівного доступу до них для різних груп молоді					
5.1. Модернізація матеріально-технічної бази закладів середньої загальної освіти та забезпечення дотримання стандартів якісної освіти	X	X	X		X
5.2. Організація вільного часу підлітків та молоді	X	X	X		X
5.3. Модернізація спортивних споруд	X	X	X		X
5.4. Осучаснення системи позашкільної освіти громади, покращення її оснащення та доступності	X	X	X		X
5.5. Модернізація матеріально-технічної бази	X	X	X		X

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

закладів дошкільної освіти					
----------------------------	--	--	--	--	--

Можливості обласного бюджету незначні. Фактично громада може розраховувати на кошти спеціального (але не загального) фонду обласного бюджету за двома напрямками:

- так звані екологічні кошти обласного бюджету (насамперед, розчистка русел водоймищ) – це природоохоронний фонд;
- кошти для співфінансування реконструкції доріг місцевого значення.

Обсяг коштів обласного бюджету, на які претендуватиме громада, можуть збільшитися в разі заснування обласного конкурсу проєктів місцевого розвитку. У такому разі Сновська територіальна громада братиме в них участь за напрямками, що визначені в Стратегії для державної інфраструктурної субвенції та ДФРП.

Надалі діятимуть програми по залученню міжнародних інституцій, у тому числі – Ради Європи, Європейського Союзу, США, окремих країн ЄС, Швейцарії, Норвегії, Канади, Ізраїлю, Японії, приватних міжнародних фондів, інших суб'єктів. У зв'язку з цим дуже бажаною є співпраця з громадами країн ЄС для реалізації трьохсторонніх проєктів. При цьому міська рада надаватиме всю необхідну підтримку громадським організаціям, які ініціюватимуть та реалізовуватимуть проєкти на території громади, що відповідають цілям та завданням її стратегії (включно з можливістю співфінансування).

З огляду на зазначене можлива співпраця з такими донорами (вибірково):

1. Програма «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)» <https://www.facebook.com/decentralizationisdobre/>
2. Програма U-LEAD з Європою: Програма для України з розширення прав і можливостей на місцевому рівні, підзвітності та розвитку. <http://tsnap.ulead.org.ua/>
3. Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH підтримує Україну за дорученням Федерального уряду Німеччини з 1993 року. Пріоритетними напрямками німецько-української співпраці є: <https://www.giz.de/en/worldwide/32413.html>
4. Німецькі бюджетні фонди в Україні: Генріха Бьеля, Фредеріка Наумана, Ганса Зайделя, Конрада Аденауера, Гете-інститут Фрідріха Еберта, Рози Люксембург
5. Польська допомога <https://www.gov.pl/web/polskapomoc>
6. Рамкова програма Європейського Союзу, спрямована на підтримку культурного, креативного та аудіовізуального секторів "Креативна Європа" <https://creativeeurope.in.ua/>
7. Програма Європейського Союзу ERASMUS+ <https://erasmusplus.org.ua/erasmus/pro-prohamu.html>
8. Гранти від Європейської Комісії для країн Східного партнерства: <https://eap-csf.eu/4th-call-for-project-proposals-under-the-eap-csf-re-granting-scheme/>
9. Швейцарсько-український проєкт «Підтримка децентралізації в Україні» – DESPRO http://despro.org.ua/news/news/?ELEMENT_ID=1838
10. Міжнародний фонд «Відродження»: <http://www.irf.ua/>
11. Проєкт USAID «Підтримка аграрного та сільського розвитку» <https://www.facebook.com/usaaid.ards/>

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

10. СИСТЕМА ВПРОВАДЖЕННЯ І МОНІТОРИНГУ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ, ПРИНЦИПИ ОНОВЛЕННЯ ДОКУМЕНТУ

Система впровадження

Ефективність впровадження Стратегії значною мірою залежатиме від наступної відповідальності та послідовності Сновської міської ради та її виконкому, наполегливості представників робочої групи та зацікавлених сторін, усіх небайдужих, хто матиме нагоду та бажання взяти участь у досягненні сформульованого бачення майбутнього територіальної громади. При цьому роль ініціатора, координатора впровадження, моніторингу та оцінки бере на себе сама громада – через власні виборні органи (голова громади, міська рада).

Голова громади особисто та через делегованих до роботи спеціалістів несе відповідальність за формальну організацію і розробку Стратегії. Також він відповідає за логістику і змістовну сторону процесу.

Важливою є роль місцевих засобів масової інформації та суспільних засобів масової інформації, так як це відбувалося під час впровадження в громаді процесу стратегічного планування; вони будують площину для спілкування учасників процесу зі спільнотою громади, а також, що надзвичайно важливе – консультування Стратегії та її усупільнення під час розробки на кожному з його етапів.

Метою цих дій повинно стати, з одного боку, створення сприятливого клімату довкола Стратегії і пошук союзників для її реалізації, а з іншого – роль передавача настрою і думок мешканців, різноманітних середовищ, особливо в ситуаціях, коли необхідно внести коригування у Стратегію. Стратегія у розробленій остаточній версії повинна бути прийнята радою територіальної громади та стати основою проєктів, які реалізуються громадою й усіма місцевими суб'єктами і які є елементами реалізації стратегії розвитку громади.

Для забезпечення належного рівня відповідальності за впровадження стратегії створюється система моніторингу та оцінки її впровадження.

Система моніторингу включає:

- комітет із управління впровадження Стратегії, що діє на підставі окремого положення (склад формується із застосуванням гендерного підходу та з врахуванням представництва людей із особливими потребами; він включає представників органів місцевого самоврядування, бізнесу та громадськості, зокрема, фермерів, молоді, журналістів, пенсіонерів – так, аби були відображені інтереси різних соціальних груп; за окремим рішенням сесії міської ради ці функції можна покласти на одну з її комісій із залученням зазначених представників громадськості); комітет відповідає за забезпечення актуальності та реалістичності стратегічних і оперативних цілей та за їх досягнення, його засідання проводяться не рідше двох разів на рік, частіше – за потребою;
- систему кількісних та якісних індикаторів (результатів) виконання Стратегії (зміни «ландшафту»); індикатори відображають ефективність виконання конкретних завдань та засвідчують їх відповідність цілям Стратегії.

Моніторинг та оцінка здійснюються протягом усього періоду її провадження на основі систематичного збору інформації про стан реалізації запланованих завдань та цілей у ситуації, що змінюється. Збирання даних та систематичний їх аналіз має на меті оцінити:

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

- відповідності реалізації Стратегії до графіку,
- ступінь реалізації закладених у документі продуктів та, водночас, досягнутих таким чином результатів;
- внесення змін у діяльності, заплановані в Стратегії, з огляду на зміну соціально-економічних умов та з огляду на безпеку.

Базову інформацію, що необхідна для визначення результатів виконання завдань, містить План із реалізації Стратегії. Він приймається двічі:

- на два з половиною роки (2021–2023);
- на чотири роки (2024–2027).

Система індикаторів відображена у тексті Стратегії. Її зміст, зокрема, передбачає визначення очікуваних результатів, що мають якісний характер. Останні оцінюються за доступними джерелами інформації та шляхом соціологічних і експертних досліджень. Для цього в громаді запроваджується щорічне соціологічне дослідження якості життя на її теренах (орієнтовний час проведення – листопад). Експертні дослідження (певні впливові цільові групи – підприємці, вчителі, фермери, молодь, пенсіонери та ін.) проводяться за потребою, як правило, в разі виникнення потреби внесення тих чи інших змін до тексту Стратегії.

Кількість індикаторів для оцінки досягнення цілей становить від 1 до 2 (рідше – 3). Для кожного показника визначені такі характеристики: показники результатів, значення індикатора, показники продукту, поточне значення індикатора.

Цикл зустрічей Комітету з управління впровадженням Стратегії – це робота принаймні двічі на рік:

- у березні або квітні під час оцінки реалізації Стратегії за попередній рік;
- у серпні або вересні під час збирання нових пропозицій щодо проєктів подальшої реалізації Стратегії.

В результаті роботи Комітету напрацьовується аналітичний документ, що спирається на звітні матеріали, підготовлені відповідальними структурними підрозділами виконкому (через визначеного рішенням міського голови координатора). Для цього використовуватиметься стандартна форма звіту.

Основний принцип оновлення Стратегії – діяльність відповідно до процесів першої редакції документу, що підготовлена на основі широкої участі мешканців громади – в партисипативному процесі. При цьому жоден із видів діяльності, що має здійснюватися на першому етапі, не може бути виключений з наступного.

Іншим важливим принципом є акцент на аналізі змін і стану реалізації Стратегії розвитку громади, також уміння робити висновки та вносити корективи. Це робить можливим впевненість у встановлених пріоритетах або в добре продуманих рішеннях, що спрямовані на зміни. Крім того, це тягне за собою усунення випадковості проєктів.

В роботі з підготовки Стратегії особлива увага зверталася на усвідомленні того, що щорічне узгодження з соціальними партнерами пріоритетів дозволяє представити пропозиції щодо проєктів від усіх бажаючих взяти участь у реалізації Стратегії. Участь соціальних партнерів дозволить враховувати під час внесення змін до Стратегії волю, ідеї та інтереси груп, які є представницькими для територіальної спільноти.

Участь в цьому процесі громадських партнерів дозволяє застосувати методику

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

«багатовимірної селекції», яка використовується для вибору пріоритетних проектів, коли рішення приймається групою представників з місцевої спільноти, відповідно до її волі і уявлень про майбутнє, а також згідно з партисипативною моделлю стратегічного планування.

Кількість показників у Стратегії оптимізована аби не зменшувати можливості управління, але водночас мати можливості для об'єктивного оцінювання. Причому вони спираються на переважно місцеві джерела: дані досліджень, звіти виконкому, інформацію місцевих органів державної влади, територіальних органів центральних органів державної влади (насамперед, казначейської служби, податкової, Пенсійного фонду), звіти суб'єктів господарювання, матеріали в ЗМІ, Інтернет-ресурсах, зокрема – соціальних мережах. За можливості отримана інформація співставлятиметься з даними державної статистики. Це дає можливість порівнювати локальні показники громади із загальнодержавними та міжнародними.

Важливим індикатором є врахування в процесі розробки щорічного бюджету технічних завдань проектів Стратегії, а також формування на основі Стратегії інвестиційних програм та проектів регіонального й місцевого розвитку, зокрема планів (програм) соціально-економічного розвитку та галузевих програм. Проекти, включені до Стратегії відповідно до визначених завдань, користуватимуться пріоритетним правом на фінансування за рахунок бюджетних коштів. Зміни до Стратегії вноситимуться за результатами моніторингу її впровадження на основі запропонованих індикаторів. Процедура внесення змін сесією міської ради аналогічна процедурі ухвалення Стратегії. Моніторинг здійснюватиметься публічно, щорічно його результати оприлюднюватимуться на громадських слуханнях мешканців громади, висвітлюватимуться у медіа-ресурсах.

Принципи оновлення Стратегії за щорічним циклом виглядатимуть так:

Принципи актуалізації стратегії у щорічному циклі			
ФАЗА I	ФАЗА II	ФАЗА III	ФАЗА IV
Оцінка стану соціально-економічного розвитку громади та реалізації стратегії розвитку	Визначення ключових проблем і визначення пріоритетів	Збір пропозицій проектів реалізації, вибір і кваліфікація стратегічних проектів	Підготовка подачі проектів. Розробка та прийняття проекту нового (оновленого) Плану реалізації стратегії
Описовий звіт з актуальної соціально-економічної ситуації у всіх сферах життя громади. Зазначення змін відповідно до попереднього випуску звіту (за попередній рік). Інформація про стан реалізації стратегії розвитку громади	Оцінка реалізації Стратегії у попередньому році. Оцінка даних, які впливають зі звіту: зазначення тенденцій і відхилень. SWOT-аналіз. Визначення ключових проблем, визначення пріоритетів діяльності. Прийняття показників реалізації Стратегії. Рекомендації пріоритетів, консультації і затвердження	Збір пропозицій проектів реалізації Стратегії на спеціально підготовлених формулярах. Оцінка, відбір і кваліфікація відповідності проектів до пріоритетів Стратегії. Вибір пропозицій проектів найвищого значення комплексу стратегічних проектів реалізації. Оголошення списку цих проектів	Опрацювання подачі визначеного списку проектів з використанням уніфікованого друку. Опрацювання проекту Плану реалізації стратегії, представлення для консультацій і оцінки, впровадження можливих модифікацій, затвердження. Презентація раді нового (оновленого) Плану реалізації стратегії розвитку громади для прийняття рішення

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

березень	квітень	серпень	грудень
----------	---------	---------	---------

Система моніторингу та оцінювання

Партисипативний характер і врахування в ньому проектів, людей та організації, не пов'язаних з владою громади, які представляють різні середовища, змушує доручити координацію над цілісним документом голові громади.

Водночас управління стратегією, що включає поточне управління, контроль і моніторинг процесу реалізації, механізми можливої модифікації, голова громади доручає уповноваженому з питань стратегії. Це може бути відділ, сектор чи окрема посадова посада апарату виконкому міської ради. Уповноважений з питань стратегії забезпечує організаційно-змістовне обслуговування процесів, пов'язаних з впровадженням стратегії. Детальний спектр завдань, форма організації визначаються міським головою. Змістовну підтримку забезпечить призначений розпорядженням голови Комітет із управління впровадження Стратегії.

Моніторинг виконання та оцінювання стратегії – це безперервний процес, який повторюється у річних циклах за алгоритмом:

- 1) комітет із управління впровадження Стратегії разом із штатними працівниками міської ради готує звіт про моніторинг (включаючи кількісні дані та показники) протягом 2-х місяців з дня закінчення бюджетного року, після збору інформації та даних - лютий;
- 2) підготовлений звіт надсилається координатору для консультацій – березень;
- 3) координатор представляє звіт про моніторинг раді громади. Поряд з аналізом досягнень та виявленням відхилень від прийнятих цілей та напрямків розвитку, звіт повинен містити пропозиції щодо коригування або рекомендувати зміни до положень Стратегії (якщо вони обґрунтовані факторами, які змінились). Він повинен включати також вартісну та кількісну оцінку реалізації окремих стратегічних та операційних цілей і проектів реалізації – березень;
- 4) рада громади (в разі необхідності) своїм рішенням затверджує зміни до Стратегії – березень, квітень;
- 5) комітет із управління впровадження Стратегії вносить зміни та корективи до документу Стратегії відповідно до рішень ради громади – квітень, травень;
- 6) після затвердження звіту і внесення можливих коректив відбувається розробка та підбір пропозиції проектів на наступний рік реалізації Стратегії шляхом проведення консультацій з громадськістю – червень, вересень;
- 7) після набору проектів Комітет із управління впровадження Стратегії передає актуалізований документ Стратегії для консультацій з громадськістю – червень-вересень;
- 8) уповноважений з питань стратегії представляє раді громади актуалізований документ Стратегії разом з пропозицією рішення та обґрунтуванням – жовтень, листопад;
- 9) затверджений актуалізований документ Стратегії передається для виконання – листопад, грудень.

Завдання уповноваженого з питань стратегії (штатний працівник апарату виконкому ради громади):

1. Підготовка до реалізації суспільних проектів, заявлених і запланованих радою для реалізації у

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

- Сновський територіальній громаді, у тому числі участь у роботах, пов'язаних із залученням зовнішнього фінансування.
2. Співпраця з організаційними підрозділами громади в сфері реалізації та просування стратегічних проектів.
 3. Забезпечення відповідності місцевих документів стратегічного та територіального планування зі стратегією.
 4. Діяльність з метою включення в реалізацію заходів соціальних партнерів та неурядових організацій.
 5. Моніторинг реалізації стратегії з щорічним звітуванням голові громади щодо досягнутих результатів і систематичний збір та накопичення інформації, необхідної для моніторингу та оцінювання стратегії.
 6. Розробка оцінювального звіту, який містить рекомендації щодо оцінки актуальності та ступеня реалізації цілей, визначених у стратегії. Щонайменше один раз на рік після завершення оцінювання програми.
 7. Ведення соціальних комунікацій з метою популяризації стратегії.
 8. Збір та оприлюднення інформації про реалізовані проекти та їх вплив на результати.
 9. Ініціювання та сприяння співпраці в сфері реалізації стратегії.
 10. Внесення змін в програму стратегії та її актуалізація, організація заходів та всіх інших форм управління стратегією.

Система моніторингу полягає в аналізі змін, які відбуваються в процесі реалізації стратегії відповідно до стратегічних цілей. Моніторинг повинен здійснюватися у багатьох площинах (соціальний, економічний ефект, аналіз просторово-функціональних змін) та надавати інформацію про прогрес у досягненні поставлених цілей.

Система актуалізації

Стратегія – документ відкритий для змін, якщо в тому виникає потреба. Він може бути доповнений новими проектними ідеями, спрямованими на досягнення визначених цілей. В окремих випадках можуть корегувати операційні цілі. Але не стратегічні.

Актуалізація Стратегії проводиться на підставі результатів оцінювання. Інший випадок – зміни в стратегічних документах вищого рівня. Перед актуалізацією обов'язково необхідно провести оцінювання. Надалі підготовлені висновки відображаються під час актуалізації. Зазначимо, що зміни до стратегії вносяться в тому самому порядку, що передабачений для її розробки – як з точки зору законодавства, так і забезпечення участі мешканців та мешканок громади.

Втім безвідносно внесення змін до стратегії її виконання періодично оцінюватиметься, таким чином аналізуватиметься виконання поставлених стратегічних та оперативних цілей, стратегічного бачення вцілому. В результаті досягнутий рівень порівнюватиметься з початковим, прослідковуватиметься динаміка змін протягом років. Це дозволить оцінити ступінь досягнення поставлених стратегічних цілей.

Оцінювання даватиме відповіді на такі питання:

- чи цілі Стратегії відповідають реальним потребам?

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

- чи мешканці громади знають та ототожнюють себе зі стратегією?
- чи досягнуті ті результати, що були заплановані?
- чи стратегія відповідає очікуванням отримувачів вигід від її реалізації?
- чи результати виконання завдань є довгостроковими?
- чи ми дійсно досягаємо бачення, що передбачене стратегією розвитку громади?

За оцінювання Стратегії відповідає комітет із управління впровадження Стратегії. Загальний нагляд за оцінюванням здійснює голова громади. Звіти щодо оцінювання затверджує Сновська міська рада. У процес оцінювання залучаються також заступники голови громади. У рамках актуалізації комітет із питань реалізації стратегії співпрацюватиме з усіма відділами, виконкомом громади, комунальними підприємствами, установами, закладами та іншими суб'єктами, відповідальними за реалізацію окремих цілей та завдань.

Функціонування системи моніторингу в Сновській територіальній громаді представлено схемою процедури моніторингу та актуалізації стратегії:

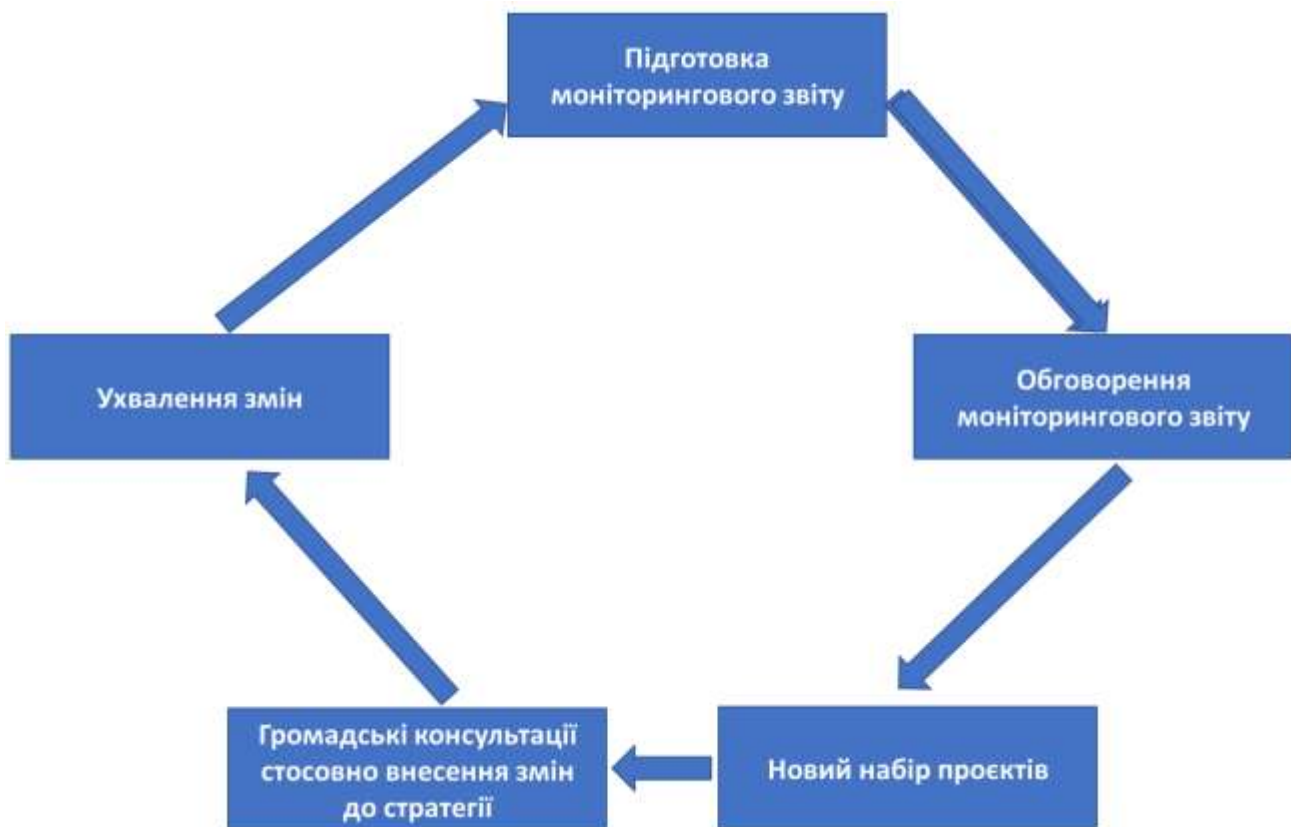

Схема моніторингу та актуалізації стратегії

Моніторинг та актуалізація – це безперервний процес, що повторюється відповідно до таких кроків:

1. комітет із управління впровадження Стратегії розробляє звіт моніторингу протягом шести

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

- місяців від дати завершення звітного періоду після збору інформації та даних;
- міський голова представляє звіт Сновській міській раді; звіт разом з аналізом досягнень та виявлення відхилень від цілей має містити пропозиції щодо коригування або рекомендувати зміни в стратегії; також передбачатиме якісну та кількісну оцінку реалізації окремих цілей стратегії, її проєктів;
 - після ухвалення звіту міською радою оголошується збір нових проєктних ідей у формі консультацій з громадськістю;
 - за результатами громадських консультацій міський голова представляє раді оновлену версію стратегію разом із пропозицією її ухвалити та звітом за проведені громадські консультації.

Моніторинг реалізації Стратегії розвитку Сновської територіальної громади на 2021-2027 роки передбачатиме безперервний збір та аналіз даних, що стосуються виконання окремих завдань (проєктів). На підставі отриманої інформації вноситимуться необхідні зміни. Також їхня необхідність обумовлюватиметься зовнішніми обставинами, що змінюються (зокрема, законодавство). Однак такі зміни не можна робити часто, в такому разі втрачається сенс розробки стратегії розвитку.

Моніторинг реалізації Стратегії базуватиметься на таких передумовах:

- за моніторинг відповідатиме Комітет з управління впровадженням Стратегії;
- дані для засідань комітету готуватиме профільний відділ міської ради (за участю інших структурних підрозділів);
- моніторинг стосуватиметься окремих проєктів, що становлять основу ієрархії стратегічного планування;
- моніторинг реалізації стратегії проходитиме кожного року під час підготовки звіту за виконання річного бюджету міської ради;
- підсумки моніторингу оприлюднюватимуться у вигляді річних звітів про реалізацію стратегії,
- річні звіти про виконання стратегії розвитку затверджуються міською радою.

Система інформування про результати реалізації стратегії

Інформаційна діяльність щодо Стратегії спрямована на:

- інформування зацікавлених сторін про перебіг реалізації стратегії;
- громадську підтримку реалізації стратегії;
- більшу участь представників зацікавлених сторін у реалізації стратегії;
- створення комунікаційної платформи між самоврядною владою та інституціями громадянського суспільства;
- більшу залученість місцевих мешканців та мешканок до справ стратегії.

Для цього передбачається застосовувати такі методи:

- особисті зустрічі з мешканцями громади;
- організація та проведення обговорень в експертному форматі;
- зустрічі комітету із управління впровадження Стратегії з депутатами Сновської міської ради;
- підготовка та розміщення інформації на офіційному сайті міської ради, її сторінках в соціальних мережах: Facebook, Telegram, YouToube, ін.;

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

- підготовка публікації в ЗМІ;
- презентації Стратегії.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

11. Детальний план дій (КОРОТКОСТРОКОВА І ДОВГОСТРОКОВА ПЕРСПЕКТИВА)

Таблиця 4. Детальний план дій на 2021–2023 (короткострокова перспектива) та 2021–2027 (довгострокова перспектива) роки

Стратегічна ціль 1. Інноваційний розвиток пріоритетних галузей економіки: технологічного аграрного та лісового господарств, індустрії туризму, відпочинку та оздоровлення							
Операційна ціль 1.1 Інкубація місцевих економічно-сільськогосподарських ініціатив							
Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
1.1.1. Розробка і запровадження Програми молодого фермера	Розроблена і запроваджена в дію Програма молодого фермера	Надання фінансової підтримки новоствореним фермерським господарствам	Кількість створених фермерських господарств протягом року	Звіт відділу земельних відносин та агропромислового розвитку	Відділ земельних відносин та агропромислового розвитку	Бюджет Сновської МТГ	2022 - 2027
1.1.2. Відкриття сільськогосподарських виробництв на базі пустуючих приміщень (цеху з виготовлення квашених овочів, грибної та перепелиної ферми)	Працюють цех по виготовленню квашених овочів, грибна та перепелина ферми	Виробництво і реалізація: - овочевих консервів без додавання концентратів; - грибів та продукції птахівництва	Кількість створених сільськогосподарських виробництв	Суб'єкти господарювання	Відділ земельних відносин та агропромислового розвитку	Донорські, приватні та кошти бюджету МТГ	2022 - 2027
1.1.3. Відкриття цеху з переробки побутового пластику, виготовлення тротуарної плитки та садових меблів	Цех по переробці побутового пластику, виготовлення тротуарної плитки та садових меблів працює	Виготовлення тротуарної плитки та садових меблів	Нарощування обсягів виробництва, %	Суб'єкти господарювання	Відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та транспорту	Донорські, приватні та кошти бюджету МТГ	2022 - 2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Операційна ціль 1.2 Розвиток несільськогосподарського підприємництва

Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
1.2.1. Створення центру підтримки підприємництва (бізнес-інкубатора)	Працює Центр підтримки підприємництва	Надання організаційної, методичної, інформаційно-консультативної, юридичної та іншої допомоги новоствореним юридичним та фізичним особам-підприємцям та тим, хто бажає відкрити власну справу	Кількість видів послуг, що надаються	Дані державної податкової інспекції, фінансового відділу	Відділ економічного розвитку та інвестицій	Донорські та кошти бюджету МТГ	2023
1.2.2. Формування на базі ВПТУ лісового господарства кластеру деревообробки	Кілька юридичних осіб різних форм власності та напрямів діяльності залучено, кластер деревообробки сформовано	Створено умови для економічного росту та підвищення конкурентоспроможності регіону	Кількість взаємопов'язаних організацій, од.	Дані державної податкової інспекції	Вище професійне училище лісового господарства	Кошти бюджету МТГ, кошти державного бюджету та приватні	2022-2027
1.2.3. Відкриття закладу громадського харчування «Кухня сіверського полісся»	Відкрито заклад громадського харчування «Кухня сіверського полісся»	Забезпечення населення якісними послугами з реалізації страв кухні сіверського полісся	Середня кількість відвідувачів на рік, осіб	Суб'єкти господарювання	Відділ економічного розвитку та інвестицій	Кошти суб'єктів господарювання	2022 - 2027
1.2.4. Відкриття дитячого кафе	Відкрито дитяче кафе	Забезпечення населення якісними послугами	Середня кількість відвідувачів на рік, осіб	Суб'єкти господарювання	Відділ економічного розвитку та інвестицій	Кошти суб'єктів господарювання	2022 - 2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

1.2.5. Створення кемпінгового містечка	Створено кемпінгове містечко	Покращено умови дозвілля сновчан та відвідувачів громади	Середня кількість відпочиваючих на рік, осіб	Суб'єкти господарювання	Відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та транспорту	Бюджет Сновської МТГ, донорські програми	2022-2027
Операційна ціль 1.3 Підтримка в організації та пошуку зовнішніх ринків збуту для малих сільськогосподарських товаровиробників							
Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
1.3.1. Організація при ЦНАПі консультативно-дорадчого пункту для мікро- та малих сільськогосподарських товаровиробників	Діючий при ЦНАПі консультативно-дорадчий пункт для мікро- та малих сільськогосподарських товаровиробників	Мікро- та малі сільськогосподарські товаровиробники легко отримують узагальнену інформацію, необхідну їм для ведення свого господарства та збуту товару	Кількість звернень за наданням консультації протягом року	Дані відділу ЦНАП	Відділ «Центр надання адміністративних послуг»	Бюджет Сновської МТГ, кошти донорів	2023
1.3.2. Підтримка створенню та сприяння діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, їхнього технічного оснащення	Діючі технічно оснащені СОКі	Частина мікро- та малих товаровиробників громади здатні формувати товарні партії для збуту своїх товарів на зовнішніх ринках	Кількість об'єднаних в СОКах дрібних домогосподарств	Звітня документація СОКів	Відділ земельних відносин та агропромислового розвитку	Бюджет Сновської МТГ, кошти донорів	2024-2027
1.3.3. Надання підтримки малим сільгосптоваровиробникам шляхом промоції продукції за програмою	Здійснено промоцію продукції малих сільськогосподарських виробників за програмою «Місцевий	Малі сільгосптоваровиробники скористалися наданою інформацією для збільшення збуту своїх	Кількість учасників програми	Списки учасників, повідомлення в ЗМІ, думки з соцмереж	Відділи економічного розвитку та інвестицій, земельних	Бюджет Сновської МТГ, кошти донорів	2022-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

«Місцевий продукт» (в рамках європейської ініціативи «Спочатку думай про мале»)	продукт»	товарів		Дослідження умов життя і якості публічних послуг	відносин та агропромислового розвитку; НДО		
Операційна ціль 1.4 Розробка та поширення інвестиційної пропозиції громади							
Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
1.4.1. Підготовка та поширення інвестиційних пропозицій Сновської територіальної громади	Інвестиційні пропозиції підготовлені, перекладені англійською мовою та поширені за допомогою промпродукції	Потенційні інвестори отримали доступ до інформації про інвестиційні пропозиції громади	Кількість підготовлених інвестиційних пропозицій	Інвестиційні пропозиції	Відділ економічного розвитку та інвестицій	Бюджет Сновської МТГ	2022-2027
Операційна ціль 1.5 Діяльність щодо відновлення зелених територій, збільшення зелених насаджень							
Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
1.5.1. Облаштування парків відпочинку в м.Сновськ та центрах старостатів	Облаштовані парки відпочинку в м.Сновськ та в центрах старостатів	Мешканці населеного пункту отримали зелену зону відпочинку	Кількість облаштованих парків	Звіт старостатів	Старостати	Бюджет Сновської міської територіальної громади, обласний бюджет, донорські програми	2022-2027
Операційна ціль 1.6 Уможливлення швидкого початку підприємницької діяльності шляхом створення інвестиційних зон, обладнаних необхідною інфраструктурою, інших видів підтримки							

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
1.6.1. Підготовка вільних земельних ділянок несільськогосподарського призначення комунальної форми власності для потреб інвесторів	Вільні земельні ділянки несільськогосподарського призначення комунальної форми власності відповідають потребам потенційних інвесторів	Інфраструктура на зазначених ділянках задовольняє потреби потенційних інвесторів	Кількість та площа задіяних інвесторами земельних ділянок	Відділ земельних відносин та агропромислового розвитку	Відділ земельних відносин та агропромислового розвитку	Кошти бюджету Сновської МТГ	2021-2027
Операційна ціль 1.7 Сприяння професійній підготовці та підвищенню кваліфікації підприємців та фермерів у сфері виробництва, охорони довкілля, збуту своєї продукції та послуг							
Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
1.7.1. Організація навчання діючих фермерів з питань кращої організації виробництва, збуту продукції та захисту довкілля	Проведено цикл навчання діючих фермерів з питань кращої організації виробництва, збуту продукції та захисту довкілля	Підвищення кваліфікації діючих фермерів з питань кращої організації виробництва, збуту продукції та захисту довкілля	Кількість фермерів, які пройшли спеціалізоване навчання	Дані обліку відвідань занять	Управління освіти, молоді і спорту	Донорські та кошти бюджету Сновської МТГ	2022-2027
Операційна ціль 1.8 Побудова хорошого іміджу громади як привабливого місця для активного відпочинку, в т.ч. на воді та на велосипедах							
Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
1.8.1. Створення інформаційно-туристичного центру	Інформаційно-туристичний центр	Інформаційне забезпечення туристів;	Кількість видів послуг, що	Дані відділу культури та	Відділ культури та туризму	Донорські та кошти бюджету	2022

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

туристичного центру	створено	покращення якості туристичної продукції та послуг; планування, організація, регулювання туристичних, інформаційних та фінансових потоків	надаються	туризму, фінансового відділу		Сновської МТГ	
1.8.2. Облаштування місць відпочинку з відповідною інфраструктурою для бізнесу, в тому числі на річці Снов та інших водоймах	Облаштована зона відпочинку з відповідною інфраструктурою для бізнесу, в тому числі на річці Снов та інших водоймах	Забезпечення комфортних умов для відпочинку, створення умов для бізнесу	Кількість створених робочих місць для бізнесу	Звіт Управління освіти, сім'ї, молоді та спорту, відділу благоустрою та господарського забезпечення Сновської міської ради	Управління освіти, сім'ї, молоді та спорту, відділ благоустрою та господарського забезпечення Сновської міської ради	Бюджет Сновської МТГ, обласний, державний, донорські кошти	2022-2027
1.8.3. Побудова готелю та його інформаційне просування	Готель працює, а інформація про нього поширена	Є комфортні місця для розміщення туристів та відвідувачів громади, про що відомо за межами громади	Збільшення туристів в громаду	Акти виконаних робіт	Відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та транспорту	Кошти суб'єктів господарювання	2022-2027
1.8.4. Розробка та популяризація інтерактивної карта діючих туристичних маршрутів громади	Інтерактивна карта діючих туристичних маршрутів громади розроблена, розміщена в Інтернеті, а інформація про неї поширена	Популяризація туристичних маршрутів громади	Кількість переглядів інтерактивної карта діючих туристичних маршрутів громади протягом року	Моніторинг Інтернет	Відділ культури і туризму	Бюджетні кошти Сновської МТГ	2022
1.8.5. Проведення інформаційних кампаній з промоції відпочинку вихідного	Інформація про принади відпочинку вихідного дня на річці Снов серед цільової	Популяризація відпочинку вихідного дня на річці Снов	Кількість відпочивальників на річці Снов із інших громад протягом	Звіт відділу культури та туризму	Відділ культури і туризму	Бюджетні кошти Сновської МТГ та приватні	2022-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

дня на річці Снов	аудиторії поширена		року				
1.8.6. Реконструкція парку відпочинку в м.Сновськ (гідропарк) з розбудовою інфраструктури для бізнесу	Реконструйований гідропарк з облаштованими місцями для бізнесу	Створені можливості для комфортного відпочинку мешканців громади та її відвідувачі	Кількість створених робочих місць для бізнесу	Дані відділ культури та туризму, державної податкової інспекції, фінансового відділу	Відділ культури та туризму	Донорські та кошти бюджету МТГ	2021-2027
1.8.7. Облаштування стоянок для водного туризму	Створені та облаштовані стоянки для водного туризму	Задоволені потреби туристів та спортсменів, які займаються греблею на човнах	Кількість облаштованих стоянок. Кількість громадян; які ними скористалися протягом року	Дані відділ культури та туризму, державної податкової інспекції, фінансового відділу	Відділи економічного розвитку та інвестицій, культури та туризму	Донорські та кошти бюджету МТГ	2021-2027
1.8.8. Облаштування інфраструктури туристичних маршрутів, в тому числі - велосипедних	Інфраструктура туристичних маршрутів, в т.ч. – велосипедних, облаштована	Збільшено можливості та покращені умови для активного відпочину на теренах громади	Кількість облаштованих туристичних маршрутів. Кількість громадян; які ними скористалися протягом року	Дані відділ культури та туризму, державної податкової інспекції, фінансового відділу	Відділ культури та туризму	Донорські та кошти бюджету МТГ	2021-2027
1.8.9. Створення інтерактивного музею залізничної ретротехніки та побуту	Працюючий інтерактивний музей залізничної ретротехніки та побуту	Збільшення уваги відвідувачів та туристів до громади	Кількість осіб, які відвідали музей протягом року	Звіт відділу культури та туризму	Відділ благоустрою та господарського забезпечення	Кошти бюджету Сновської МТГ, ДП «Укрзалізниця» та донорські	2023-2024
1.8.10. Створення пункту прокату велосипедів та станції для їх ремонту в м. Сновську	Працюючий пункт прокату та ремонту велосипедів у м. Сновськ	Кожен мешканець та відвідувач Сновської громади може скористатися послугами прокату а	Кількість осіб, які скористалися послугою протягом року	Звіт відділу культури та туризму	Відділ благоустрою та господарського забезпечення	Донорські та кошти бюджету МТГ	2022-2024

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

		ремонт велосипедів в Сновську					
1.8.11. Розчистка ставка та облаштування зони відпочинку біля нього в селах Суничне, Тихоновичі, Хотуничі	Проведено чистку ставка та зони відпочинку біля нього в селах Суничне, Тихоновичі, Хотуничі	Дотримання екологічних норм та збереження зелених насаджень	Кількість розчищених ставків	Звіт міської ради	Сновська міська рада, старостинські округи	Бюджет Сновської міської територіальної громади	2022
Стратегічна ціль 2. Громада, де надаються якісні послуги для мешканців та мешканок з охорони здоров'я та забезпечується активний захист навколишнього природного середовища							
Операційна ціль 2.1 Підвищення якості медичної допомоги та охорони здоров'я різних груп мешканців							
Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
2.1.1 Покращення клієнтського сервісу для всіх груп мешканців	Впровадження додаткових сервісних послуг. Облаштування додаткових зручностей в медичних закладах.	Запис на прийом та виклик лікаря через мережу Інтернет. Виїзд лікарів та вузьких фахівців в села ОТГ відповідно до потреб населення. Облаштування вільного доступу до мережі Інтернет в закладі. Облаштування велопарковок, місць для дитячих возиків, пандусів у мед закладах громади	Кількість видів сервісних послуг, що надаються	Звіт про роботу медичного закладу	Сновська міська рада КНП «Сновський центр ПМД»	НЗСУ Бюджет Сновської міської територіальної громади, донорські програми	2022-2027
2.1.2. Підняття ефективності роботи персоналу КНП	Впровадження системи мотивації персоналу КНП «Сновський центр	Покращення якості послуг. Застосування новітніх технологій	Кількість придбаних квартир для медичних	Звіт про роботу медичного закладу	Сновська міська рада КНП	НЗСУ Бюджет Сновської міської	2022-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

«Сновський центр ПМД»	ПМД» Підвищення фахових компетенцій персоналу	діагностики та лікування.	працівників Кількість медперсоналу, що пройшли підвищення кваліфікації		«Сновський центр ПМД»	територіальної громади, донорські програми	
Операційна ціль 2.2 Модернізація інфраструктури та системи охорони здоров'я							
Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
2.2.1. Капітальний ремонт спальних корпусів, адмінбудівель, їдальні та інших споруд Сновського дитячого закладу оздоровлення та відпочинку «Дружба» за адресою: Чернігівська область, м.Сновськ, 50ул. Залізнична, 41	Відремонтовані приміщення Сновського дитячого закладу оздоровлення та відпочинку «Дружба» для активного відпочинку та оздоровлення	Створені умови для відпочинку та оздоровлення	% проведених ремонтних робіт	Звіт управління та закладу освіти, опитування	Управління освіти, сім'ї, молоді та спорту Сновської міської ради	Бюджет Сновської міської територіальної громади, держаний бюджет, донорські програми	2023
2.2.2. Облаштування та оснащення медичних кабінетів по закладах освіти МТГ	Обладнані та оснащені згідно стандартів медичні кабінети по закладах освіти ТГ	Створені умови для діяльності медичних кабінетів	% оснащення медичних кабінетів згідно стандартів	Звіт управління та закладів освіти, опитування	Управління освіти, сім'ї, молоді та спорту Сновської міської ради	Бюджет Сновської міської територіальної громади, донорські програми	2022,23,
2.2.3. Модернізація та оновлення матеріально-технічної бази закладів	Відремонтовані приміщення, оновлене обладнання,	Створені умови для діяльності закладів	% модернізації та оновлення матеріально-	Звіт про роботу медичного закладу	Сновська міська рада КНП	НЗСУ Бюджет Сновської міської	2022-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

охорони здоров'я	впроваджені енергозберігаючі технології закладів охорони здоров'я	охорони здоров'я	технічної бази закладів охорони здоров'я		«Сновський центр ПМД»	територіальної громади, донорські програми	
2.2.4. Забезпечення доступним житлом лікарів та лікарів	Виділення соціального житла (компенсації) для молодих спеціалістів	Залучення молодих спеціалістів в Сновську громаду	Кількість спеціалістів забезпечених житлом	Звіт про роботу медичного закладу	Сновська міська рада	Бюджет Сновської міської територіальної громади, обласний бюджет	2022
2.2.5. Створення та поліпшення сучасної системи інформаційного забезпечення медичних закладів	Оновлення комп'ютерного та офісного обладнання, впровадження медичних програмних продуктів, охоплення мережею Інтернет структурних підрозділів КНП «Сновський центр ПМД»	Додаткові укладені договори з НСЗУ. Збільшення спектру безкоштовних послуг для пацієнтів. Покращення обробки та систематизації даних. Зміцнена та осучаснена матеріально-технічна база. Покращений рівень діагностування хвороб. Підвищено комфортні умови для пацієнтів лікарні.	% охоплення мережею Інтернет структурних підрозділів КНП «Сновський центр ПМД»	Звіт про роботу медичного закладу	Сновська міська рада КНП «Сновський центр ПМД»	НСЗУ Бюджет Сновської міської територіальної громади, донорські програми	2022-2027
2.2.6. Ремонт приміщень ФАПів та створення на їх базі «кімнат здоров'я» для жителів пенсійного віку	Проведення ремонту даху сільського ФАПу, косметичний ремонт всередині приміщення, закупівля необхідного спортивного інвентарю для «кімнати здоров'я»	Забезпечення необхідних умов для надання медичних послуг жителям населеного пункту.	Покращення фізичного стану здоров'я людей похилого віку.	Пропозиція старости	Старостати	Бюджет Сновської міської територіальної громади	2022-2027
2.2.7. Придбання	Реаніміобіль придбано	Надаються якісні	Кількість	Звіт про роботу		Бюджет Сновської	2022-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

реанімобіля для потреб громади	та працює	медичні послуги	реанімобілей в громаді	Сновської ЦРЛ	Сновська ЦРЛ	міської територіальної громади, обласний бюджет, донорські програми	
Операційна ціль 2.3 Поширення використання енергозберігаючих технологій у комунальному господарстві громад							
Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
2.3.1. Проведення термосанації громадських приміщень, що знаходяться в комунальній вланості	Термосанація приміщень, що знаходяться в комунальній вланості громади, проведена	Зменшення енергоспоживання	% будівель, що пройшли термосанацію	Акти виконаних робіт	Відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та транспорту	Бюджет Сновської МТД, кошти МТД та приватні	2022-2027
2.3.2. Створення та надання підтримки ОСББ із запровадження енергозберігаючих технологій	Створено ОСББ. Надана підтримка для проведення ремонтних робіт багатоквартирних житлових будинків	Зменшення енергоспоживання	Кількість створених ОСББ	Звіт ОСББ	Відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та транспорту	Бюджет Сновської МТД, кошти МТД та приватні	2022-2027
Операційна ціль 2.4 Промоція відповідального ставлення до здоров'я різних груп мешканців, пов'язана зі ставленням до способу життя та освітою про громадське здоров'я							
Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
2.4.1. Промоція	Інформація про	Звернення мешканок	% кількості	Дані Сновських	Звіти	Бюджет Сновської	2022-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

скринінгу жіночих онкологічних захворювань	важливість скринінгу жіночих онкологічних захворювань викладена в доступній формі та поширена	громади для проведення скринінгу жіночих онкологічних захворювань	збільшення мешканок громади, які протягом року зробили скринінг	ЦПМСД та ЦРЛ	Сновських ЦПМСД та ЦРЛ	МТГ, кошти донорів	
Операційна ціль 2.5 Покращення системи протипожежної безпеки, підтримка добровольчого руху, школа пожежників							
Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
2.5.1. Обладнання пожежною сигналізацією та блискавко захистом освітніх закладів	Обладнано пожежною сигналізацією та блискавкозахистом освітні заклади громади	Створені умови для безпечного перебування учнів в освітньому закладі	Кількість обладнаних освітніх закладів	Управління освіти, сім'ї, молоді та спорту	Управління освіти, сім'ї, молоді та спорту	Бюджет Сновської МТГ, обласний бюджет, донорські програми	2022 - 2027
2.5.2. Облаштування пожежних пунктів в селах Гірськ, Петрівка, Кучинівка та Тихоновичі	Облаштовані пожежні пункти в селах Гірськ, Петрівка, Кучинівка та Тихоновичі	Створені умови для діяльності пожежних команд	Кількість облаштованих пожежних пунктів	Звіт сектору з питань праці та надзвичайних ситуацій	Сектор з питань праці та надзвичайних ситуацій Сновської міської ради	Бюджет Сновської МТГ	2022 - 2027
Стратегічна ціль 3. Інтегрована громада: розвиток людського капіталу на засадах громадської активності, забезпечення доступу до соціальних послуг, хорошого врядування, міжкультурної та міжгендерної передачі традицій сіверського Полісся							
Операційна ціль 3.1 Формування громадянських компетентностей та підтримка неурядових організацій Сновської громади							
Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
3.1.1. Встановлення біг-бордів для розміщення соціальної	Встановлені біг-борди для розміщення соціальної реклами	Наявність місць для розміщення соціальної реклами	Кількість встановлених біг-бордів	Акти виконаних робіт	Відділ житлово-комунального	Бюджет Сновської МТГ, приватні кошти	2022 – 2023

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

реклами					господарства, архітектури, містобудування та транспорту		
3.1.2. Створення і розвиток громадських просторів для людей поважного віку	Створено громадських простір для людей поважного віку в сільській місцевості. Розвиток Простору активного довголіття в м.Сновськ	Створення та покращення умов діяльності просторів	Кількість та якість нових напрямків діяльності	Звіт територіального центру соціального обслуговування	Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)	Бюджет Сновської МТГ, обласний бюджет, донорські програми	2022 - 2027
3.1.3. Розробка та запровадження системи міні-грантіну для громадських організацій Сновської громади	Система міні-грантіну для громадських організацій розроблена та запроваджена	Громадські організації Сновщини можуть скористатися для своєї діяльності бюджетними коштами на конкурсних засадах	Кількість організацій, що скористалися міні-грантіном протягом року	Звіти за проведення конкурсів міні-грантів	Відділ організаційно-кадрової, інформаційної роботи та зв'язків із громадськістю, фінансовий відділ	Бюджет Сновської МТГ, кошти донорів та приватні	2022-2027–
Операційна ціль 3.2 Збереження місцевої історичної та культурної ідентичності							
Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
3.2.1. Організація та проведення культурно-мистецького свята «Арт-резиденція Джулі Оліцкі (Jules Olitski)» (до 100-річчя з дня народження)	Проведено культурно-мистецького свята «Арт-резиденція Джулі Оліцкі (Jules Olitski)»	Зміцнення почуття місцевого патріотизму та збільшення впізнаваності громади	Кількість відвідувачів арт-резиденції	Звіт відділу культури та туризму	Відділ культури та туризму	Бюджет Сновської МТГ, кошти донорів та приватні	2022
3.2.2. Організація та	Фестивалі поліської	Популяризація	Кількість учасників	Звіт відділу	Відділ культури	Бюджет Сновської	2021–2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

проведення фестивалів поліської культури та мистецтва Сіверщини	культури та мистецтва Сіверщини проведено	місцевих традицій	фестивалів	культури та тузиму	та туризму	МТГ, приватні кошти	
3.2.3. Організація та проведення літературного конкурсу ім. Леоніда Тереховича	Літературні конкурси ім. Л.Тереховича проведені	Залучення до літературної творчості мешканців громади	Кількість авторів, які подали свої твори на конкурс (за підсумка мами року)	Звіт відділу культури та тузиму	Відділ культури та туризму	Бюджет Сновської МТГ, приватні кошти	2021–2027
Операційна ціль 3.3 Побудова системи включення осіб з інвалідністю в життя громади, їх суспільно-професійної реінтеграції та реабілітації							
Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
3.3.1. Створення інклюзивно-ресурсного центру в м.Сновськ	Створено інклюзивно-ресурсний центр у м.Сновськ	Створення відповідних умов для дітей з особливими освітніми потребами	% дітей з особливими потребами, які скористалися послугами інклюзивного центру протягом року	Звіт інклюзивно-ресурсного центру	Управління освіти, сім'ї, молоді та спорту Сновської міської ради	Бюджет Сновської МТГ, обласний, державний бюджети, донорські програми	2022–2027
3.3.2. Забезпечення доступності всіх громадських місць для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до об'єктів соціальної, інженерної та транспортної інфраструктури	Всі громадські місця на території громади доступні особам із інвалідністю та іншим маломобільним групам населення	Особи з інвалідністю та інші маломобільні групи населення можуть безперешкодно потрапити до всіх громадських місць громади	% доступних громадських місць для осіб із особливими потребами на теренах громади	Звіт відділу благоустрою та господарського забезпечення	Відділ благоустрою та господарського забезпечення	Бюджет Сновської МТГ, приватні кошти	2021–2024
Операційна ціль 3.4 Покращення надання соціальних послуг для різних груп мешканців							

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальні за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
3.4.1. Оснащення новим обладнанням Центру надання соціальних послуг Сновської міської ради	Терцентр надання соціальних послуг оснащено новим обладнанням	Покращено умови надання соціальних послуг для малозахищених громадян та осіб, які належать до вразливих груп населення	Кількість видів соціальних послуг, що надаються протягом року в цілому по громаді	Дані Центру надання соціальних послуг Сновської міської ради	Центр надання соціальних послуг Сновської міської ради	Бюджет Сновської МТГ, кошти МТД	2023
3.4.2. Придбання спеціалізованого автотранспорту для надання соціальних послуг у старостинських округах, в т.ч. мешканців із особливими фізичними можливостями	Придбавно та працює спеціалізований автомобіль соціальних послуг у старостинських округах	Збільшено доступність та обсяги соціальних послуг, що надаються в старостинських округах	Кількість осіб, що скористалися послугою на території старостинських округів протягом року	Дані Центру надання соціальних послуг Сновської міської ради	Центр надання соціальних послуг Сновської міської ради	Бюджет Сновської МТГ, кошти МТД	2024
Стратегічна ціль 4. Підвищення комфорту життя мешканців та мешканок громади							
Операційна ціль 4.1 Забезпечення доступності систем водопостачання та каналізації							
Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальні за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
4.1.1. Розвиток системи водопостачання та водовідведення	Система водопостачання та водовідведення оновлюється	Будівництво нових мереж	Довжина(км) проведених мереж водопостачання (водовідведення)/ кількість підключених	ПрАТ Комунальник	Відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудуванн	Кошти державного, обласного та міського бюджетів	2021-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

			абонентів, осіб		я та транспорту		
4.1.2. Реконструкція очисних споруд	Проведено реконструкцію очисних споруд в м. Сновськ	Недопущення виникнення надзвичайної екологічної ситуації	Підвищення якості стану очисних споруд	ПрАТ Комунальник	Відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та транспорту	Кошти Фонду охорони навколишнього середовища та бюджету Сновської МТГ	2021-2027
4.1.3. Будівництво свердловин в населених пунктах громади	Свердловини в населених пунктах громади збудовані	Забезпечення питною водою належної якості населення	Кількість збудованих свердловин, од	Звіт старости	Сновська міська рада	Бюджет Сновської МТГ, обласний бюджет, державний бюджет донорські програми	2022

Операційна ціль 4.2 Підвищення якості доріг та системи комунікацій

Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
4.2.1. Капітальний ремонт (будівництво) доріг та вулиць комунальної власності	Проведено капітальний ремонт (будівництво) доріг та вулиць комунальної власності	Покращено безпеку та умови проживання населення громади	Довжина відремонтованих доріг протягом року	Відділ благоустрою та господарського забезпечення	Відділ благоустрою та господарського забезпечення	Кошти державного, обласного та міського бюджетів	2021-2027

Операційна ціль 4.3 Впровадження системи екологічного управління комунальними відходами

Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
4.3.1. Поширення системи збору і утилізації твердих побутових відходів на	Система збору і утилізації твердих побутових відходів поширена на всі	Придбання спецтехніки (сміттевозів та тракторів) та контейнерів для сміття	Кількість придбаних одиниць спецтехніки та контейнерів для	КП Сновська житлово-експлуатаційна дільниця	Відділ житлово-комунального господарства,	Кошти донорів, державно бюджету, бюджету	2022-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

всі населені пункти громади	населені пункти громади		сміття		архітектури, містобудування та транспорту	Сновської МТГ	
4.3.2. Встановлення смітєвих баків для роздільного збору сміття на всій території громади	Облаштовані місця і встановлені смітєві баки для роздільного збору сміття на всій території громади	Створені умови по покращенню санітарної обстановки на території ТГ	Кількість встановлених смітєвих баків	КП Сновська житлово-експлуатаційна діляниця	КП Сновський ЖЕК	Бюджет Сновської міської територіальної громади, донорські програми	2022-27
4.3.3. Облаштування смітєзвалищ для вивозу твердих побутових відходів в старостиських округах	Облаштовані смітєзвалища для вивозу твердих побутових відходів в старостиських округах	Створені умови для належного вивозу відходів	% облаштованих смітєзвалищ	Звіт міської ради	Сновська міська рада	Бюджет Сновської міської територіальної громади	2022
Операційна ціль 4.4 Покращення доступності громадських послуг для різних груп мешканців							
Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
4.4.1. Придбання якісної мототехніки та спецтехніки для благоустрою населених пунктів громади (грейдер, екскаватор для розчистки водойм, бульдозер, трактори з причепами для вивозу сміття, спецтехніка для видалення чагарників	Закуплена мототехніка та спецтехніка для благоустрою населених пунктів громади	Покращення благоустрою громади	Кількість придбаних одиниць спецтехніки. Чисті вулиці, чисте довкілля та задоволеність мешканців	Звіт відділу благоустрою та господарського забезпечення	Відділ благоустрою та господарського забезпечення	Бюджет Сновської МТГ, обласний бюджет, державний бюджет донорські програми	2022 - 2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Операційна ціль 4.5 Створення системи реєстрації та управління земельними ресурсами, а також територіального планування							
Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальні за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
4.5.1. Розробка комплексного просторового плану території Сновської МТГ	Виготовлено комплексний просторовий плану території Сновської МТГ	Ефективне використання земельних ресурсів	Кількість проданих та наданих в оренду земельних ділянок, од	Сновська міська рада	Відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та транспорту, відділ земельних відносин та агропромислового розвитку	Бюджет Сновської МТГ, обласний бюджет, державний бюджет, донорські програми	2022 - 2027
4.5.2. Оформлення технічної документації на земельні ділянки для об'єктів водопостачання та водовідведення	Технічна документація на земельні ділянки для об'єктів водопостачання та водовідведення оформлена	Ефективне використання земельних ресурсів	Кількість оформлених об'єктів, од	Сновська міська рада	Відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та транспорту, відділ земельних відносин та агропромислового розвитку	Бюджет Сновської МТГ, обласний бюджет, державний бюджет, донорські програми	2022 - 2027
4.5.3. Оформлення технічної документації на земельні ділянки під сміттєзвалища	Технічна документація на земельні ділянки під сміттєзвалища	Ефективне використання земельних ресурсів	Кількість оформлених об'єктів, од	Сновська міська рада	Відділ житлово-комунального	Бюджет Сновської МТГ, обласний бюджет,	2022 - 2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

сміттєзвалища	оформлена				господарства, архітектури, містобудуванн я та транспорту, відділ земельних відносин та агропромислов ого розвитку	державний бюджет, донорські програми	
Операційна ціль 4.6 Поліпшення громадської безпеки							
Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
4.6.1. Школяр-блокувальник на переходах МТГ	Встановлені біля пішохідних переходів елементи дорожньо-вуличного обладнання школярі-блокувальники	Забезпечення безпечних умов на дорогах Сновської МТГ	Кількість встановлених елементів дорожньо-вуличного обладнання, од	Звіт Молодіжної ради при міському голові	Сновська міська рада	Бюджет Сновської міської територіальної громади, обласний бюджет, донорські програми	2022-2027
4.6.2. Встановлення систем відеоспостереження на території ТГ	Облаштовані відеоспостереженням місць масового скупчення людей	Забезпечення безпечних умов на території ОТГ	Кількість встановлених камер відео спостереження, од	Звіт контролюючих органів	Сновська міська рада	Бюджет Сновської міської територіальної громади	2021
4.6.3. Реконструкція частини приміщення адміністративної будівлі в селі Кучинівка під поліцейську станцію	Реконструйоване приміщення під поліцейську станцію в с.Кучинівка	Створені умови для діяльності поліцейської станції	Зниження злочинності (%), безпека мешканців	Звіт органів поліції, опитування	Сновська міська рада	Бюджет Сновської міської територіальної громади	2022
Операційна ціль 4.7 Модернізація інфраструктури сфери культури							

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальні за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
4.7.1. Реконструкція будівлі Сновської дитячої музичної школи імені Н.Г. Рахліна	Реконструйоване приміщення для забезпечення навчання на музичних інструментах	Створення комфортних та безпечних умов	Підвищення енергоефективності, %	Звіт відділу культури і туризму	Відділ культури і туризму Сновської міської ради	Бюджет Сновської міської територіальної громади	2022
4.7.2. Капітальний ремонт Будинку культури в с.Нові Боровичі Корюківського району Чернігівської області	Відремонтоване приміщення Будинку культури в с.Нові Боровичі для організації дозвілля, розвитку творчості	Створені комфортні умови для організації дозвілля, розвитку творчості	Кількість діючих гуртків, од	Звіт відділу культури і туризму, опитування	Відділ культури і туризму Сновської міської ради	Бюджет Сновської міської територіальної громади, обласний бюджет, донорські програми	2023
4.7.3. Капітальний ремонт Сновського Будинку культури (м. Сновськ)	Відремонтоване приміщення Будинку культури в м. Сновськ для організації дозвілля, розвитку творчості	Створені комфортні умови для організації дозвілля, розвитку творчості	Якість послуг, що надаються, %	Звіт відділу культури і туризму опитування	Відділ культури і туризму Сновської міської ради	Бюджет Сновської міської територіальної громади, обласний бюджет, донорські програми	2022
4.7.4. Осучаснення матеріально-технічного забезпечення закладів культури	Оснащені сучасними технічними засобами, меблями, мережею інтернет заклади культури	Підвищення якості послуг, що надаються населенню громади	% оснащення необхідними засобами	Звіт відділу культури і туризму опитування	Відділ культури і туризму Сновської міської ради	Бюджет Сновської міської територіальної громади, обласний бюджет, донорські програми	2022,23
4.7.5. Заміна вікон та дверей Тихоновичського БК, Кучинівсько с/к, Кучинівського б/ф,	Модернізовані приміщення для організації дозвілля, розвитку творчості	Створені комфортні умови для організації дозвілля, розвитку творчості	Підвищення енергоефективності, %	Звіт відділу культури і туризму опитування	Відділ культури і туризму Сновської міської ради	Бюджет Сновської міської територіальної громади	2022

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Хотуницького БК, Займищанського с/к	Тихоновичського БК, Кучинівсько с/к, Кучинівського б/ф, Хотуницького БК, Займищанського с/к						
Операційна ціль 4.8 Створення нової пропозиції культурних заходів для різних груп жителів							
Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
4.8.1. Започаткування музичного фестивалю для мешканців сільських територій	Музичні фестивалі по селах започатковано	Залучення населення різних вікових та соціальних груп до музичного розвитку	Кількість населених пунктів, які взяли участь у фестивалі	Інформація відділу культури і туризму	Відділ культури і туризму	Бюджет Сновської міської територіальної громади, донорські програми	2022-2027
4.8.2. Створення парку на воді	Парк на воді створено	Облаштування місця відпочинку, створення комфортних умов	Середня чисельність жителів, які скористалися зоною відпочинку протягом року	Вище професійно-технічне училище лісового господарства	Вище професійно-технічне училище лісового господарства	Бюджет Сновської міської територіальної громади, донорські програми	2022-2027
Операційна ціль 4.9 Удосконалення системи управління громадою та підвищення компетентності кадрів							
Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
4.9.1. Забезпечення комп'ютерним обладнанням віддалених робочих місць ЦНАП	Віддалені робочі місця ЦНАП забезпечені комп'ютерним обладнанням	Забезпечення ефективного надання адміністративних послуг на віддалених робочих місцях	Кількість забезпечених місць комп'ютерною технікою, од	Звіт про роботу відділу ЦНАП	Відділ «ЦНАП» Сновської міської ради	Бюджет Сновської міської територіальної громади, Державний	2022-2024

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

4.9.2. Реконструкція приміщення ЦНАП шляхом створення фронт-офісу	Створення фронт-офісу у відділі «ЦНАП»	Забезпечення доступу жителів громади до зручного отримання кількох послуг одночасно	Функціональність ЦНАПу, %	Звіт про роботу відділу ЦНАП	Відділ «ЦНАП» Сновської міської ради	бюджет Бюджет Сновської міської територіальної громади, Державний бюджет	2023
4.9.3. Запровадження елементів гендерного бюджетування в управлінні громадою	Вивчення потреб жінок та чоловіків різних груп населення в отриманні публічних послуг за рахунок місцевого бюджету Перерозподіл бюджетних коштів з урахуванням потреб жінок та чоловіків різних цільових груп Формування гендерно-чутливих програм, проектів, бюджету	Підвищено якість та адресність надання публічних послуг в громаді Забезпечено прозорість розподілу бюджетних коштів Залучено широке коло зацікавлених осіб до управління в громаді та використання бюджетних коштів	Кількість програм, які враховують інтереси та потреби жінок та чоловіків; сума бюджетних коштів, спрямованих на забезпечення гендерної рівності	Звіт про виконання місцевого бюджету з урахуванням потреб споживачів послуг. Звіт про виконання місцевих програм розвитку	Виконавчий комітет Сновської міської ради	Бюджет Сновської міської територіальної громади	2021-2027
4.9.4. Модернізація матеріально-технічного забезпечення відділу ЦНАП	Матеріально-технічне забезпечення відділу ЦНАП модернізоване	Створені комфортні умови для відвідувачів та його працівників	Економія часу для відвідувачів на отримання послуг	Звіт про роботу відділу ЦНАП	Відділ «ЦНАП» Сновської міської ради	Бюджет Сновської міської територіальної громади, Державний бюджет	2022-2025
4.9.5. Запровадження програмного забезпечення «Електронна черга»	Програмне забезпечення «Електронна черга» у відділі ЦНАП запроваджено	Можливість попереднього запису он-лайн та оплати платних послуг безпосередньо у відділі ЦНАП	Кількість відвідувачів, що скористалися даною послугою протягом року	Звіт про роботу відділу ЦНАП	Відділ «ЦНАП» Сновської міської ради	Бюджет Сновської міської територіальної громади, Державний бюджет	2022-2025

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Операційна ціль 4.10 Транскордонне, міжнародне співробітництво та просування громади

Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальні за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
4.10.1. Розробка та просування брендбуку громади	Брендбук громади розроблено та поширено	Інформація про громаду асоціюється з її брендбуком	Чисельність згадок про брендбук громади в мережі Інтернет протягом року	Відділ економічного розвитку та інвестицій	Відділ економічного розвитку та інвестицій, відділ культури і туризму	Кошти суб'єктів господарювання, донорів, державного бюджету та бюджету Сновської МТГ	2021-2022
4.10.2. Укладання договору про співпрацю з громадою, що представляє одну з країн ЄС	Договір із громадою, що представляє країну ЄС, укладено	Узгоджено та скоординовано діяльність за напрямками, що становлять спільний інтерес	Проведення спільних заходів	Відділ економічного розвитку та інвестицій	Відділ економічного розвитку та інвестицій, відділ культури і туризму, відділ освіти, молоді та спорту	Кошти бюджету Сновської МТГ, приватні та донорів	2021-2023

Операційна ціль 4.11 Покращення транспортної доступності та мобільності місцевої громади

Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальні за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
4.11.1. Організація пасажирських перевезень, в т.ч. придбання автобусів для пасажирських перевезень мешканців віддалених територій	Придбано автобуси	Мешканці громади забезпечені транспортним обслуговуванням на теренах громади	Кількість придбаних пасажирських автобусів	Звіт відділу житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та транспорту	Відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та транспорту	Кошти суб'єктів господарювання, донорів, державного бюджету та бюджету Сновської МТГ	2022-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

4.11.2. Ремонт та облаштування зупинок громадського транспорту (освітлення та туалети)	Зупинки громадського транспорту відремонтовано та облаштовано	Мешканці громади задоволені умовами очікування на зупинках громадського транспорту	Кількість облаштованих зупинок громадського транспорту	Звіт відділу житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та транспорту	Відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та транспорту	Кошти суб'єктів господарювання, донорів державного бюджету та бюджету Сновської МТГ	2022-2027
--	---	--	--	---	---	---	-----------

Операційна ціль 4.12 Інвестиції у відновлювані джерела енергії та енергозбереження

Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
4.12.1. Запровадження в громаді системи енергоменеджменту	В громаді запроваджена та діє система енергоменеджменту	Зменшення витрат бюджетних коштів на утримання приміщень комунальної власності	зменшення споживання енергії в приміщеннях комунальної власності	Дані енергомоніторингу	Відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та транспорту	Бюджету Сновської МТГ	2022

Операційна ціль 4.13 Створення та розвиток цифрових ресурсів громади, у т.ч. у сфері власності та нерухомості, просторового планування, культури, освіти, туризму, охорони здоров'я та популяризація використання цифрових технологій, подолання «цифрового виключення»

Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
4.13.1. Запровадження використання геоінформаційних систем – розробити геопортал відкритих даних громади	Геопортал відкритих даних громади розроблено та працює, а інформаційну базу занесено	Інформаційні дані доступні через геопортал відкритих даних громади	Кількість відвідувань геопорталу відкритих даних громади протягом року	Моніторинг Інтернет	Відділ «ЦНАП»	Бюджет Сновської міської територіальної громади, МТД	2022-2023
4.13.2. Запровадження електронної системи	Електронна система по господарського	Дані погосподарського обліку систематизовані	% зменшення робочого часу, що	Дані програми погосподарськ	Відділ «ЦНАП»	Бюджет Сновської міської	2022

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

ведення по господарського електронного обліку	електронного обліку встановлена на необхідну кількість робочих станцій, а база даних заведена	та легко доступні	витрачається для підготовки необхідної інформації	ого електронного обліку		територіальної громади	
Операційна ціль 4.14 Модернізація вуличного освітлення							
Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
4.14.1. Освітлення населених пунктів громади	Населені пункти громади освітлені	Створені умови для комфортного та безпечного проживання	Кількість освітлених населених пунктів, од	КП Сновська житлово-експлуатаційна дільниця	Відділ благоустрою та господарського забезпечення	Донорські та кошти бюджету МТГ	2021-2027
4.14.2. Встановлення автономних ліхтарів вуличного освітлення на сонячних батареях в громаді	Автономні ліхтарі вуличного освітлення на сонячних батареях встановлені	Зменшення споживання електроенергії	Кількості освітлених населених пунктів ліхтарями на сонячних батареях, од	Звіт міської ради	Сновська міська рада	Бюджет Сновської міської територіальної громади	2023
Стратегічна ціль 5. Громада, приязна для молодих мешканців та мешканок шляхом вдосконалення системи сучасної освіти, виховання, дозвілля, розвитку спорту та рівного доступу до них для різних груп молоді							
Операційна ціль 5.1 Модернізація матеріально-технічної бази закладів середньої загальної освіти та забезпечення дотримання стандартів якісної освіти							
Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
5.1.1. Реконструкція їдальні Сновської гімназії за адресою: вул. Шкільна, 6 м.Сновськ, Чернігівської області	Їдальня Сновської гімназії працює	Забезпечення учнів гарячим харчуванням	Кількість дітей, що харчуються, чол	Звіт управління та закладу освіти, опитування	Управління освіти, сім'ї, молоді та спорту Сновської міської ради	Бюджет Сновської міської територіальної громади, державний бюджет	2021

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

5.1.2. Реконструкція шкільних їдалень згідно нового Санітарного регламенту	Обладнані та оснащені згідно стандартів їдальні по закладах освіти ТГ	Створені безпечні умови для харчуванням	Кількість шкільних їдалень, що обладнані згідно нового Санітарного регламенту, од	Звіт управління та закладів освіти, опитування	Управління освіти, сім'ї, молоді та спорту Сновської міської ради	Бюджет Сновської міської територіальної громади, державний бюджет	2021,22,23
5.1.3. Капітальний ремонт Сновської ЗОШ І-ІІІ ст.. №1 за адресою:вул.55 Стрілецької дивізії, 34.м.Сновськ, Чернігівської області	Проведено капітальний ремонт Сновської ЗОШ І-ІІІ ст. №1	Розбудова сучасного освітнього простору, що задовольняє потреби дітей	Забезпеченість учнів освітніми послугами	Звіт управління та закладу освіти, опитування	Управління освіти, сім'ї, молоді та спорту Сновської міської ради	Бюджет Сновської міської територіальної громади, державний бюджет	2022
5.1.4. Оновлення фасаду Сновської ЗОШ №2 за адресою: вул. Незалежності, 19 м.Сновськ, Чернігівської області	Оновлений фасад Сновської ЗОШ №2 згідно сучасних вимог	Забезпечення безпечних умов відвідувачам закладу, економія енергоносіїв, покращення зовнішнього вигляду приміщення	Економія енергоносіїв протягом опалювального періоду	Звіт управління та закладу освіти, опитування	Управління освіти, сім'ї, молоді та спорту Сновської міської ради	Бюджет Сновської міської територіальної громади, державний бюджет	2022-2025
5.1.5. Осучаснення матеріально-технічної бази закладів освіти	Оснащені сучасними технічними засобами, меблями, мережею інтернет заклади освіти	Підвищення якості послуг, що надаються жителям Сновської МТГ	Кількість закладів освіти, що покращили матеріально-технічну базу протягом навчального року, од	Звіт управління та закладів освіти, опитування	Управління освіти, сім'ї, молоді та спорту Сновської міської ради	Бюджет Сновської міської територіальної громади, державний бюджет, донорські програми	2022-2027
5.1.6. Оновлення парку шкільних автобусів	Нові сучасні шкільні автобуси придбано	Забезпечення транспортної доступності до базових шкіл	Кількість придбаних автобусів, од.	Звіт управління та закладів освіти, опитування	Управління освіти, сім'ї, молоді та спорту Сновської міської ради	Бюджет Сновської міської територіальної громади, державний бюджет	2022,23,24 ,25

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Операційна ціль 5.2 Організація вільного часу підлітків та молоді

Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
5.2.1. Проведення щорічно РОК-фестивалю у Сновську	Організовано та проведено щорічно РОК-фестиваль у Сновську	Покращення дозвілля сновчан	Кількість музичних колективів, що запрошені до участі, од	Відділ культури і туризму	Сновська міська рада	Бюджет Сновської міської територіальної громади, обласний бюджет, донорські програми	2022-2027
5.2.2. Створення Молодіжного простору для юнаків та юнок	Функціонуючий Молодіжного простору	Ефективна робота Молодіжного простору	Кількість проведених заходів та залученої молоді протягом року	Звіт Молодіжної ради при міському голові	Сновська міська рада	Бюджет Сновської міської територіальної громади, обласний бюджет, донорські програми	2022-2027
5.2.3. Залучення до Молодіжного простору тренерок та тренерів (експертів) для навчання молоді.	Проведено цікаві навчальні тренінги для молоді громади на базі Молодіжного простору із залученням тренерів (експертів)	Підвищення обізнаності молоді у різноманітних сферах	Кількість проведених тренінгів, од	Звіт Молодіжної ради при міському голові	Сновська міська рада	Бюджет Сновської міської територіальної громади, обласний бюджет, донорські програми	2022 - 2027
5.2.4. Забезпечення функціонування Молодіжного простору шляхом виділення 1-ї ставки молодіжного працівника	Забезпечено виплату заробітної плати з міського бюджету одному молодіжному працівнику, який працює у Молодіжному просторі	Забезпечення подальшого розвитку Молодіжного простору	Ефективна робота Молодіжного простору	Звіт Молодіжної ради при міському голові	Сновська міська рада	Бюджет Сновської міської територіальної громади	2022 - 2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

5.2.5. Залучення шкільної юнаків та юнок громади до участі у міжнародній програмі eTwinning, Еразмус+	Шкільна молодь громади бере участь в програмі ЄС eTwinning та Еразмус+	Розвиток компетентностей шкільної молоді відповідно до пріоритетів програм, збільшення контактів із однолітками з ЄС	Кількість залучених шкіл та учнів	Звіт управління сім'ї, молоді та спорту	Управління сім'ї, молоді та спорту	Кошти бюджету МТГ та донорські	2022 – 2027
5.2.6. Створення молодіжного центру на базі залізничного клубу	Створено молодіжний центр на базі залізничного клубу	Розбудова сучасного молодіжного простору, що задовольняє їх потреби	Кількість видів послуг, що надаються, од	Звіт молодіжного центру	Сновська міська рада, Адміністрація молодіжного центру	Донорські та кошти бюджету МТГ	2022 - 2027
Операційна ціль 5.3 Модернізація спортивних споруд для юнаків та юнок							
Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
5.3.1. Капітальний ремонт спортивного майданчика Сновської ЗОШ I-III ступенів №1 Сновської міської ради, Сновського району, по вулиці 55 Стрілецької Дивізії, 35	Новий спортивний майданчик Сновської ЗОШ I-III ступенів №1, що відповідає всім сучасним вимогам створено	Розбудова сучасного простору, що задовольняє потреби дітей	Кількість учнів, що скористалися майданчиком, чол	Звіт управління та закладу освіти, опитування	Управління освіти, сім'ї, молоді та спорту Сновської міської ради	Бюджет Сновської міської територіальної громади, донорські програми	2022
5.3.2. Капітальний ремонт (термомодернізація) спеціалізованої гімнастичної спортивної зали та допоміжних приміщень, будівель та споруд(медичного	Відремонтоване приміщення спеціалізованої гімнастичної спортивної зали Сновського дитячого закладу оздоровлення та відпочинку	Створення умов для тренувань гімнастів різних рівнів	Залучення більшої кількості спортивних колективів на змагання різних рівней	Звіт управління та закладу освіти, опитування	Управління освіти, сім'ї, молоді та спорту Сновської міської ради	Бюджет Сновської міської територіальної громади, держаний бюджет	2022

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

пункту) Сновського дитячого закладу оздоровлення та відпочинку «Дружба» за адресою: Чернігівська область, м.Сновськ, 70 ул. Залізнична, 41	«Дружба» для тренувань гімнастів різних рівнів						
5.3.3. Облаштування сучасних спортивних майданчиків для дівчат та хлопців в закладах освіти ТГ: ЗОШ №1, ЗОШ №2, ЗОШ №2, Петрівський НВК, Новоборовицький НВК, Сновський НВК	Облаштовані сучасні спортивні майданчики по закладах освіти ТГ: ЗОШ №1, ЗОШ №2, Петрівський НВК, Новоборовицький НВК, Сновський НВК	Створені сучасні умови для занять фізичною культурою	Кількість осіб, що скористалися спортивним майданчиком,чол	Звіт управління та закладів освіти, опитування	Управління освіти, сім'ї, молоді та спорту Сновської міської ради	Бюджет Сновської міської територіальної громади, держаний бюджет, донорські програми	2021,22,23 ,24
5.3.4. Побудова скейтмайданчика у м.Сновськ	Збудовано скейтмайданчик у м.Сновськ	Створені умови для покращення дозвілля сновчан. Розвиток спортивної інфраструктури	Кількість осіб, що скористалися скейтмайданчиком протягом року,чол	Звіт Молодіжної ради при міському голові	Сновська міська рада	Бюджет Сновської МТГ, обласний бюджет, донорські програми	2022 - 2027
5.3.5. У кожний старостинських округ – спортивний майданчик	Встановлено спортивні майданчики в старостинських округах	Створені умови для покращення дозвілля сновчан. Розвиток спортивної інфраструктури	Кількість осіб, що скористалися майданчиком протягом року,чол	Звіт відділу благоустрою та господарського забезпечення	Відділ благоустрою та господарського забезпечення	Бюджет Сновської МТГ, обласний, державний бюджети, донорські програми	2022 - 2027
5.3.6. Створення спортивної секції байдарок та каное для дівчат і хлопців	Спортивні секції байдарочників та каное створено	Створені умови для покращення дозвілля сновчан. Розвиток туристичної інфраструктури	Кількість осіб, що займаються в секціях	Звіт відділу благоустрою та господарського забезпечення	Відділ благоустрою та господарського забезпечення	Бюджет Сновської МТГ, обласний, державний бюджети, донорські програми	2022 - 2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Операційна ціль 5.4 Осучаснення системи позашкільної освіти громади, покращення її оснащеності та доступності

Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
5.4.1. Реконструкція будівлі та модернізація матеріально-технічної бази Сновської станції юних техніків	Реконструкція будівлі Сновської станції юних техніків проведена. Матеріально-технічна база модернізована	Створення умов для надання якісних послуг відвідувачам	Підвищення енергоефективності, %	Звіт управління та закладів освіти, опитування	Управління освіти, сім'ї, молоді та спорту Сновської міської ради	Бюджет Сновської міської територіальної громади, держаний бюджет, донорські програми	2021,22,23
5.4.2. Придбання інструментів для музичного розвитку дітей та молоді	Інструменти для музичного розвитку дітей та молоді придбано	Створені умови для надання якісної освіти	Кількість придбаних музичних інструментів, од	Дані Сновської музичної школи	Відділ культури і туризму	Бюджет Сновської міської територіальної громади, кошти спонсорів	2022-2027

Операційна ціль 5.5 Модернізація матеріально-технічної бази закладів дошкільної освіти

Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела верифікації показників	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування / кошти з бюджету громади	Термін реалізації
5.5.1. Реконструкція Сновського ДНЗ №1 за адресою м.Сновськ, вул.Миру, 6.36 (комплексна термомодернізація)	Оновлені приміщення Сновського ДНЗ №1 (комплексна термомодернізація)	Створення комфортних та безпечних умов	Кількість дітей закладу, охоплених дошкільною освітою	Звіт управління та закладу освіти, опитування	Управління освіти, сім'ї, молоді та спорту Сновської міської ради	Бюджет Сновської міської територіальної громади, держаний бюджет, донорські програми	2022
5.5.2. Капітальний ремонт частини приміщень будівлі ДНЗ Сновського НВК «ДНЗ - СЗНЗ І ст.» згідно	Відремонтовані приміщення будівлі ДНЗ Сновського НВК «ДНЗ - СЗНЗ І ст.» згідно	Розбудова сучасного освітнього простору, що задовольняє потреби дітей	Кількість дітей закладу, охоплених освітніми послугами	Звіт управління та закладу освіти, опитування	Управління освіти, сім'ї, молоді та спорту	Бюджет Сновської міської територіальної громади,	2024

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

СЗНЗ І ст.» за адресою: вул. Гастело,3 м.Сновськ, Чернігівська область	нових ДБНів				Сновської міської ради	держаний бюджет, донорські програми	
---	-------------	--	--	--	---------------------------	---	--

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

12. ПРОЕКТИ СТРАТЕГІЧНОГО ХАРАКТЕРУ

Пріоритетні проекти стратегічного характеру

Nr	Назва проєкту	Вартість тис.грн.	Термін реалізації проєкту					
			2022	2023	2024	2025	2026	2027
1.	1.1.1. Розробка і запровадження програми молодого фермера	1000	*	*	*	*	*	*
2.	1.2.1. Створення центру підтримки підприємництва (бізнес-інкубатора)	1000		*				
3.	1.8.3. Побудова готелю та його інформаційне просування	50000			*			
4.	1.8.6. Реконструкція парку відпочинку в м.Сновськ (гідропарк) з розбудовою інфраструктури для бізнесу	15000	*	*				
5.	1.8.7. Облаштування стоянок для водного туризму	6000	*	*	*	*	*	*
6.	2.3.3. Модернізація та оновлення матеріально-техічної бази закладів охорони здоров'я	12000	*	*	*	*	*	*
7.	2.6.1. Обладнання пожежною сигналізацією та блискавкозахистом освітніх закладів	3000	*	*				
8.	3.2.4. Перетворення сільських бібліотек на центри громадської активності	1000	*	*	*			
9.	4.1.1. Розвиток системи водопостачання та водовідведення	15000			*	*	*	*
10.	4.2.1. Капітальний ремонт доріг та вулиць комунальної власності	12000	*	*	*	*	*	*
11.	4.3.1. Поширення системи збору і утилізації твердих побутових відходів на всі населені пункти громади	2000	*	*	*			
12.	4.4.1. Придбання якісної мототехніки та спецтехніки для благоустрою населених пунктів громади (грейдер, екскаватор для розчистки водойм, бульдозер, трактори з причепами для вивозу сміття, спецтехніка для видалення чагарників	6000			*	*	*	*
13.	4.5.1. Розробка комплексного просторового плану території Сновської МТГ	5307			*			
14.	4.7.4. Осучаснення матеріально-технічного забезпечення закладів культури	6000	*	*	*	*	*	*
15.	4.9.4. Модернізація матеріально-технічного забезпечення відділу ЦНАП	2000	*	*				
16.	4.11.1. Організація пасажироперевезення у віддалених малонаселених пунктах півночі Чернігівської області через розвиток співробітництва територіальних громад	30500	*	*			*	*
17.	4.14.1. Реконструкція (відновлення) вуличного освітлення населених пунктів громади	6000	*	*	*	*	*	*
18.	5.1.5. Осучаснення матеріально-технічної бази закладів освіти	12000	*	*	*			
19.	5.1.7. Оновлення парку шкільних автобусів	6000	*	*	*	*	*	*
20.	5.3.1.Реконструкція стадіонного комплексу в м.Сновськ, Корюківського району, Чернігівської області з виділенням черговості: I, II та III черги	21725						
21.	5.3.2. Капітальний ремонт (термомодернізація) спеціалізованої гімнастичної спортивної залита допоміжних приміщень, будівель та споруд т(медичного пункту) Сновського дитячого закладу оздоровлення та відпочинку «Дружба» за адресою: Чернігівська область, м.Сновськ, вул. Залізнична, 41	12000	*	*	*			
22.	5.3.6. У кожний старостинських округ – спортивний майданчик	6000				*	*	*
23.	5.7.1. Реконструкція Сновського ДНЗ №1 за адресою м.Сновськ, вул..Миру, 6.36 (комплексна термомодернізація)	15000		*	*	*		

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Карти стратегічних проектів:

Таблиця 5. Стратегічний проект 1

Картка стратегічного проекту			
Позначення, номер проекту (присвоює виконком громади)	Назва установи, яка відповідає реалізацію (вказує виконком громади)		Пріоритет (1,2,3 – важливість для досягнення цілі)
01	Виконавчий комітет Сновської міської ради		1
Назва проекту			Стратегічна ціль / операційна ціль
Реконструкція парку відпочинку в м.Сновськ (гідропарк) з розбудовою інфраструктури для бізнесу			Стратегічна ціль 1: Інноваційний розвиток пріоритетних галузей економіки: технологічного аграрного та лісового господарств, індустрії туризму, відпочинку та оздоровлення Операційна ціль 1.8 Побудова хорошого іміджу громади як привабливого місця для активного відпочинку, в т.ч. на воді та на велосипедах
Тип проекту (інфраструктурний, неінфраструктурний)	Запланована дата початку проекту	Запланована дата завершення проекту	Організація-аплікант(якщо не громада, то вказати контактні дані: e-mail, тел.)
інфраструктурний	2023	2025	Виконавчий комітет Сновської міської ради
Керівник проєкту, контактні дані			
Міський голова – Медведьов О.О. Тел. (04654)2-15-42, e- mail: msnovsk_post@cg.gov.ua			

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

1. Опис проєкту - визначення проблеми, обґрунтування перебігу реалізації, зв'язок з іншими цілями стратегії або з іншими документами

Гідропарк у Сновську існує з середини 80-х рр. XX ст. відповідно до тогочасних уявлень про місця масового відпочинку та дозвілля. Його новаційність, елементи атракційності сприяли швидкому здобуттю популярності серед місцевих мешканців, більше того – гідропарк став однією з візитівок міста на регіональному рівні. Однак у наступні роки втримати здобутки не вдалося – парк повільно занепадав, його первісний комфорт залишився переважно у споминах. Спроби міської ради локально вплинути на окремі проблеми парку, частково ремонтуючи інфраструктуру, принципово змінити ситуацію не могли. А це означало, що місто та громада в цілому поступово втрачали найпотужніших магніт для соціальних комунікацій та один із суттєвих чинників, що формують рівень задоволеності мешканців громади фактом свого проживання на її теренах.

Звідси виникла ідея комплексної реконструкції гідропарку. Його мета - створити для мешканців громади новий комфортний громадсько-відпочинковий простір відповідно до сучасних уявлень про нього, але зі збереженням нинішніх основних структурних елементів.

Реалізувати цю ідею передбачається у партисипативний спосіб. Тобто на першому етапі провести конкурс на кращу візуалізацію майбутньої реконструкції парку, залучивши для цього як фахівців, так і всіх бажачих мешканців громади. Обов'язковою умовою всіх майбутніх проєктів має стати зонування гідропарку та облаштування ділянок для діяльності сфери послуг, тобто мікро та малого бізнесу, проведення громадських заходів, а також збільшення атракційності. Наступним кроком стане широка інформаційно-освітня кампанія, що матиме на меті не лише донесення інформації про майбутні зміни, але й залучення волонтерів. Одночасно розроблятиметься ПКД проєкту, проходитимуться необхідні експертизи, отримуватимуться дозволи. Всі наступні роботи реалізовуватимуться в три етапи відповідно до затвердженого ПКД. Онові роботи виконуватимуть підрядники, але залучатимуться також волонтери. Вони включатимуть, зокрема, підготовчий етап – санацію наявної території, а потім – капітальний ремонт (підведення) комунікацій постачання електроенергії та води. Перебіг робіт постійно висвітлюватиметься в ЗМІ та нових медіа. Відкриття реконструйованого гідропарку планується здійснити в один із днів громади.

Реалізація цього проєкту пов'язана одразу з кількома операційними цілями стратегії: 1.5 «Діяльність щодо відновлення зелених територій, збільшення зелених насаджень», 3.1. Формування громадянських компетентностей та підтримка неурядових організацій Сновської громади, 4.7. Модернізація інфраструктури сфери культури, 5.2. Організація вільного часу підлітків та молоді.

2. Цілі проєкту

Загальна ціль: змінити стиль та характер дозвілля мешканців громади

Конкретна ціль: створити для мешканців громади новий комфортний громадсько-відпочинковий простір відповідно до сучасних уявлень про нього.

3. Сфера охоплення проєкту (місце реалізації проєкту, територіальне охоплення, зацікавлені сторони, прогнозована кількість осіб, які матимуть користь від виконання проєкту)

Проєкт реалізовуватиметься у м. Сновськ, водночас його вплив поширюватиметься на всю територію громади.

Зацікавлені сторони – широкі верстви мешканців громади: діти та їх батьки, молодь, пенсіонери, підприємці.

Отримають вигоду від реалізації проєкту, насамперед, мешканці Сновська (це половина населення громади – 10 тис.), але також – всіх старостинських округів.

Очікується, що оновлений гідропарк стане місцем тяжіння для всіх мешканців громади.

4. Індикатори досягнення цілей (поточний рівень і очікувані результати, очікувані фінансові результати)

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

<u>Індикатори продуктів:</u> – у партисипативний спосіб визначено та виготовлено проєкт реконструкції гідропарку; – оформлені документи на водні об'єкти гідопарку, а необхідні комунікації підведені; – реконструкцію гідропарку (поетапно) здійснено, а місця для підприємницької діяльності та громадської активності облаштовані; – інформація про нові можливості гідропарку поширена.		<u>Індикатори результатів:</u> кількісні: - площа санованої території парку. - обсяги (в метрах) підведених (реконструйованих) комунікацій. - % виконаних робіт – відповідно до ПКД. - кількість згадок про проєкт в мережі Інтернет протягом року. якісні: - рівень задоволеності мешканців громади реконструкцією, що здійснена; - наявність сертифікатів на встановлене ігрове обладнання
<u>Індикатори впливу:</u> - кількість відвідувачів гідропарку протягом року; - кількість та обсяги наданих послуг у гідропарку протягом року; - кількість громадських заходів та чисельність їх учасників протягом року.		
5. Учасники і партнери проєкту, їхні завдання		
Учасники проєкту: Виконавчий комітет Сновські міської ради	Завдання для виконання: - організація санації території гідропарку (на підготовчому етапі); - розробка ПКД проєкту; - проходження необхідних експертиз та отримання дозволів; - проведення процедур публічних закупівель, укладання угод із постачальниками товарів та послуг; - контроль за якістю робіт; - організація презентації результатів проєкту під час святкування Дня міста.	
Партнери проєкту: Громадські організації Сновської територіальної громади	Завдання для виконання: - залучення волонтерів; - проведення громадської експертизи проєкту; - інформаційний супровід проєкту; - участь в організації та проведенні презентації результатів реалізації проєкту під час дня міста.	
6. Пов'язані проєкти		

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

- Створення та запровадження системи відео нагляду в Гідропарку.
- «Побудова скейтмайданчика у м. Сновськ».
- Відтворення лісових та інших зелених насаджень на теренах Сновської громади.
- Створення і розвиток громадських просторів для людей поважного віку.

7. Обов'язкові для виконання умови, документи і дозволи (наявні чи ті, що вимагаються)

Наявність земельної ділянки відповідного цільового призначення.

Наявні документи, що підтверджують власність громади (включно з водними об'єктами) на території, що підлягатиме реконструкції.

Схема наявних комунікацій в гідропарку.

Проходження процедури оцінки впливу проекту на довкілля.

8. Фактори ризику:	- Брак інформації про наявну мережу комунікацій на теренах гідропарку.
	- Брак у Сновську фахівців із ландшафтного дизайну.
	- Частина власності на території гідропарку, насамперед, водних об'єктів, може не належати до комунальної власності міської ради.
	- Прояви вандалізму щодо об'єктів майна комунальної власності.

9. Прогнозований термін готовності до виконання

2025 р.

10. Джерела фінансування (гарантовані / не гарантовані)

Гарантовані:
 - виконавчий комітет Сновської міської ради – 30,01% від вартості проекту.
 Не гарантовані:
 - ДФРР – 69,99% від вартості проекту.

11. Бюджет проекту з розподілом на роки реалізації

2023 рік 300 000 грн	2024 рік 5 000 000 000 грн	2025 рр. 5 000 000 000 грн
--------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------

Вказати чи це орієнтовний бюджет чи кошторис

10,3 млн. грн.

12. Організації, з якими співпрацюватиме проєкт

Підприємці та громадські організації громади

14. Інші примітки

Підготував:

дата: 27.08.2021	підпис
---------------------	--------

Затвердив від імені громади:

дата: 30.08.2021	підпис
---------------------	--------

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Таблиця 6. Стратегічний проект 2

Картка стратегічного проекту			
Позначення, номер проекту (присвоює виконком громади)	Назва установи, яка відповідає реалізацію <i>(вказує виконком громади)</i>		Пріоритет (1,2,3 – важливість для досягнення цілі)
	Виконавчий комітет Сновської міської ради		2
Назва проекту			Стратегічна ціль / операційна ціль
«Створення публічного багатофункціонального комунікативного молодіжного центру Сновської громади шляхом реконструкції нежитлової будівлі за адресою провулок Клубний, 1 в м.Сновськ Чернігівської області з виділенням черговості: I та II черги»			Стратегічна ціль 5. Громада, приязна для молоді шляхом вдосконалення системи сучасної освіти, виховання, дозвілля, розвитку спорту Операційна ціль 5.2. Організація вільного часу підлітків та молоді
Тип проекту (інфраструктурний, неінфраструктурний)	Запланована дата початку проекту	Запланована дата завершення проекту	Організація-аплікант <i>(якщо не громада, то вказати контактні дані: e-mail, тел.)</i>
інфраструктурний	2025	2026	Виконавчий комітет Сновської міської ради
Керівник проекту, контактні дані			
Міський голова – Медведьов О.О. Тел. (04654) 2-15-42, e- mail: msnovsk_post@cq.gov.ua			
1. Опис проекту - визначення проблеми, обґрунтування перебігу реалізації, зв'язок з іншими цілями стратегії або з іншими документами			

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

В Сновській громаді не існує вільного громадського простору для молоді, молодіжних об'єднань в цілому та за напрямками інтересів. Щоправда, діють заклади позашкільної освіти – музична та спортивна школи, станція юних техніків та центр дитячої та юнацької творчості. Однак цим інтереси молоді не вичерпуються, до того ж зазначені заклади працюють відповідно до власних графіків, у зв'язку з чим постає питання – а що поза ним? Бракує інших можливостей для провадження творчої діяльності у післяробочий час, який є найпривабливішим для підлітків, молоді та частини середнього покоління. Це призводить до поширення антисоціальних явищ та негативно впливає на соціальне здоров'я громади, суспільні настрої в цілому. Отже необхідно створити багатофункціональний єдиний простір, що призначатиметься для різноманітних форм активності підлітків та молоді, а також враховувати інтереси інших соціально активних груп. Для цього вільне приміщення комунальної власності є – це Будинок науки і техніки (клуб залізничників), історична споруда, найяскравіший приклад дерев'яної архітектури Сновщини.

Реалізація проекту передбачатиме такі заходи: створення робочої групи проекту; проведення інформаційної кампанії серед мешканців громади, насамперед, молоді щодо побудови роботи майбутнього молодіжного центру; розробка ПКД проекту, проведення необхідних процедур та експертиз; здійснення публічних закупівель; залучення волонтерів; підключення будинку до мережі зовнішніх комунікацій; демонтаж застарілих конструкцій; здійснення робіт із укріплення фундаменту, заміни даху, ремонту дерев'яної обшивки; проведення робіт із енергетичної реновації приміщення; із внутрішнього перепланування приміщень; заміна електро-, водо-, теплопостачання; проведення внутрішніх опоряджувальних та оздоблювальних робіт; закупки та встановлення обладнання; проведення опорядження навколишньої території; поточне інформування про перебіг проекту; презентація результатів проекту.

Реалізація цього проекту пов'язана відразу з кількома операційними цілями стратегії: 1.1 Інкубація місцевих економічно-сільськогосподарських ініціатив, Операційна ціль 1.2 Розвиток несільськогосподарського підприємництва, Операційна ціль 1.8 Побудова хорошого іміджу громади як привабливого місця для активного відпочинку, в т.ч. на воді та на велосипедах, Операційна ціль 3.1 Формування громадянських компетентностей та підтримка неурядових організацій Сновської громади, 4.7 Модернізація інфраструктури сфери культури

2. Цілі проекту

Загальна ціль: розвиток соціального партнерства в підлітково-молодіжному середовищі, збільшення його внеску до громадської сфери та участі в розвитку економіки.

Конкретна ціль: створення сучасних комфортних умов для громадянського, професійного, творчого розвитку підлітково-молодіжного середовища, задоволенню специфічних потреб молоді та інших активних соціальних груп

3. Сфера охоплення проекту (місце реалізації проекту, територіальне охоплення, зацікавлені сторони, прогнозована кількість осіб, які матимуть користь від виконання проекту)

Проект реалізовуватиметься у м. Сновськ, але територіально охоплюватиме всю громаду. Зацікавлені сторони – підлітки, молодь від 18 до 35 років, а також представники інших поколінь, які проявляють свою громадянську, соціальну, економічну активність. Разом – понад половина населення громади (11 тис. мешканців). Також цільовою групою є потенційні відвідувачі громади – як туристи, так і учасники культурних, спортивних, інших обмінів.

4. Індикатори досягнення цілей (поточний рівень і очікувані результати, очікувані фінансові результати)

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

<u>Індикатори продуктів:</u> - приміщення Будинку науки та творчості (клуб залізничників) реконструйовано зі збереженням автентичності фасаду та одночасним переплануванням і модернізацією внутрішніх приміщень; - обладнання, необхідне для початку діяльності Молодіжного центру громади, придбано та встановлено; - навколишня територія впорядкована як продовження громадського простору Молодіжного центру.	<u>Індикатори результатів:</u> <u>Кількісні:</u> - % виконаних робіт від планових; - % придбаного та встановленого обладнання від необхідного; - площа впорядкованої території біля Молодіжного центру. <u>Якісні:</u> - рівень задоволеності мешканців громади реконструкцією що здійснена; - наявність інноваційних форм та напрямів роботи, що започатковується в Молодіжному центрі громади.
<u>Індикатори впливу:</u> - % молоді, що залишається працювати на теренах громади; - кількість ФОПів, заснованих молоддю; - кількість соціальних ініціатив, реалізованих молоддю протягом року; - рівень підліткової та молодіжної злочинності, кількість кримінальних та адмін. правопорушень на рік; - % молоді, яка бере участь у різного роду громадських об'єднаннях.	
5. Учасники і партнери проєкту, їхні завдання	
Учасники проєкту: відділ культури і туризму Сновської міської ради Партнери проєкту: ЗМІ та представників громадських організацій	Завдання для виконання: - створення та забезпечення роботи робочої групи проєкту; - замовлення розробки ПКД з отриманням всіх дозволів та проходженням процедур; - реалізація запланованого обсягу робіт, закупки обладнання; - організація презентації результатів проєкту. Завдання для виконання: - залучення волонтерів; - проведення громадської експертизи проєкту; - інформаційний супровід проєкту; - участь у презентації результатів реалізації проєкту.
6. Пов'язані проєкту	

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

- Розробка і запровадження програми молодого фермера.
- Створення центру підтримки підприємництва (бізнес-інкубатора).
- Організація та проведення навчань жінок та дівчат із питань розвитку малого підприємництва, фермерства та кооперації.
- Організація та проведення навчань для молодих фермерів та підприємців із питань можливості отримання зовнішньої допомоги – від держави та міжнародної.
- Створення інформаційно-туристичного центру.
- Залучення до Молодіжного простору тренерів (експертів) для навчання молоді.
- Залучення шкільної молоді громади до участі міжнародній програмах eTwinning, Еразмус+

7. Обов'язкові для виконання умови, документи і дозволи (наявні чи ті, що вимагаються)

Наявність земельної ділянки відповідного цільового призначення.
 Наявні документи, що підтверджують власність громади на приміщення.
 Дозвіл на підключення до електромереж.
 Проходження процедури оцінки впливу проєкту на довкілля.

8. Фактори ризику:

- Невраховані за результатами обстеження дефекти майже сторічно будівлі, що реконструюється.
- Недовіра мешканців громади до запровадження нових форм роботи з молоддю.
- Сумніви серед мешканців громади щодо необхідності витрачати для реалізації проєкту значні суми бюджетних коштів.
- Брак у Сновську фахівців, які можуть кваліфіковано працювати з такого роду спорудами.

9. Прогнозований термін готовності до виконання

2026 р.

10. Джерела фінансування (гарантовані / не гарантовані)

Гарантовані:
 - виконавчий комітет Сновської міської ради – 30,01% від вартості проєкту.
Не гарантовані:
 - ДФРР – 69,99% від вартості проєкту.

11. Бюджет проєкту з розподілом на роки реалізації

2024 рік	2025 рік	2026
10 000 000 грн.	10 000 000 грн	5 000 000грн.

Вказати чи це орієнтовний бюджет чи кошторис

25 000 000 грн.

12. Організації, з якими співпрацюватиме проєкт

Громадські організації громади

14. Інші примітки

Підготував:

дата: 27.08.2021 підпис

Затвердив від імені громади:

дата: 30.08.2021 підпис

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Таблиця 7. Стратегічний проект 3

Картка стратегічного проекту			
Позначення, номер проекту (присвоює виконком громади)	Назва установи, яка відповідає реалізацію (вказує виконком громади)		Пріоритет (1,2,3 – важливість для досягнення цілі)
	Виконавчий комітет Сновської міської ради		3
Назва проекту			Стратегічна ціль / операційна ціль
Організація пасажироперевезення у віддалених малонаселених пунктах півночі Чернігівської області через розвиток співробітництва територіальних громад			Стратегічна ціль 4. Підвищення комфорту життя мешканців громади Операційна ціль 4.11 Покращення транспортної доступності та мобільності місцевої громади шляхом модернізації доріг
Тип проекту (інфраструктурний, неінфраструктурний)	Запланована дата початку проекту	Запланована дата завершення проекту	Організація-аплікант (якщо не громада, то вказати контактні дані: e-mail, тел.)
інфраструктурний	2023	2024	Виконавчий комітет Сновської міської ради
Керівник проекту, контактні дані			
Міський голова – Медведьов О.О. Тел. (04654) 2-15-42, e- mail: msnovsk_post@cq.gov.ua			
1. Опис проекту - визначення проблеми, обґрунтування перебігу реалізації, зв'язок з іншими цілями стратегії або з іншими документами			

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Північ Чернігівщини, в тому числі Сновська громада, території, де щільність населення на 25% менше, ніж у середньому в області. Населені пункти розташовані на значних відстанях один від одного, а чисельність їхніх мешканців переважно мала, причому темпи депопуляції випереджають середньообласні. Зменшення чисельності потенційних клієнтів призвело до падіння інтересу приватних пасажироперевізників до надання відповідних послуг: вони скоротили інтенсивність рейсів або ж зовсім припинили обслуговування низки маршрутів до багатьох сіл. Існуючі переважно здійснюються як нерегулярні. Це означає, що вони не відповідають за своєчасність руху; органи місцевого самоврядування не можуть компенсувати проїзд пільговикам. Водночас конкурси щодо перевезення пасажирів на регулярних маршрутах загального користування, які здійснюються в межах області на цих теренах, систематично зриваються через відсутність бажаючих брати в них участь. Негативно вплинуло й згорання пасажироперевезень ДП «Укрзалізниця» – немає конкуренції. Чи не єдиним надійним засобом виїхати або ж повернутися додому тепер є найм (нелегальний) приватного автотранспорту, що дороге та створює додаткові незручності. Тож мешканці більшості віддалених малонаселених пунктів, фактично, опинилися в штучній ізоляції від решти території області, її соціально-економічних та культурно-освітніх центрів. Це майже половина населення субрегіону, зокрема – три чверті населених пунктів Сновської громади. Можливості місцевої влади вплинути на ситуацію обмежені – комунальні АТП ліквідовані в 90-ті рр. XX ст., а компенсації, що пропонувалися приватним перевізникам, інтересу у них не викликали. Але й погодитися з цим не можна.

Звідси виникла проєктна ідея – створити альтернативу приватним перевізникам за допомогою спільного комунального підприємства територіальних громад, компактного в управлінні та оснащеного сучасною технікою, й таким чином, розв'язати проблему браку регулярного транспортного сполучення на півночі Чернігівщини. Йдеться про проєкт міжмуніципального співробітництва за участю кількох територіальних громад півночі Чернігівської області.

Для досягнення мети проєкту та реалізації його завдань передбачається низка взаємопов'язаних між собою заходів. Проєкт реалізовуватиметься поетапно. I етап. Розробка оптимальної схеми (мережі) маршрутів та інформування про отримані результати на засадах партисипації. II етап. Формування організаційних умов для здійснення пасажироперевезень мешканців віддалених малонаселених пунктів шляхом створення та забезпечення роботи спільного підприємства комунальної власності. III етап. Створення технічних умов для здійснення пасажироперевезень мешканців віддалених малонаселених пунктів шляхом (придання автобусів та введення їх до експлуатації).

Крім вищезазначеної, проєкт пов'язаний із такими оперативними цілями стратегії: 3.4 Покращення надання соціальних послуг та Підвищення якості доріг та системи комунікацій.

2. Цілі проєкту

Загальна ціль: підвищення мобільності та збільшення інтенсивності соціальних комунікацій мешканців віддалених сіл малонаселених територій північного субрегіону Чернігівщини.

Конкретна ціль: налагодження регулярного транспортного обслуговування до віддалених малонаселених пунктів півночі Чернігівської області.

3. Сфера охоплення проєкту (місце реалізації проєкту, територіальне охоплення, зацікавлені сторони, прогнозована кількість осіб, які матимуть користь від виконання проєкту)

Проєкт реалізовуватиметься на території десяти територіальних громад півночі Чернігівщини. В цілому це 6406,78 кв. км або 20,1% площі Чернігівської області та 147313 або 15% мешканців регіону. Зацікавлені сторони – мешканці населених пунктів старостинських округів півночі Чернігівщини, де на тепер відсутні регулярні пасажироперевезення.

4. Індикатори досягнення цілей (поточний рівень і очікувані результати, очікувані фінансові результати)

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

<u>Індикатори продуктів:</u> - в партисипативний спосіб розроблена та оприлюднена оптимальна схема маршрутів регулярного транспортного сполучення з врахуванням інтересів мешканців віддалених та малонаселених пунктів; - створено та працює одне спільне комунальне підприємство; - придбано та передано йому 18 обладнаних автобусів; - створено 24 нових робочих місця	<u>Індикатори результатів:</u> Кількісні: - кількість населених пунктів, охоплених регулярними пасажироперевезеннями; - чисельність мешканців населених пунктів, охоплених регулярними пасажирськими перевезеннями. Якісні: - рівень задоволеності мешканців забезпеченням якісними послугами з регулярних перевезень;
<u>Індикатори впливу:</u> - 90% мешканців північного субрегіону Чернігівщини забезпечена якісними послугами з регулярних пасажироперевезень; - детінізація коштів, що заробляються на пасажироперевезеннях у зазначеному субрегіону, за рахунок запровадження безготівкового обслуговування; - збільшення чисельності мешканців, задоволених обсягом та якістю послуг із пасажироперевезень до 60%.	
5. Учасники і партнери проєкту, їхні завдання	
Учасники проєкту: Виконавчий комітет Сновської міської ради	Завдання для виконання: Делегування своїх представників до Робочої групи проєкту, участь в управлінні проєкту, інформування громадськості про проєкт, його перебіг та результати, співфінансування проєкту, участь у створенні СПКВ, забезпечення місць базування та обслуговування автотранспорту, підготовка необхідних регуляторних актів та їх узгодження з партнерами
Партнери проєкту: Городнянська, Тупичівська, Корюківська, Холминська, Менська, Сосницька, Семенівська, Новгород-Сіверська, Коропська територіальні громади	Ті самі – на території відповідних громад: делегування своїх представників до Робочої групи, участь в управлінні проєктом, інформування громадськості про проєкт, його перебіг та результати, співфінансування проєкту, участь у створенні СПКВ, забезпечення місць базування та обслуговування автотранспорту, підготовка необхідних регуляторних актів та їх узгодження з партнерами

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

6. Пов'язані проекти			
4.2.1. Капітальний ремонт доріг та вулиць комунальної власності, 4.11.2. Ремонт та облаштування зупинок громадського транспорту (освітлення та туалети)			
7. Обов'язкові для виконання умови, документи і дозволи (наявні чи ті, що вимагаються)			
- Наявність підписаного та зареєстрованого в Мінрегіоні договору про міжмуніципальне співробітництво. - Розрахунок собівартості перевезень 1 пасажирів 1 км. - Наявність боксів для базування та обслуговування автотранспорту.			
8. Фактори ризику:		Значна кількість партнерів проекту Відсутність досвіду створення та управління спільним комунальним підприємством. Брак пасажирів.	
9. Прогнозований термін готовності до виконання		10. Джерела фінансування (гарантовані / не гарантовані)	
2024 рік		Гарантовані: – громади-партнери – 30,01% Не гарантовані: - ДФРР – 69,99% від вартості проекту.	
11. Бюджет проекту з розподілом на роки реалізації		12. Організації, з якими співпрацюватиме проєкт	
2023 рік 13 780 000,00 грн	2024 рік 16 760 000,00 грн	Громадські організації територіальних громад-учасниць	
Вказати чи це орієнтовний бюджет чи кошторис		Орієнтовний бюджет 30,5 млн.грн.	14. Інші примітки
Підготував:		Затвердив від імені громади:	
дата: 27.08.2021	підпис	дата: 30.08.2021	підпис